

FRATII GRIMM

Povești

CUPRINS

HANSEL ȘI GRETEL	3
ALBĂ-CA-ZĂPADA ȘI	16
CEI ȘAPTE PITICI	16
SCUFIȚA ROȘIE	30
CENUȘĂREASA	35
LUPUL ȘI CEI ȘAPTE IEZI	47
MUZICANȚII DIN BREMEN	52
FRUMOASA ADORMITĂ	57
CROITORAȘUL CEL VITEAZ	63
ÎMPĂRATUL CIOC DE STURZ	77
PĂZITOAREA DE GÂȘTE	85
POMUL CU MERELE DE AUR	99
REGINA ALBINELOR	111
PLOAIA DE STELE	115
CĂSUȚA DIN PĂDURE	117
PRINȚUL FERMECAT	125
PRICHINDEL	132
GÂSCA DE AUR	142
DARUL PITICILOR	149
BUNICUL ȘI NEPOTUL	153
CROITORAȘUL CEL ISTEȚ	155
FATA MOȘULUI CEA CUMINTE ȘI HARNICĂ ȘI FATA BABEI CEA HAINĂ ȘI URĂȚĂ	161

Hansel și Gretel

A fost odată ca niciodată un tăietor de lemne tare nevoiaș și omul ăsta își avea cășcioara la marginea unui codru nesfârșit, unde-și ducea viața împreună cu nevastă-sa și cei doi copii ai săi. Și pe băiețel îl chema Hansel, iar pe fetiță Gretel.

De sărmani ce erau, nu prea aveau cu ce-și astâmpăra foamea. Și-ntr-o bună zi, întâmplându-se să se abată asupra țării o mare scumpete, nu mai fură-n stare să-și agonisească nici măcar pâinea cea zilnică.

Seara în pat, pe bietul om începeau să-l muncească gândurile și, zvârcolindu-se neliniștit în așternut, se pomenea că oftează cu grea obidă.

Și-ntr-una din aceste seri îi zise el neveste-sii:

— Ce-o să ne facem, femeie? Cu ce-o să-i hrănim pe bieții noștri copii, când nici pentru noi nu mai avem nici de unele?

— Știi ceva, bărbate, răspuse femeia, mâine-n zori luăm copiii cu noi și-i ducem unde-i pădurea mai deasă. Le facem un foc bun, le dăm și câte-o îmbucătură de pâine și pe urmă ne vedem de treburile noastre. Iar pe ei îi lăsăm acolo. De nimerit, n-or să mai nimerească drumul spre

casă, de asta sunt sigură, și-n felul ăsta ne descotorosim de ei!

— Nu, femeie, asta n-o s-o fac nici în ruptul capului, spuse bărbatul. Nu mă rabdă inima să-mi las copiii singuri în pădure. Că doar multă vreme n-ar trece și-ar veni fiarele să-i sfâșie...

— Vai de tine, negliobule, îl luă femeia la rost, de-i așa, o să murim de foame toți patru... Poți să cioplești de pe-acum scânduri pentru sicrie...

Și femeia nu-i dădu pace până când omul nostru nu se-nvoi.

— Totuși, mi-e tare milă de bieții copii! adăugă el cu obidă.

În acest timp, cei doi copii stăteau treji în așternut, că din pricina foamei nu putuseră să închidă un ochi. Și așa se făcu de auziră tot ce spuse zgripturoaica de femeie către tatăl lor.

La un moment dat, Gretel începu să plângă cu lacrimi amare și-i spuse lui Hansel printre sughițuri:

— De-acu s-a sfârșit cu noi!

— Liniștește-te, Gretel, și nu mai fi mâhnită, o să găsesc eu o scăpare! îi zise cu blândețe frățiorul.

După ce bătrânii adormiră, Hansel se sculă, își puse hăinuța pe el și, deschizând ușa, se strecură afară. Luna lumina că ziua și pietricelele albe, din fața căscioarei, străluceau că bănuții cei noi. Hansel se aplecă de mai multe ori până ce-și umplu bine buzunarul cu pietricele. Apoi se-ntoarse în casă și-i șopti lui Gretel:

— Fii liniștită, draga mea surioară, și dormi în pace! Apoi se culcă din nou în patul lui și adormi.

Zgripturoaica de femeie nici nu așteptă să răsară soarele că se și înființă la patul copiilor, să-i trezească.

— Ia sculați-vă, leneșilor, că mergem la pădure să aducem lemne!

Apoi dădu fiecăruia câte un codru de pâine și mârâi

printre dinți:

— Asta aveți de mâncare pentru la prânz! De vă îmboldește foamea, nu cumva să mâncați înainte, că altceva nu mai căpătați!

Gretel lua toată pâinea și-o ascunse sub șort, din pricină că buzunarele lui Hansel erau pline cu pietricele. Apoi porniră cu toții spre pădure. După puțin timp, Hansel se opri și își aruncă privirea înapoi, spre căscioara ce rămăsese în urmă. Asta o făcu o dată, apoi iarăși, și iarăși... Și dacă-l văzu taică-său, numai ce-i zice:

— Da' ce ai, Hansel, că te oprești mereu și te tot uiți înapoi? Vezi mai bine cum mergi, să nu-ți schilodești cumva picioarele!

— Știi, tăicuțule, mă uitam după pisicuța mea albă... Stă, a naibii, cocoțată pe acoperiș, și-mi face semne de rămas bun.

Dar vezi că femeia i-o tăie pe dată:

— Prostănacule, nu-i nici o pisicuță! E soarele de dimineață, care strălucește pe horn.

Acu e timpul să vă spun că Hansel nu se uitase după nici o pisicuță și că de fiecare dată când se oprea, scotea din buzunar câte o pietricică și-o lăsa să cadă pe cărare.

După o bucată de vreme, ajunseră la locurile unde pădurea se îndesea și cam pe la mijlocul ei omul nostru se opri și zise:

— Acu, copii, mergeți după vreascuri, c-o să vă facă tata un focșor pe cinste, să nu vă fie frig deloc!

Hansel și Gretel aduseră vreascuri cât aduseră, până ce se făcu o moviliță bună. Lemnele luară foc pe dată și, când vâlvătaia începu să crească, femeia grăi:

— Stați lângă foc, copii, și odiniți-vă, că noi ne ducem mai încolo, în pădure, să tăiem lemne. Și când om termina cu tăiatul, ne întoarcem aici și vă luăm acasă.

Hansel și Gretel se așezară lângă foc și când se făcu ora prânzului, fiecare își mănăcă bucătura de pâine. Și cum

auzeau tot mereu răsunând lovituri de topor, erau încredințați că tatăl lor trebuie să fie ceva mai încolo, nu prea departe. Dar vezi că loviturile nu erau de topor!

Omul nostru legase o creangă de-un copac cioturos, și de câte ori bătea vântul, o izbea încolo și-ncoace de uscătura aceea. După ce așteptară să vină să-i ia, vreme lungă, nu glumă, căzură toropiți de oboseală și adormiră buștean.

Când s-au trezit, era noapte întunecoasă, de nu vedeai la doi pași. Gretel începu să plângă și printre suspine își întrebă frățiorul:

— Cum o să ieșim din pădure?

Și Hansel se grăbi s-o liniștească, spunându-i:

— Mai ai răbdare oleacă, până ce răsare luna și atunci o să găsim noi drumul, n-avea grijă!

Răsări luna plină, de ziceai că poleiește cu aur pădurea, și de-ndată ce se arătă pe cer, Hansel își luă surioara de mână și începu a pași pe urma pietricelelor, care scânteiau ca bănuții cei de curând bătuți și le arătau drumul. Merseră ei așa toată noaptea și când începură a miji zorile, ajunseră la casa părintească. Au bătut ei la ușă, „cioc-cioc!”, și când femeia o deschise și dădu cu ochii de Hansel și Gretel, pe dată se arătă a fi fost foarte îngrijorată de soarta lor, zicându-le cu prefăcătorie:

— Copii răi ce sunteți, de ce ați dormit în pădure atâta vreme? Ne-ați făcut să credem că nu mai vreți să vă mai întoarceți la casa voastră... Dar vezi că tatăl copiilor se bucura cu adevărat, că-n inima lui era mahnit că-i lăsase atât de singuri.

Nu trecu multă vreme și nevoile începură iarăși să-i încolțească. Și numai ce-o auziră copiii într-o noapte pe femeie zicându-i lui bărbatu-su, care se perpelea în așternut:

— De-acu am terminat iarăși merindele, că nu mai avem în casă decât o jumătate de pâine! Și după ce-om mânca-o

și pe asta, ne-om sătura cu răbdări prăjite... Trebuie să ne descotorosim de copii, auzi tu! O să-i ducem în afundul pădurii, ca să nu mai poată nimeri drumul de-or voi să se reîntoarcă acasă. Altă scăpare nu văd, de ni-e drag să ne mai putem ține zilele.

Vezi însă că omului i se încrâncena inima la auzul acestor cuvinte și gândea în sine sa: „Ba, mai bine s-ar cuveni să împarți cu copiii tăi ultima bucățică!”. Mai zicea el ce mai zicea, dar femeia nu luă deloc în seamă spusesele lui, ci-l tot ocări și-l muștră. Acu, e știut, cine a apucat de-a spus „A” trebuie să-l rostească și pe „B” și... dacă și-a călcat pe inimă prima oară, musai trebuie și a doua oară să facă la fel.

Copiii erau însă trei și auziră toată vorba lor. După ce bătrânii adormiră, Hansel se sculă din pat și vru să iasă afară, să adune pietricele, cum făcuse și de prima dată, dar vezi că femeia avusese grijă să încuie ușa, așa că băiatului nu-i fu chip să poată ieși din casă. Și deși îi era inima grea, își mângâie surioara, spunându-i:

— Nu plânge, Gretel, ci dormi liniștită. Om găsi noi cum să scăpăm cu bine...

Nici n-apucaseră bine să răsară zorile, că și veni femeia și-i trase pe copii din așternut. Apoi le întinse câte o bucățică de pâine, care era mult mai micușoară decât de cealaltă dată.

În timp ce mergeau ei pe poteca ce ducea spre pădure, Hansel începu a face fărâmituri în buzunar și din loc în loc se oprea să le presare pe jos.

— Ia ascultă, Hansel, îi strigă la un moment dat taică-său, ce te tot oprești mereu și privești în jur? Vezi-ți mai bine de drumul tău și mergi cum trebuie!

— Păi, mă uit după porumbița mea, care stă pe-acoperiș și vrea să-mi spună la revedere! grăi Hansel repede, ca nu cumva să se dea în vileag.

— Prostănacule, îl luă în răspăr femeia, ceea ce vezi tu

nu-i nici o porumbiță! E soarele de dimineată care strălucește sus, deasupra hornului.

Dar vezi că Hansel nu dădu îndărăt de la ce-și pusese în gând și, încetișor-încetișor, împrăștie pe drum toate fărâmiturile.

Femeia îi duse pe copii departe, departe, tot mai în afundul pădurii, unde nu mai fuseseră în viața lor. Și-ntr-un luminiș, făcură iarăși un foc mare și mama le zise cât putu ea de blând:

— Rămâneți aici, copilași, și de v-a birui oboseala, n-aveți decât să puneți capul jos și să dormiți oleacă... Noi ne ducem în pădure, mai încolo, să tăiem lemne și seara, când om sfârși lucrul, ne întoarcem să vă luăm.

Trecu ce trecu timpul și când veni ora prânzului, Gretel lua bucățica de pâine și-o împărți cu Hansel, că pe-a lui băiatul o presăruse pe drum. Zburară ceasurile, se lăsă și amurgul, dar vezi că nimeni nu se arăta să-i ia pe bieții copii. Și cum adormiră greu, se treziră de-abia în toiul nopții. Dacă văzu ce se întâmplase, Hansel o mângâie pe surioara lui și-i zise:

— Să rămânem aici până ce-o răsări luna, că atunci ne-o fi ușor să găsim fărâmiturile pe care le-am împrăștiat pe jos, cât am mers. Ele or să ne arate fără greș drumul spre casă, asta-i sigur!

De îndată ce se înălță luna deasupra pădurii, copiii se sculară din culcușul de vreascuri, dar vezi că nu mai găsiră nici o fărâmitură... Mulțimea de păsărele care tot zboară peste câmpuri și prin păduri de mult le ciuguliseră pe toate. Dar Hansel avea o inimă vitează și-i spuse lui Gretel:

— N-ai teamă, surioară, până la urma tot o să găsim drumul!

Dar vezi că nu fu chip să-l găsească... Merseră toată noaptea și mai merseră încă o zi, din zori și până-n seară, dar de izbutit tot nu izbutiră să iasă din pădure. Și erau

prăpădiți de foame ca vai de ei, că afară de câteva boabe de fructe sălbatice, culese de pe jos, nimic nu mai luaseră-n gură. De trudiți ce erau, sărmanii copii abia își mai trăgeau picioarele, și așa se făcu că nu mai putură merge și, ghemuindu-se sub un copac, adormiră buștean.

Și se ivi a treia dimineață de când copiii părăsiseră casa părintească. O luară ei la picior, de cum răsări soarele, dar cu cât mergeau, cu atât se afundau mai adânc în pădure. De nu le venea cât mai degrabă un ajutor, se aflau în primejdie de moarte.

Când se făcu ora prânzului, numai ce văzură pe-o cracă o păsărică albă și frumoasă, care cânta atât de duios, că se opriră vrăjiți s-o asculte. După ce-și sfârși cantul, păsărica își întinse aripile și zbură, „zvââârrrr!” pe dinaintea copiilor. Dacă văzură ei asta, începură a se lua după ea până când se făcu de ajunseră la o căsuță. Cât ai clipi, păsărica se lăsă pe acoperiș și când veniră mai aproape de căsuță, copiii rămaseră cu gurile căscate. Păsămite, toată căscioara era făcută din pâine și acoperită cu cozonac, iar geamurile erau din zahăr curat.

— Hai să-ncepem să îmbucăm! zise Hansel. Și să ne fie de bine! Eu o să mănânc o bucată din acoperiș, iar tu, Gretel, ia de gustă din fereastra asta, că e tare dulce!

Hansel n-așteptă să fie rugat și, înălțându-se pe vârfurile picioarelor, rupse o bucată din acoperiș, să-și dea seama ce gust are. În acest timp, Gretel ronțăia de zor o spărtură de geam. Și numai ce se auzi deodată o voce subțirică, ce venea dinăuntru căsuței:

— Cronț, cronț, cronț, da ce tot ronțăie a mea căscioară?! Cine, cine e afară?

Și copiii răspunseră pe dată:

— Vântul, vântul! Azi înconjură pământul!

Și, fără să se sinchisească defel, continuară să mănânce și mai cu poftă. Cum îi plăcuse grozav acoperișul, Hansel mai rupse din el o bucată bună, iar

Gretel nu se lăsă nici ea mai prejos și, desprinzând un ochete de geam, se așeză jos și începu a-l ronțai cu poftă.

Și când nici nu se așteptau, odată se deschise ușa și-o femeie bătrână de tot, ce se sprijinea într-o cârjă, ieși din casă, târșindu-și picioarele.

La vederea ei, Hansel și Gretel se speriară atât de tare, că scăpară tot ce aveau în mână. Dar vezi că bătrâna nu-i lua la rost, ci începu a-i întreba, clătinând ușurel din cap:

— Ei, copiii mei dragi, da cine v-a adus aci? Pofțiți de intrați înăuntru și rămâneți la mine, că nu vă fac nici un rău.

Și luându-i pe amândoi de mână, îi duse în căsuță. Iar acolo îi aștepta o mâncare, să-ți lingi degetele, nu alta: lapte și clătite cu zahăr, mere și-o mulțime de nuci! După ce se ospătară ei bine, bătrâna le pregăti două paturi cu așternutul cum îi zăpada și Hansel și Gretel se culcară fără nici o grijă și se simțiră în al nouălea cer.

Bătrâna se arătase prietenoasă ca să le câștige încrederea, dar vezi că era o vrăjitoare haină, care pândea copiii ca să-i atragă cu șoșele și momelile. Și numai de aceea făcuse și căsuța de pâine, să-i ademenească mai ușor.

De-i cădea vreunul în gheare, îndată îi făcea de petrecanie și, după ce-l fierbea, îl înghițea cu lăcomie. Ziua când se bucura de un astfel de ospăț o socotea ca pe-o zi de sărbătoare și cum de n-ar fi fost așa pentru ea!

Vrăjitoarele au ochii roșii și vederea scurtă, dar vezi că adulmecă de departe, ca jivinele, când se apropie picior de om. Și la fel de bine adulmeacă și cotoaroanța asta. De cum i-a simțit pe Hansel și Gretel că se apropie de acele locuri, a și început a hohoti cu răutate și-n vorbele ei era numai batjocură:

— Pe ăștia îi și am în mână, nu-i las eu să-mi scape...

De cum se iviră zorile, vrăjitoarea fu în picioare, ca nu cumva să se trezească mai înainte copiii. Și când îi văzu ea

pe amândoi cât de drăgălaș dorm împreună și cât de rumen și rotofei le e obrazul, nu mai putu de bucurie și începu a mormăi mai mult pentru sine: „Strașnică bucătură o să am, n-am ce zice!”.

Apoi apucându-l pe Hansel cu mâna ei sfrijită, îl împinse până la un grăjduleț cu gratii de fier și-l închise acolo. Și era zăvorât așa de strașnic, că oricât ar fi strigat și s-ar fi zbatut, nu i-ar fi folosit la nimic.

După ce-l puse la popreală pe Hansel, babușca intră în camera unde dormea Gretel și, zgâlțâind-o ca s-o trezească, începu a o ocări și a-i striga:

— Scoală, leneșo, și du-te de adu apă, să-i faci o fiertură bună lui frate-tău, că l-am închis în grajd și trebuie să-l îngrășăm! Acu e numai piele și os, dar când s-o mai împlini – o să-l mănânc!

Gretel, începu a plânge cu lacrimi amare, dar vezi că lacrimile ei nu-i muieră inima cotoaroanței și, până la urmă, trebui să se supună și să facă tot ce-i poruncea vrăjitoarea cea haină. Și-n timp ce lui Hansel i se aducea cea mai bună mâncare, ca să se îngrășe, Gretel abia de căpătă de la babușcă niște coji de raci.

În fiecare dimineață, babușca se strecura șontăcând până la grajd și încă din prag se apuca să strige:

— Hansel, ia scoate un deget afară, să vad de te-ai îngrășat de ajuns!

Dar vezi că ghiujul de Hansel îi trecea printre gratii un oscior, și cum babușca avea ochii tulburi și vedea că prin sită, era încredințată că-i întinde un deget. Și de fiecare dată se tot minuna cotoaroanța cum de nu se mai îngrășă.

Trecură așa zilele și văzând că după a patra săptămână, Hansel rămăsese la fel de ogârjit ca și înainte, își pierdu răbdarea și nu mai vru să aștepte.

— Hei, Gretel, o strigă ea pe fetiță, grăbește-te de adu apă, că de-i curge untura de gras ce e, ori de-i slab ca un ogar, eu pe Hansel îl tai și-l pun la fiert!

Vai, cum se mai boci biata surioară, când trebui să care apa pentru a doua zi, și cum îi șiroiau lacrimile amare pe obraz!

— Doamne, ajută-ne! strigă ea după un răstimp. De s-ar fi întâmplat să ne înghită fiarele sălbatice ale codrului, am fi murit măcar împreună!

— Ia mai sfârșește odată cu bocitul, se răsti cotoroața la fată, că doar nu-ți ajută la nimic toată văicăreala!

Nici nu se luminase încă bine de ziuă, când începu Gretel roboteala. Că doar trebuia să care apă, să atârne cazanul pentru fiertură în cârligul de fier și să aprindă focul.

— Mai întâi, aș vrea să punem la copt, auzi tu? se răsti baba la Gretel. Că am aprins cuptorul și aluatul l-am frământat de mult.

Nu-și sfârși bine vorba, că vrăjitoarea o și îmbrânci pe biata Gretel afară, unde era cuptorul din care ieșeau limbi de flăcări.

— Hai, bagă-te înăuntru, îi porunci vrăjitoarea și vezi dacă-i destul de încins, ca să punem înăuntru pâinea!

Vezi că afurisita de cotoroață nu degeaba o îndemnă pe fată să se vâre în cuptor! Că de-ndată ce-ar fi fost înăuntru, vrăjitoarea pa! ar fi închis cuptorul. Și-ar fi ținut-o acolo până ce se rumenea bine. Și-apoi ar fi mâncat-o... Numai că Gretel băgă de seamă ce gânduri clocea în cap vrăjitoarea și se prefăcu că-i nătângă și neîndemânică:

— Aș intra, dar nu știu cum să fac... Pe unde să intru? Și cum anume?

— Ești proastă ca o găscă! o ocări baba. Păi... nu-ți dă prin cap pe unde, că-i deschizătura destul de mare? Ia te uită, și eu as putea să încap în ea! Și, șontăcând, se apropie de cuptor și-și vâri capul în el.

Gretel doar asta aștepta și-i dădu un brânci zgripturoaicei de se duse până-n fundul cuptorului. Apoi

închise ușa de fier și puse zăvorul. Văleu! ce mai urlete de te treceau fiorii răzbăteau dinăuntru!

Dar vezi că Gretel fugi de-acolo, să n-o mai audă, și vrăjitoarea cea haină pieri ca o netrebnică, arsă de dogoare. Și arse până ce se prefăcu în scrum.

Gretel dădu fuga într-un răsuflet până la grajdul unde era închis Hansel și, deschizându-l, strigă bucuroasă:

— Am scăpat, Hansel, am scăpat, frățioare! Vrăjitoarea a pierit!

Dacă auzi ce-i spune, Hansel sări afară din grajd întocmai cum sare pasărea din colivie, când i se deschide ușița.. Și văzându-se iarăși împreună, își săriră de gât și se sărutară și bucuria le râdea în ochi și-n inimă. Și de voioși ce erau, țopăiau al naibii, ca niște iezii!

Cum nu mai aveau de ce se teme, intrară în căsuța vrăjitoarei și acolo, ce să vezi, în toate ungherele erau numai sipete pline cu mărgăritare și nestemate!

— Ei, astea zic și eu că-s mai bune decât pietricelele noastre! făcu Hansel și-și umplu buzunarele până nu mai putu.

Iar Gretel spuse și ea:

— Vreau să aduc și eu acasă o mâna-două din ele!

Și alese și alese până ce-și umplu șorțulețul.

— Acu, hai s-o tulim de-aici cât mai degrabă, hotărî Hansel, că mult mai ușoară mi-ar fi inima de-aș ști c-am ieșit din pădurea asta fermecată.

Merseră ei ce merseră, cale de câteva ceasuri și numai ce ajunseră la o apă mare.

— Ce ne facem, surioară, că nu putem trece? făcu Hansel amărât. Nu văd peste apă nici un pod, nici măcar vreo punte cât de îngustă...

— De-ar trece vreun vaporeș, bine-ar fi! Dar prin locurile astea, slabă nădejde... zise Gretel cu mâhnire. Da uite, mai încolo văd o rață albă înotând. Poate că, de-aș ruga-o, ne-ar ajuta să ajungem pe malul celălalt...

Și începu a striga:

*Rață, rățișoară,
Ia-i în spate, pe-aripioară,
Pe Hansel și Gretel,
Că nici pod, nici punte n-are
Apa asta mare!*

Se apropie rățișoara și Hansel i se urcă în spate. Apoi o rugă și pe surioara lui să vină lângă el, dar Gretel rămase pe mal și-i zise:

— Cum să vin? Nu vezi că i-ar fi prea greu rățișoarei? Mai bine să ne treacă pe rând.

Și făptura cea bună chiar așa și făcu.

După ce trecură cu bine pe celalalt mal, mai merseră ei ce merseră și, de la o vreme, pădurea începu să li se pară din ce în ce mai cunoscută. Și-ntr-un sfârșit, numai ce zăriră din depărtare casa părintească. Tii, ce-o mai luară atunci la goană de le sfârâiau călcâiele, nu alta!

Trecură pragul casei și, dând năvală în odaie, săriră la gâtul tatălui lor. Era și timpul, că, de când își părăsise copiii în pădure, bietul om nu mai avusese o clipă fericită. Pe femeie însă n-o mai găsiră copiii – murise.

Gretel își deșertă șorțulețul și începură a se rostogoli prin odaie mărgăritarele și nestematele, de te mirai de unde mai ies atâtea. În acest timp, Hansel scotea și el din buzunar câte un pumn plin de pietre prețioase și, după ce le aruncă pe podea, apucă să arunce alt pumn, până ce-și goli amândouă buzunarele.

Și așa se făcu de-și luară îndată tălpășița de la casa pădurarului toate grijile și nevoile care stătuseră până atunci pe grumazul omului și al copiilor lui.

Și trăiră ei împreună numai în bucurie și fericire.

Și-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa! Da uite că mai fuge pe-aici un șoricel. Și cine l-a prinde l-a

văzut norocul, că o să-și facă din blana lui o căciulă mare
cât roata carului...

Albă-ca-Zăpada și cei șapte pitici

Cică într-o iarnă, pe când zăpada cădea din înaltul nemărginit al cerului în fulgi mari și pufoși, o împărăteasă sta într-un jilț și cosea lângă o fereastră cu pervazul negru, de abanos.

Și cum cosea ea așa, aruncându-și din când în când privirile la ninsoarea ce se cernea de sus, se întâmplă să

se înțepe cu acul în deget și trei picături de sânge căzură în zăpadă. Roșul sângelui arăta atât de frumos pe albul zăpezii, că împărăteasa rămase încântată și gândi în sinea ei: „Ce n-aș da să am un copil alb ca zăpada, roșu ca sângele și cu părul negru ca abanosul!”

Trecu timpul, dar nu prea multșor, și împărăteasa născu o fetiță albă ca zăpada, cu gura roșie ca sângele și cu păr negru ca abanosul. Și-i dădură numele de Albă-ca-Zăpada... După ce o aduse însă pe lume, împărăteasa muri.

Cum trecu anul, împăratul își luă altă soție. Femeia

asta era cadră de frumoasă, dar nespus de trufașă și mândră și n-ar fi îngăduit nici în ruptul capului s-o întrecă alta în frumusețe. Avea o oglindă fermecată și ori de câte ori se privea într-însa nu uita s-o întrebe:

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară?*

Și oglinda-i răspundea:

— Măria ta ești cea mai frumoasă din întreaga țară!

Împărăteasa zâmbea fericită, fiindcă știa că oglinda grăiește numai adevărul.

Vezi, însă, că Albă-ca-Zăpada creștea și se făcea pe zi ce trecea tot mai frumoasă; și când împlini șapte ani, era o minunăție de fată frumoasă ca lumina zilei. Și frumusețea împărătesei începu a păli înaintea ei.

Și într-o bună zi, când împărăteasa întrebă oglinda:

— *Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară?*

Oglinda-i răspunse:

— *Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar Albă-ca-Zăpada e mult, mult mai frumoasă!*

La auzul acestor vorbe, împărăteasa se înspăimântă grozav și, de pizmă și ciudă, o dată se îngălbeni și se înverzi, de ziceai că-i moartea. Din clipa aceea, ori de câte ori o zărea pe Albă-ca-Zăpada simțea că-i plesnește fierea de ciudă: și azi așa, mâine așa, până ce începu s-o urască de moarte. Pizma și ciuda creșteau în inima ei ca buruiana cea rea și se cuibăriseră atât de adânc, că împărăteasa nu-și mai găsea pace nici ziua, nici noaptea. În cele din urmă chemă un vânător și-i porunci:

— Ia fata asta și du-o în adâncul pădurii, că nu rabd s-o mai văd în fața ochilor! Omoar-o și drept mărturie că mi-ai îndeplinit porunca să-mi aduci plămâni și ficatul netrebniciei!

Vânătorul nu ieși din vorbele împărătesei și se afundă cu Albă-ca-Zăpada în pădure; dar când scoase jungherul de la brâu și se pregătea să-i străpungă inima nevinovată, sârmana copilă începu să plângă în hohote și să se roage:

— Vânătorule drag, cruță-mi viața și-ți făgăduiesc c-o să-mi pierd urma în sălbăticia asta de codru și n-o să mă mai întorc niciodată acasă!

Și pentru că Albă-ca-Zăpada era atât de frumoasă, vânătorului i se făcu milă de ea și-i spuse:

— Dacă-i așa, fugi de te ascunde, fetiță dragă, unde nu calcă picior de om! Iar în sinea lui gândea: „Biata de tine, până la urmă tot or să te sfășie fiarele sălbatice!”

Totuși, parcă i se luase o piatră de pe inimă că nu trebuie să-și mânjească mâinile cu sânge nevinovat. Și cum tocmai trecea pe acolo în fugă un pui de mistreț, îl înjunghie și, scoțându-i plămâni și ficatul, le duse împărătesei drept mărturie că i-a împlinit în totul dorința.

Împărăteasa îi porunci bucătarului să le gătească de îndată, cu sare și tot felul de mirodenii, și atât de neagră era la suflet, că nu se dădu îndărăt să le mănânce, încredințată fiind că mănâncă plămâni și ficatul fetiței.

Biata copilă rămăsese singură-singurică în pădurea cea nesfârșită și era atât de înfricoșată, că privea la mulțimea frunzelor de pe copaci ca și când de-acolo ar fi putut să se ivească vreo primejdie și nu știa în ce chip și-ar putea găsi scăparea... Într-un sfârșit începu să alerge și gonia întruna peste bolovani colțuroși și printre mărăcini, iar fiarele sălbatice treceau în fugă pe dinaintea ei, dar nu-i făceau nici un rău. Alergă ea așa, cât o mai ținură picioarele, și-n geana amurgului dădu cu ochii de o căsuță și intră înăuntru să se odihnească.

În căsuță, toate lucrurile erau mititele dar atât de gingașe și sclipind de curățenie, că ți-era mai mare dragul să le privești. Pe o măsuță acoperită cu o față de masă albă erau rânduite șapte talere mici și lângă fiecare taler se afla câte o linguriță, o furculiță, un cuțitaș și-o cupă cât un degetar. Iar de-a lungul unui perete se înșirau șapte pătuțee, așternute cu cearșafuri albe ca neaua.

Cum era tare flămândă și însetată, Albă-ca-Zăpada ciuguli câte un pic din fiecare taler, ciupi câte-o fărâmiță de pâine și sorbi din fiecare cupă câte-o înghițitură de vin, fiindcă nu voia să ia toată mâncarea numai de la unul singur. Și fiindcă se simțea grozav de obosită, dădu să se culce într-un pătuț, dar nici unul nu i se potrivea: unul era prea lung, altul prea scurt și abia ultimul pătuț se nimeri să fie pe măsura ei. Fata se culcă în el și adormi.

Când se întunecă de-a binelea, sosiră și stăpânii căsuței. Erau cei șapte pitici, care sfredeleau munții, scormonind în măruntaiele lor pentru a scoate la lumină tot soiul de metale. Ei aprinseră cele șapte lumânările și de îndată ce se făcu lumină în căsuță își dădură seama că cineva străin cotrobăise peste tot, fiindcă lucrurile nu se mai aflau la locul lor, așa cum le lăsaseră la plecare. Și atunci primul pitic zise:

— Cine a stat pe scăunelul meu?

Al doilea urmă:

— Cine a mâncat din talerul meu?

Al treilea:

— Cine a mușcat din pâinișoara mea?

Al patrulea:

— Cine a luat din legumele mele?

Al cincilea:

— Cine a umblat cu furculița mea?

Al șaselea:

— Cine a tăiat cu cuțitașul meu?

Al șaptelea întrebă și el:

— Cine a băut din cupa mea?

Primul pitic cătă în jur mai cu luare-aminte și pe dată văzu o mică adâncitură în pătucul lui.

— Cine s-a culcat în pătuțul meu?! se minună el.

Ceilalți alergară într-o goană la pătuceanurile lor și începură să strige care mai de care:

— Și-n pătuțul meu a stat cineva!

Dar când cel de-al șaptelea se apropie de pătucul său, dete cu ochii de Albă-ca-Zăpada, care stătea în el adâncită în somn. Îi chemă pe ceilalți și cu toții veniră în grabă, scoțând strigăte de uimire. Apoi îndreptară spre Albă-ca-Zăpada lumina celor șapte lumânările și rămaseră s-o privească.

— Doamne, Dumnezeule, apucară ei să strige, tare frumoasă mai e copila asta!

Și atât de bucuroși erau, că nu se îndurară s-o trezească, ci o lăsară să doarmă mai departe în pătuț. Iar cel de-al șaptelea pitic dormi câte un ceas în patul fiecăruia și așa trecu noaptea.

Când se luminează de zi, Albă-ca-Zăpada deschise încetinel ochii și, văzându-i pe cei șapte pitici, se sperie rău. Dar ei se arătară prietenoși și începură s-o întrebe cu blândețe:

— Cum te cheamă, fetițo?

— Albă-ca-Zăpada! răspunse ea.

— Și cum se face că ai ajuns în căsuța noastră? o mai întrebară ei.

Atunci Albă-ca-Zăpada le povesti de-a fir a păr totul: cum maică-sa vitregă a pus s-o omoare, dar vânătorul se îndurase de ea și-i lăsase viața și cum gonise toată ziua prin pădure, până ce dăduse peste căsuța lor. După ce o ascultară fără să scape vreun cuvânt din istorisirea ei, piticii îi ziseră:

— Dacă te învoiești să vezi de gospodăria noastră, să gătești, să faci paturile, să coși, să speli, să împletești și să

ții totul în bună rânduială și curățenie, apoi poți rămâne la noi și n-o să duci lipsă de nimic.

— Da, primesc cu dragă inimă! răspunse Albă-ca-Zăpada și de atunci rămase la ei.

Ea îngrijea acum de toate treburile casei și-n fiecare dimineață piticii plecau în munți să scoată aur și tot soiul de alte metale și, când se întorceau seara acasă, găseau mâncarea gata, aburind pe cuptor. Peste zi, fata rămânea singură-singurică și din această pricină piticii cei buni avuseseră mereu grijă s-o povățuiască:

— Păzește-te de mașteră, că n-o să-i fie greu defel să afle că ești la noi! Și cine știe ce pune iar la cale! Nu cumva să lași pe cineva să intre în casă!

Iar împărăteasa, fiind încredințată că mâncase plămâni și ficatul fiicei ei vitrege, se credea iarăși cea mai frumoasă femeie de pe lume. Și într-o zi, apropiindu-se de oglindă, o întrebă:

*Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară?*

Atunci oglinda îi răspunse:

*Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar acolo, ascunsă-n munți,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunți,
Și-i mult mai frumoasă!*

Împărăteasa se sperie din cale-afară, fiindcă știa prea bine că oglinda nu minte. Și-și dădu pe dată seama că vânătorul o înșelase și că Albă-ca-Zăpada era încă în viață.

Începu ea atunci să se frământa și să chibzuiască în ce chip ar putea s-o piardă din nou, căci atâta vreme cât nu era cea mai frumoasă din toată împărăția pizma îi chinuia sufletul fără răgaz și n-avea clipă de liniște. În cele din

urmă născoci ceva: își vopsi fața și se îmbracă întocmai ca o bătrână neguțătoreasă, că nimeni n-ar mai fi putut s-o recunoască.

Schimbată astfel la înfățișare, o porni peste cei șapte munți și într-un sfârșit se pomeni în fața căscioarei celor șapte pitici. Bătu la ușă și strigă din toată puterea:

— De vânzare marfă frumoasă, de vânzare!

Albă-ca-Zăpada își aruncă o privire pe geam și întreabă:

— Bună ziua, tușică dragă, da' ce ai matale de vânzare?

— Marfă bună și frumoasă! se grăbi să-i răspundă neguțătoreasa. Cingători de toate culorile.

Și vicleana scoase una, împletită din mătase bălțată.

„Se vede cât de colo că-i o femeie de treabă, gândi fata, așa că n-am de ce să n-o las înăuntru! Că doar n-o fi foc...”

Trase zăvorul, o pofți să intre și-și cumpără cingătoarea cea frumoasă.

— Vai ce pocit ți-ai pus-o, fetițo! Ia apropie-te, să te gătesc eu cu ea, așa cum se cuvine! o îmbie cu blândețe femeia.

Albă-ca-Zăpada n-avea de unde să bănuiască c-ar paște-o vreo primejdie și o lăsă să-i pună cingătoarea. Dar băbușca o încinse repede cu ea și-o strânse atât de tare, că fetei i se tăie răsufarea și căzu jos ca moartă.

— Ei, de-acum n-o să mai fii tu cea mai frumoasă! hohoti împărăteasa și o șterse repede pe ușă.

Nu mai trecu mult și, spre seară, veniră acasă cei șapte pitici. Și cum se mai speriară, bieții de ei, când o găsiră pe iubita lor Albă-ca-Zăpada zăcând la pământ, fără simțire, de parcă-ar fi fost moartă! O ridicară de jos și, văzând cât de strâns îi era mijlocul, tăiară în două cingătoarea. Fata prinse a răsufli iar și încetul cu încetul își reveni în simțiri. Le povesti ea piticilor toate câte s-au întâmplat și aceștia îi atraseră din nou luarea-aminte:

— Neguțătoreasa cea nu era alta decât haina de

împărăteasă. Ferește-te, barem de-acu' încolo, fată dragă, și nu mai lăsa pe nimeni să intre când nu suntem noi acasă!

Și tare multă dreptate aveau, că femeia cea neagră la inimă nici nu așteptă să treacă bine pragul palatului și se duse glonț la oglindă și-o întrebă:

*Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară?*

Iar oglinda pe dată îi răspunse:

*— Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar acolo, ascunsă-n munți,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunți,
Și-i mult mai frumoasă!*

Împărăteasa rămase ca stana de piatră când auzi asta și simți că-i năvălește tot sângele-n cap, ca un vârtej, de câtă spaimă și mânie clocotea în ea. Va să zică, tot nu scăpase de Albă-ca-Zăpada, tot vie era netrebnica asta! „Ei bine, de data asta m-oi strădui să născocesc ceva fără de greș, ca să-ți viu de-a binelea de hac!” Și cum la farmece și vrăji n-o întrecea nimeni, haina de împărăteasă meșteri un pieptene otrăvit.

După aceea își schimbă hainele și luă înfățișarea unei băbuțe gârbovite de ani. Și iarăși o porni peste cei șapte munți, la cei șapte pitici cărunți. Ajungând ea la căsuța lor, ciocăni în ușă și strigă:

— Marfă bună de vânzare, marfă bună!

Albă-ca-Zăpada câtă afară pe geam și spuse:

— Vezi-ți de drum, femeie, că n-am voie să las pe nimeni înăuntru!

— Da' de privit cred că ai voie să privești, nu-i așa?

Și scoțând pieptenele cel otrăvit, îl tot plimbă pe sub

ochii fetei. Atât de mult îi plăcuse pieptenul, că Albă-ca-Zăpada se lăsă amăgită și deschise ușa. După ce se învoiră din preț, bătrâna o momi cu cele mai dulci vorbe:

— Ia vino încoa' la baba, să te pieptene, ca să fii și tu o dată pieptănată ca lumea!

Biata Albă-ca-Zăpada nu se gândi la nimic rău și se lăsă pieptănată. Dar de-abia îi trecu băbușca pieptenele prin păr, că otrava și începu să lucreze prin toate mădularele, arătându-și puterea ucigătoare și biata copilă căzu jos, fără viață.

— Acu' s-a sfârșit cu tine, frumoasa frumoaselor! rânji la ea femeia cea haină și-n timp ce se grăbea să se îndepărteze de acele locuri sufletul ei negru clocotea de-o bucurie drăcească.

Dar, spre norocul fetei, înserarea coborî curând și cei șapte pitici sosiră acasă. De îndată ce-o văzură pe Albă-ca-Zăpada zăcând fără viață bănuiră că maștera trebuie să fi pus iar ceva la cale și, cercetând copila cu grijă, dădură peste pieptenele cel otrăvit. Cum i-l smulseră din păr, Albă-ca-Zăpada își reveni în fire, ca și când ar fi dormit numai nițeluș și prinse a le povesti cele întâmplate. Dimineața piticii o sfătuiră din nou să fie cu ochii în patru și să nu mai deschidă nimănui ușa, fie ce-o fi, și apoi se duseră la treburile lor.

În ăst timp, împărăteasa ajunsese la palatul ei și așezându-se în fața oglinzii se grăbi s-o întrebe:

*Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară?*

Și oglinda îi răspunse ca și altădată:

*Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,
Dar acolo, ascunsă-n munți,
Stă Albă-ca-Zăpada, la cei pitici cărunți,*

Și-i mult mai frumoasă!

Auzindu-i spusele, împărăteasa începu să tremure toată și să clocotească de mânie. „Netrebnică asta trebuie să moară, chiar de-ar fi să plătesc moartea ei cu prețul vieții mele!” Se strecură apoi într-o odăiță dosnică, în care nu călca picior de om, și amestecă de ici, amestecă de colo, până ce plămădi un măr otrăvit. La înfățișare mărul era nespus de frumos; alb ca spuma, pe-o parte, și rumen pe alta, că oricine l-ar fi văzut i se trezea numaidecât pofta să-l mănânce. Dar cine ar fi apucat să muște numai o dată din el zile multe nu mai avea și cădea mort pe loc. După ce sfârși de meșteșugit mărul, împărăteasa își boi fața și se îmbracă în straie de țarancă. Și schimbată astfel trecu peste cei șapte munți, grăbindu-se să ajungă la căscioara celor șapte pitici.

Aci bătu la ușă, dar Albă-ca-Zăpada scoase capul pe fereastră și spuse:

— Nu pot lăsa pe nimeni să intre, că nu-mi dau voie piticii!

— Altă pagubă să n-am! răspunse țaranca. Slavă Domnului, găsesc eu mușterii pentru merele mele! Da' până una alta, hai de ia și tu unul, că nu-i pe bani!

— Nici nu mă gândesc să-l iau, răspunse Albă-ca-Zăpada, n-am voie să primesc nimic!

— Ce, te temi să nu mori cumva otrăvită? strecură ea cu viclenie întrebarea. Fii pe pace, copilițo! Iaca, tai mărul în două: bucata asta rumenă mănânc-o tu, iar pe cealaltă oi mânca-o eu.

Dar vezi că mărul era cu meșteșug făcut, că numai partea cea rumenă era otrăvită.

Albă-ca-Zăpada râvnea de nu mai putea să guste o dată din măr și când o văzu pe țarancă mușcând din el nu mai putu răbda și întinzând mâna pe fereastră luă jumătatea cea înveninată. Dar n-apucă să-nghită decât o îmbucătură

că și căzu jos, fără suflare. Împărăteasa îi aruncă priviri ca de fiară și, beată de bucurie, strigă printre hohote de râs:

— Albă-ca-Zăpada, roșie ca sângele și neagră ca abanosul, de-acu' piticii n-or mai putea să te învie!

Plecă de acolo cât putu de repede și când ajunse la palat întrebă iar oglinda:

*Oglinjoară din perete, oglinjoară,
Cine e cea mai frumoasă din țară?*

Și deodată auzi vorbele după care tânjise atât:

— Măria ta e cea mai frumoasă din întreaga țară!

Abia acum își găsi liniștea inima ei cea pizmașă, pe cât poate fi liniștită o inimă pizmașă...

În faptul serii, când piticii se întoarseră acasă o găsiră pe Albă-ca-Zăpada zăcând pe jos fără pic de suflare. Era moartă ca toți morții. O ridicară, căutând să vadă dacă nu găesc vreun lucru înveninat, îi desfăcură cingătoarea, o pieptănară, o spălară cu apă și cu vin, dar totul fu zadarnic. Copila cea dragă era moartă ca toți morții și moartă rămase! Atunci o așezară pe o nășalie și, strângându-se toți șapte în jurul ei, plânseră amar și-o jeliră trei zile încheiate. Vrură după aceea s-o îngroape, dar fata arăta atât de frumoasă de parcă s-ar fi aflat doar în somn și-n obraji avea aceiași bujori roșii dintotdeauna, așa că piticii nu se îndurară s-o coboare în pământ.

— Nu, în adâncul cel negru al pământului nu o putem coborî. Ar fi mare păcat! grăiră care mai de care și, așternându-se pe muncă, îi făcură un sicriu de cleștar, ca să poată fi văzută de oriunde te-ai uita la ea.

O culcară apoi înăuntru și deasupra îi scriseră numele cu slove de aur, precum și că a fost fiică de împărat. Apoi urcară sicriul pe-un vârf de munte, de-l așezară acolo, și de fiecare dată rămânea câte unul de veghe. Vietățile pădurii începură a veni și ele s-o jelescă; mai întâi se

arăță o buhă, apoi un corb și-n urma acestora o hulubiță. Și așa rămase Albă-ca-Zăpada multă, multă vreme în sicriul ei de cleștar și nimic nu-i știrbea din negrăita-i frumusețe. Părea că-i vie și doarme, că era tot așa de albă ca zăpada, de roșie ca sângele și cu părul negru ca abanosul.

Și s-a întâmplat ca un fecior de crai să se rătăcească în pădurea aceea și, dând peste căsuța piticilor, să le ceară găzduire peste noapte. A doua zi, când o porni la drum, văzu sicriul din creștetul muntelui și pe frumoasa Albă-ca-Zăpada, și citi cu nesaț ce sta scris deasupra, cu slove de aur. Și cum privea vrăjit și nu se putea desprinde de locul acela, începu a-i ruga pe pitici:

— Dați-mi mie sicriul și-o să vă dau în schimb tot ce v-o pofti inima!

Dar piticii îi răspunseră:

— Nu ți-l dăm nici pentru tot aurul din lume.

Dacă văzu așa, feciorul de împărat îi rugă cu și mai multă stăruință și ardoare:

— Atunci îndurați-vă și mi-l dăruiți, că de când i-am zărit chipul nu mai pot trăi fără s-o văd pe Albă-ca-Zăpada. Și v-asigur c-o voi cinsti mereu și-o voi păzi ca pe făptura care mi-e cea mai scumpă pe lume!

Auzindu-l cu cât foc vorbea, inimoșii pitici se îndurară de el și-i dăruiră sicriul. Feciorul de împărat își chemă slugile și le porunci să ia coșciugul pe umeri și să-l urmeze. Și cum mergeau ei așa, se întâmplă ca unul dintre slujitori să se poticnească de-o buturugă și, din pricina zdruncinăturii, bucățica de măr pe care o înghițise Albă-ca-Zăpada îi sări afară din gâtlej. O clipită, doar atât să fi trecut, și domnița deschise ochii, ridică ușurel capacul sicriului și se sculă în capul oaselor. Și era din nou vie de parcă s-ar fi trezit tocmai atunci din somn.

— Vai, Doamne, unde mă aflu? strigă ea nedumerită.

Cu ochii râzând de bucurie, feciorul de împărat se

apropie de dânsa și-i spuse:

— Cu mine ești, cu mine!

Și-i povesti toate câte s-au întâmplat. Iar la sfârșit adause:

— Îmi ești mai dragă decât orice pe lumea asta și de te-ai învoi să mă însoțești la curtea tatălui meu bine-ar fi, că ard de dorința să-mi fii soție.

Albă-ca-Zăpada ce era să mai spună, că și ei îi căzuse drag... Porni împreună cu el și făcură o nuntă de se duse vestea, cu mare alai și voieșie. La nuntă o poftiră și pe maștera cea haină, că de, tot o socoteau un fel de rudă... După ce s-a gătit ea cu veșmintele cele mai de preț, s-a apropiat de oglindă și a întrebat-o:

Oglinjoară, oglinjoară,

Cine e cea mai frumoasă din țară?

Și oglinda pe dată i-a răspuns:

— Frumoasă ești, crăiasă, ca ziua luminoasă,

Dar tânăra domniță e mult, mult mai frumoasă!

Atunci drăcoica de femeie începu să blesteme de ciudă și să urle ca scoasă din minți și deodată simți că i se face frică, dar o frică atât de îngrozitoare, că nu știa ce să mai facă și-ncotro s-o mai apuce. La început se codi să meargă la nuntă, dar cum nu-și găsea o clipă de liniște, gândi că trebuie neapărat s-o vadă pe tânăra împărăteasă.

Și de cum păși în sala tronului, dădu ochii cu Albă-ca-Zăpada și, recunoscând-o, înlemni de spaimă și rămase țeapănă ca o momâie. Spaima pusese stăpânire pe toată făptura ei; din pricina asta, împărăteasa se urâtea văzând cu ochii. Și atât de pocită se făcu că nici ea singură nu mai cuteza să se privească în oglindă.

Își luă lumea în cap și o ținu tot într-o goană, până se

pierdu în adâncul pădurii sălbatice, ca să-și ascundă acolo urâtenia. Și de atunci, nici unui om nu-i mai fu dat s-o vadă și nimeni nu mai știe ceva despre soarta ei. Iar Albă-ca-Zăpada trăiește în bucurie și fericire împreună cu tânărul împărat și, dacă n-or fi murit, cu siguranță că mai trăiesc și-n zilele noastre...

Scufița Roșie

A fost odată o fetiță zglobie și drăgălașă, pe care o iubea oricine de cum o vedea.

Dar mai dragă decât oricui îi era ea bunicii, care nu știa ce daruri să-i mai facă. Odată, bunica îi dăruie o scufiță de catifea roșie și pentru că-i ședea tare bine fetiței și nici nu mai voia să poarte altceva pe cap, o numiră de atunci Scufița

Roșie.

Într-o zi, maică-sa îi zise:

— Scufiță Roșie, ia bagă-n coșuleț bucata asta de cozonac și sticla asta cu vin și du-le bunicii, că e bolnavă și slăbită și bunătățile astea o să-i ajute să-și mai vină în puteri. Da' vezi de pleacă mai înainte de-a se lăsa zăpușeala și caută de mergi frumos și să nu te abați din drum; altfel, cine știe, de alergi, ai putea să cazi și să spargi sticla și atunci bunicuța cu ce o să se mai aleagă? Iar când o fi să intri în casă, nu uita să-i dai bunicii „bună dimineața” și vezi să nu înceapă a-ți umbla ochii prin toate ungherele!

— Așa am să fac! îi făgăduie Scufița Roșie și-și luă rămas bun la plecare.

Bunica locuia în pădure, cam la vreo jumătate de ceas depărtare de sat. Și de cum intră Scufița Roșie în rariștea codrului, numai ce-i ieși înainte lupul. Dar Scufița Roșie

nu știa ce lighioană rea e lupul și nu se temu defel când îl văzu.

– Bună ziua, Scufiță Roșie! îi zise el.

– Mulțumesc frumos, lupule.

– Încotro așa de dimineață, Scufiță Roșie?

– Ia, până la bunicuța!

– Și ce duci acolo, sub șorț?

– Cozonac și vin. Mama a făcut ieri cozonac și-i duc nițeluș și bunicii, care-i bolnavă și slăbită, să mănânce și ea, ca să-și mai vină în puteri.

– Da' unde șade bunică-ta, Scufiță Roșie?

– Colo în pădure, la vreun sfert de ceas și mai bine de aici. Cum ajungi sub cei trei stejari, ai și dat de casa ei, iar ceva mai la vale e alunișul, pe care doar îl știi! îi răspunse Scufița Roșie.

Lupul își zise în sinea lui: „Fragedă-i fetița asta! Ce mai îmbucătură pe cinste ar fi, zău așa! Cu mult mai gustoasă decât baba! Da' e vorba că trebuie să fiu șiret și să ticluiesc în așa fel lucrurile ca să pun mâna pe amândouă”...

Mai merse lupul o bucată de drum alături de Scufița Roșie și apoi începu să-i spună cu glas mieros:

– Scufiță Roșie, ia te uită ce flori frumoase strălucesc în jurul tău! Și tu nici nu le iei în seamă măcar... Și mie mi se pare că n-auzi nici ce dulce cântă păsărelele! Atât de serioasă pășești pe drum, de parcă te-ai duce la școală. Și e atât de plăcut să hoinărești și să zburzi prin pădure; e atâta veselie!

Scufița Roșie ridică privirea și când văzu cum jucau razele soarelui printre crengile copacilor, când privi mai cu luare-aminte la florile frumoase care creșteau pretutindeni, își spuse în sinea ei:

„Mare bucurie i-aș face bunicii dacă i-aș duce și-un buchet de flori proaspete! E atât de dimineață, că nu mi-e teamă c-am să întârzii!” Se abătu deci din drum și o luă

prin pădure, ca să culeagă flori. Rupea de ici una, de dincolo alta, dar îndată i se părea că puțin mai încolo îi zâmbește o floare și mai ochioasă; alerga într-acolo și, tot culegând margarete și clopoței, se pierdea tot mai mult în adâncul codrului. În ăst timp însă, lupul porni de-a dreptul spre casa bunicii și bătu la ușă:

— Cine-i acolo?

— Eu sunt, Scufița Roșie, și-ți aduc cozonac și-o sticlă cu vin. Dar deschide ușa, bunicuțo!

— Apasă pe clanță și intră! răspunse bunica, că eu mă simt slăbită și nu mă pot da jos din pat.

Lupul apăsă pe clanță, deschise ușa, se repezi glonț spre patul bunicii și, fără să scoată o vorbă, o înghiți. Se îmbracă apoi cu hainele ei, își puse pe cap scufița, se culcă în pat și trase perdelele.

În vremea asta, Scufița Roșie culesese atâtea flori, că abia le mai putea duce. Cum alerga ea de colo până colo, deodată își aminti de bunica și porni degrabă spre căscioara din pădure. Și nu mică îi fu mirarea când văzu ușa data de perete.

De îndată ce intră în odaie, o cuprinse neliniștea; totul i se părea atât de ciudat, încât își spuse: „Vai, Doamne, ce-o fi azi cu mine, de mi-e așa de frică? Că doar altădată mă simțeam atât de bine la bunicuța!”

Și fără să mai aștepte, strigă:

— Bună dimineața!

Dar nu primi nici un răspuns.

Scufița Roșie se apropie atunci de pat și dădu perdelele la o parte. Bunicuța stătea întinsă în pat, cu scufia trasă peste ochi, și avea o înfățișare atât de ciudată, încât fetița întrebă:

— Vai, bunicuțo, da' de ce ai urechi atât de mari?

— Ca să te pot auzi mai bine.

— Vai, bunicuțo, da' de ce ai ochi atât de mari?

— Ca să te pot vedea mai bine.

— Vai, bunicuțo, da' de ce ai mâini atât de mari?

— Ca să te pot apuca mai bine.

— Da', bunicuțo, de ce ai o coșcogeamite gura?

— Ca să te pot înghiți mai bine.

N-apucă să sfârșească ultimul cuvânt, că și sări jos din pat și-o înghiți pe biata Scufița Roșie.

După ce-și potoli foamea, lupul se culcă din nou în pat și, prinzându-l somnul, adormi și începu să sforăie de se cutremurau pereții. Și se întâmplă ca tocmai atunci să treacă prin fața casei un vânător. Auzi el horcăiturile și-și spuse:

„Bre, da' tare mai sforăie bătrâna! Nu cumva i-o fi rău?”
Intră în casă și, când se apropie de pat, îl văzu pe lup tolănit acolo.

— Ei drăcie, nu-mi închipuiam c-o să te gălesc aici, ticălos bătrân! izbucni vânătorul. De când te caut!

Își potrivește pușca și voi să tragă, dar în clipa aceea îi trecu prin minte: „Dar dacă lupul a înghițit-o pe bătrână? Poate c-aș mai putea s-o scap!” Așa că nu mai trase, ci, luând o foarfecă, începu să taie burta lupului adormit. Abia apucase să facă vreo două-trei tăieturi, că se și văzu strălucind scufița cea roșie a fetei și când mai făcu o tăietură, fetița sări afară și strigă:

— Vai, ce spaimă am tras! Ce întuneric era în burta lupului! După aceea au scos-o afară și pe bunică. Era încă în viață, dar abia mai răsufle. Scufița Roșie adună în grabă niște pietroaie și toți trei umplură cu ele burta lupului.

Când se trezi, lupul voi s-o ia la sănătoasa, dar pietroaiele atârnavă atât de greu, că dihania se prăbuși la pământ și dădu ortul popii.

Cei trei nu-și mai încăpeau în piele de bucurie. Bunicuța mănăcă cozonacul și bău vinul pe care-l aduse fetița și pe dată se înzdrăveni. Iar Scufița Roșie gândi în sine ei, parcă muștrându-se: „De-acî înainte n-o să mă

mai abat niciodată din drum când oi merge singură prin pădure, ci o să ascult de povețele mamei!”

Cenușăreasa

A fost odată un om putred de bogat și omului ăstuia s-a întâmplat să-i cadă nevasta greu bolnavă. Și când a simțit că i s-apropie sfârșitul, femeia și-a chemat la căpătâi singurul ei copil, o fetiță, și i-a spus:

— Draga mamei, orice ți s-ar întâmpla, cată să fii întotdeauna bună și cu sufletul neîntinat. Acestea

zicând, femeia își mai privi o dată copila și închise ochii pentru vecie. Fetița se ducea în fiecare zi la cimitir și plângea amar la mormântul maică-sii. Când veni iarna, zăpada se așternu ca o maramă albă peste mormânt, iar în primăvară, când razele soarelui o topiră, omul își luă altă nevastă.

Femeia asta de-a doua își aduse în casă cele două fete pe care le avea. Fetele, nu-i vorbă, erau frumoase, dar pe cât de luminos le era chipul, pe atât de întunecat și plin de răutate le era sufletul. Pentru fata cea vitregă începură a curge, de-aci înainte, zile pline de amărăciune.

— Ce, proasta asta se cade să stea cu noi în odaie? o bruftuluiră fetele. Cine vrea să mănânce n-are decât să muncească! La bucătărie cu ea, că acolo i-e locul!

Îi luară straietele ei cele frumoase și-o îmbrăcară c-o vechitură de rochie cenușie și o încălțară cu niște papuci de lemn.

— Ian priviți la domnița asta mândră, ce gătită e! strigară fetele mașterei, luând-o în răs.

Și-o duseră în bucătărie, într-un alai de batjocuri.

Aici o puseră să robotească din greu de dimineață și până cădea noaptea: să se scoale până-n ziuă, să care apă, să aprindă focul, să facă de mâncare și să spele rufele. Și ca și cum asta n-ar fi fost de ajuns, câte și mai câte nu mai puneau la cale cele două surori haine ca să-și bată joc de ea și s-o necăjească întruna. Iar când nu mai prididea de câtă treabă avea de făcut, ele zvârleau linte și mazărea în cenușă, de trebuia apoi s-o aleagă bob cu bob.

Seara, fata cădea frântă de oboseală, că muncea de se spetea toată ziua. Dar cum n-avea un pat unde să-și întindă oasele trudite, se cuibărea în cenușă lângă vatră și până și somnul îi era numai chin și amar. Și fiindcă din această pricină era totdeauna plină de cenușă și murdară, îi ziseră în răs Cenușăreasa. Într-o zi, tatăl fetelor se pregătea să plece la un iarmaroc și mai înainte de a-și lua rămas bun, apucă să le întrebe pe cele două fete vitrege ce daruri voiau să le aducă de acolo.

— Rochii frumoase, răspunse una.

— Ba mărgăritare și nestemate, zise a doua.

— Da' ție, Cenușăreaso, ce-ți dorește inima să-ți aduc? întrebă taică-său, într-un sfârșit.

— Cea dintâi rămurică ce s-o anina de pălăria dumată, la întoarcerea acasă, pe aia s-o rupi, dragă tată, și să mi-o aduci.

La iarmaroc, omul avu grijă să cumpere pentru fetele vitrege rochii frumoase, mărgăritare și nestemate. În drum spre casă, când îi fu să treacă printr-un desiș, îl atinse o creangă de alun și-i dădu jos pălăria de pe cap. Atunci își aminti de rugămintea Cenușăresei, rupse creanga și-o luă cu sine. După ce ajunse acasă, dăru-i fetelor vitrege ceea dorise fiecare, iar Cenușăresei, creanga de alun. Fata îi mulțumi din suflet și, către seară, se duse la mormântul

maică-sii, răsădi crenguța în pământ și începu să plângă atât de amarnic că lacrimile picurară pe ramură și-o udară. Și crenguța crescua mare și se făcu o mândrețe de copac. De trei ori pe zi se ducea Cenușăreasa la mormântul maică-sii și de fiecare dată zărea o păsărică albă lăsându-se din zbor pe câte-o creangă a alunului. Și ori de câte ori avea fata vreo dorință, păsărica i-o împlinea și-i arunca din pom ce-i poftea inima.

Și s-a întâmpat ca o dată împăratul să pună la cale o mare petrecere care trebuia să țină trei zile încheiate și a poftit la ospăț pe toate fetele frumoase din împărăția lui. Pasămite, împăratul gândea că-n chipul ăsta fecioru-său o să aibă de unde să-și aleagă mireasa... Când afluă că fuseseră și ele poftite la petrecere, cele două surori nu-și mai încăpură în piele de bucurie și, chemând-o pe Cenușăreasă, îi porunciră:

— Vin' de ne piaptănă, auzi? Și treci de lustruiește-ne și condurii! Ba încheie-ne și catarămile, că ne ducem la petrecerea de la palatul împăratului!

Fata făcu precum i se poruncise, dar plânse cu lacrimi amare, din pricină c-ar fi dorit și ea să se ducă la petrecere. Și fiindcă-i plăcea tare mult să dănțuiască, se rugă de maică-sa vitregă să se îndure și s-o lase și pe ea.

— Ce-mi aud urechile, Cenușăreaso? se prefăcu a fi uimită maștera. Ești toată plină de praf și murdărie și-ncă mai năzuiești a te duce la petrecere! Poftim: n-ai nici o rochie mai ca lumea pe tine și nici încălțări în picioare n-ai și-ai vrea să dănțuiești?!

Dar cum fata stăruia cu lacrimi în ochi în rugămintea ei, maștera păru să se-nduplece și-n cele din urmă zise:

— Ia uite ici: am răsturnat o strachină de linte în cenușă și de ești în stare ca-n două ceasuri să-mi alegi toată linta, atunci o să te îngădui să mergi la petrecere!

Cenușăreasa ieși în grădină pe ușa din dos și prinse a striga:

— Blânde porumbițe și voi turturile și voi păsări ale cerului, veniți cu toatele de-mi ajutați s-alegem linte:

*„Bobul bun, ici, în ulcică,
Iar cel rău în gușulică...”*

N-apucă să sfârșească bine vorbele astea și numai ce sosiră-n zbor două porumbițe albe și intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturile și apoi, într-un lung alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătând ușurel din aripi. Și se așezară cu toatele în jurul vetrei, făcându-și loc în cenușă. Porumbițele clătinară din căpșor și începură să ciugule ele întâi pic, pic, pic, apoi toate celelalte începură să ciugule și ele pic, pic, pic, până ce aleseră boabele cele bune și umplură strachina cu vârf cu ele. Nu trecuse nici un ceas de când păsărelele se apucaseră de ales linte și acum mântuiseră treaba și-și luară zborul pe fereastră afară. Fata îi duse mamei vitrege strachina și se bucura în gândul ei, crezând c-o vor lua și pe ea la petrecere. Dar maștera i-o tăie scurt:

— Nu, fată, degeaba te ții scai de mine, nu te pot lua cu noi, că n-ai nici straie frumoase și nici să dănțuiești nu știi și tare mi-e teamă c-ai să fii numai de râsul lumii...

Cenușăreasa se porni atunci pe plâns și dacă văzu asta maică-sa vitregă îi zise:

— Ei, hai, dacă până-ntr-un ceas ești în stare să-mi alegi din cenușă două străchini de linte, să știi că te iau și pe tine!

Dar în gândul ei maștera își zicea: „Las' că n-o să poată să facă una ca asta, nici în ruptul capului!”. După ce vitrega răsturnă două străchini de linte în cenușă, fata se duse în grădină, pe ușa din dos, și strigă:

— Blânde porumbițe și voi turturile și voi păsări ale cerului, veniți cu toatele de-mi ajutați s-aleg linte:

*„Bobul bun, ici, în ulcică,
Iar cel rău în gușulică...”*

N-apucă să sfârșească bine vorbele astea și numai ce sosiră-n zbor două porumbițe albe și intrară pe fereastră în bucătărie. După aceea se iviră două turturele și apoi, într-un alai, veniră toate zburătoarele cerului, lopătând ușurel din aripi. Și se așezară cu toatele în jurul vetrei, făcându-și loc în cenușă. Porumbițele clătinară din căpșor și începură să ciugule ele întâi: pic, pic, pic, apoi toate celelalte începură să ciugule și ele pic, pic, pic, până ce aleseră boabele cele bune și umplură strachina vârf cu ele. Nu trecuse jumătate de ceas și păsărelele isprăviră de ales linte și zburară iar pe fereastră afară.

Fata îi duse mamei vitrege străchinile cu linte și se bucura în gândul ei, crezând că de astă dată o vor lua și pe ea la petrecere. Dar maștera se împotrivi și acum:

— Degeaba te omori cu firea, că tot n-o să te iau cu noi! Nu vezi: n-ai nici straie frumoase și nici să dănțuiești nu te pricepi... Ce vrei, să ne fie rușine cu tine?

Îi întoarse apoi spatele și plecă la petrecere cu fetele ei cele fudule. După ce rămase singură-singurică în toată casa, Cenușăreasa se duse la mormântul mamei sale și, așezându-se sub alun, grăi:

*Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te, rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n strai de-argint,
Numai aur și argint!*

Pasărea cea albă, care se afla în alun, numai ce-i zvârli de sus o rochie țesută toată în aur și argint și-o pereche de conduri cu alesături de mătase și argint.

Cenușăreasa se îmbracă în grabă și se duse la

petrecere. Dar maștera și cu fetele ei n-avură cum s-o recunoască, zicându-și că era pesemne vreo fată de împărat de pe alte plaiuri, atât arăta de frumoasă în rochia ei țesută din fire de aur și argint. La Cenușăreasa nu se gândiră nici o clipă, căci o credeau acasă, lângă vatră, alegând linte din cenușă.

De cum o zări pe fată, feciorul împăratului îi ieși înainte, o prinse de braț și-o pofti la joc. Și nici că mai vru să dănțuiască cu altă fată. O ținea mereu de mână și când s-apropia cineva s-o poftescă la danț, îi zicea de la obraz:

— Nu se poate, că dănțuiește numai cu mine!

Dănțuiră împreună și, pe la ceasul când se îngânau noaptea cu zorile, fata vru să se ducă acasă.

— Merg și eu cu tine, că vreau să-ți țin de urât cât o dura drumul, îi zise feciorul împăratului.

Dar, de drept, el dorea să afle cât mai degrabă a cui era mândrețea asta de fată... Fata-i scăpă însă printre degete ca prâsnelul și, ajungând acasă tot într-o fugă, se ascunse în porumbar. Feciorul de împărat așteptă până de veni tatăl fetei și-i spuse că fata cea străină, cu care dănțuise el toată vremea, se pitulase în porumbar. Moșneagului numai ce-i trecu un gând prin minte: „Ei, drăcia dracului! Nu cumva o fi Cenușăreasa?!”, dar degeaba se grăbi să deschidă ușa porumbarului, că nu zări pe nimeni înăuntru. Când intrară cu toții în casă, o găsiră pe Cenușăreasă stând în cenușă, îmbrăcată în aceleași straie rufoase dintotdeauna. Și numai lumina slabă de opaiț care pâlăia pe cămin lumina încăperea.

Păsămite, Cenușăreasa se furișase cu dibăcie afară din porumbar, alergase într-un suflet la alun, se dezbrăcase în pripă de straiele cele frumoase și le pusese pe mormânt, iar pasărea cea albă le luase de-acolo, de nu se mai putea desluși nimic. Apoi fata se îmbrăcase iar în trențele ei rufoase și se așeză în cenușă, lângă vatră.

A doua zi, petrecerea se porni din nou la palatul

împărătesc; și, după ce părinții și surorile ei vitrege plecară într-acolo, Cenușăreasa se grăbi să se ducă la alun și zise:

*Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te, rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n strai de-argint,
Numa-n aur și argint!*

Atunci păsărica îi aruncă o rochie și mai frumoasă decât cea din ajun. Și când veni fata la petrecere, îmbrăcată în mândrețea aceea de rochie, se minunară toți de frumusețea ei nemaivăzută. Pasămite feciorul de împărat stătuse până atunci ca pe ghimpi și-o tot așteptase să vină...

Când o văzu apărând, i se luă parcă o greutate de pe inimă și, ieșindu-i în întâmpinare, o pofti de îndată la joc. Și ținând-o de mână, parcă să n-o piardă, dănțui toată vremea numai cu ea. Iar de venea s-o poftească cineva la joc, el îi zicea:

— Nu se poate, că dănțuiește numai cu mine!

Când se lăsară negurile nopții, fata vru iar să i se piardă urma, dar tânărul crai luă seamă din vreme și se furișă după ea, ca să vadă unde se duce. Vezi însă că fata făcu ce făcu și-i scăpă de sub ochi, strecurându-se în grădina din dosul casei, unde crescuse de ani și ani un păr mare și frumos, încărcat cu pere minunate.

Fata se cățără printre crăci, sprintenă ca o veveriță, și feciorul de împărat îi pierdu urma. Așteptă el din nou, până ce veni tatăl fetei și-i zise:

— Fata cea străină și frumoasă mi-a scăpat iar și, după câte îmi dau cu presupusul, s-a ascuns în rămurișul părului ăstuia.

Și moșneagului îi trecu din nou prin gând: „Ei, drăcia naibii! Măre, n-o fi cumva Cenușăreasa?!”. Luă o scară, o

priponi de copac și urcă până-n vârf, cercetând de-a rândul crăcile, dar de găsit nu găsi pe nimeni tupilat în frunziș.

Când părinții și surorile vitrege se reîntoarseră acasă și intrară în bucătărie, o găsiră pe Cenușăreasa lângă vatră, stând în cenușă, ca întotdeauna. Vezi bine că și de data asta o luase înaintea lui taică-său și, furișându-se până la alunul cel fermecat, lăsase acolo mândrețea de straie și se îmbrăcase cu zdrențele-i ponosite și rufoase.

A treia zi, Cenușăreasa așteptă până ce plecară din nou părinții și surorile vitrege și-apoi se duse iar la mormântul maică-sii și-i grăi pomului:

*Alunaș drag, alunaș,
Scutură-te, rogu-te-aș,
Și mă-mbracă-n strai de-argint,
Numa-n aur și argint!*

De data asta, păsărica îi aruncă o rochie atât de frumoasă și de strălucitoare, cum nu s-a mai văzut alta pe lume, iar condurii erau cu totul și cu totul din fir de aur. Când se ivi la petrecere îmbrăcată cu rochia aceea, oaspeții nu mai știură ce să mai zică, uimiți de atâta frumusețe nepământească.

Feciorul de împărat dănțui iarăși numai cu dânsa, și de venea vreunul și căuta s-o poftască la joc, numai ce-i zicea acelaia, drept în față:

— Nu se poate, că dănțuiește numai cu mine!

Când să se ivească zorile, Cenușăreasa dădu iar să plece pe nesimțite, dar feciorul de împărat se luă numaidecât după dânsa. Și se întâmplă ca zgâția de fată să se strecoare cu atâta dibăcie, că tânărul crai îi pierdu și de astă dată urma...

Vezi însă că el pusese la cale un vicleșug, poruncind să se ungă din vreme treptele cu smoală. Și când

Cenușăreasa coborî câteva trepte, condurul din piciorul stâng îi rămase agățat în smoală. Feciorul de împărat îl ridică și-n palma lui stătea acum un condur mic și drăgălaș, împletit cu totul și cu totul din fir de aur. A doua zi se grăbi la tatăl fetelor și, arătându-i condurul, îi zise:

— Fata pe-al cărei picior se va potrivi condurul acesta, numai aceea îmi va fi nevastă juruită și de nici o alta, în afară de ea, n-am nevoie!

Când auziră spusele tânărului crai, cele două fete ale mașterei se bucurară grozav, fiindcă și ele aveau piciorul micuț. Cea mai mare se duse cu pantoful în iatac și, de față cu mamă-sa, dădu să-l încalțe. Dar pas de-l încalță dacă poți! Degetul cel mare nu încăpea defel, că tare mic mai era condurul! Dacă văzu asta maștera, se întunecă la față, dar nu pregetă să-i pună-n mână un cuțit, zicându-i:

— Ce mai aștepți? Taie-ți degetul de la picior, că o să fii curând împărăteasă și n-o să mai trebuie să umbli pe jos!

Fata își reteză degetul și cu chiu cu vai încalță condurul. Apoi, abia putând să-și stăpânească durerea, se înfățișă înaintea tânărului crai și acesta, urcând-o pe cal, lângă el, porni cu ea către casă, socotind-o aleasa inimii lui.

Dar vezi că drumul de înapoiere ducea pe dinaintea mormântului și când fură să treacă pe acolo, numai ce auziră pe cele două porumbețe strigând dintre crăcile alunului:

*Vai, conduru-i tare mic:
Parcă-n clește-așa strânge!
Și-năuntru-i plin de sânge,
Că tot curge pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată!
Ea-i pe-aproape și te-așteaptă...*

Atunci feciorul de împărat câtă mai cu luare-aminte la piciorul fetei și băgă de seamă că sângele curgea din el,

fără contenire. Pe loc întoarse calul și, ducând fata acasă, le zise părinților că aceasta nu-i mireasa cea adevărată. Apoi mai adăugă c-ar dori să încerce și cealaltă fată condurul. Fata de-a doua se duse în iatac și când dădu să încerce condurul, ce să vezi! Vârful piciorului i se potrivea ca turnat, dar călcâiul era prea mare și rămăsese afară, oricât se strădui ea. Dacă văzu maștera asta, se îngălbeni de ciudă, dar nu stătu mult la gânduri și, punându-i un cuțit în mână, o îmboldi:

— Ce te mai canonești degeaba! Nu vezi că așa nu-i chip să-l încalți? Taie-ți din călcâi și gata! Că o să fii în curând împărăteasă și n-o să mai trebuie să umbli pe jos!

Fata reteză din călcâi și, cu chiu, cu vai, abia de putu să încalțe condurul. Apoi, stăpânindu-și cu greu durerea, se înfățișă înaintea fiului de împărat. Acesta o aburcă pe cal, lângă sine, și plecă spre casă. Dar când trecură prin dreptul alunului, porumbițele prinseră din nou să dea zvon:

*Vai, conduru-i tare mic:
Parcă-n clește-așa strânge!
Și-năuntru-i numai sânge,
Că tot curge pic cu pic...
Nu-i mireasa-adevărată!
Ea-i pe-aproape și te-așteaptă...*

Feciorul de împărat se uită cu mai multă luarea minte la piciorul fetei și băgă de seamă cum podidea sângele din el, de-i umpluse ciorapul alb, până sus.

Întoarse calul și, ducând-o pe mireasa cea mincinoasă acasă, o lăsă plocon părinților ei:

— Nici asta nu-i cea adevărată! grăi el cu mânie-n glas. Au nu mai aveți altă fată și nu vă îndurați s-o dați de la voi?

— Nu, nu mai avem alta! răspunse tatăl fetelor. Da',

cum să vă spun... de la nevasta dintâi mai am una, o biată Cenușăreasă, da' nici vorbă, nu poate fi ea mireasa!

Feciorul de împărat ceru să-i fie adusă înainte, dar maștera sări cu gura, de parc-ar fi fost mușcată de șarpe:

— Nu, nu se poate, înălțimea ta, că e prea rufoasă! Nu se cuvine să se arate în lume în halul în care e!

Dar tânărul crai ținu morțiș s-o vadă și stăruii într-atât că până la urmă trebuiă s-o cheme vrând-nevrând. Vezi însă că fata avusese grijă să se spele din vreme pe mâini și pe obraz și când se înfățișă feciorului de împărat se înclină înainte-i, iar el îi întinse pantoful de aur. Fata se așeză pe un scăunel, scoase din picior papucul de lemn ce trăgea câteva ocale și încălță condurul care-i veni ca turnat. Și când se ridică fata și tânărul crai îi privi chipul, o recunoscă pe dată, că doar ea era domnița cu care dănțuisă și care-l robise cu frumusețea-i fără pereche. Și nu-și putu stăpâni strigătul:

— Asta-i mireasa cea adevărată!

Maștera și cele două fete ale ei încremeniră de spaimă auzindu-l ce zice și ciuda le învenină într-atât, că se traseră la față și se făcură galbene ca șofranul. Dar feciorul de împărat nu le învrednici nici măcar c-o căutătură și, luând-o pe Cenușăreasa pe cal, lângă sine, porni cu ea către casă. În clipa când trecură prin dreptul alunului, cele două porumbițe albe ca neaua prinseră a ciripi, dând zvoană bucuroase:

*Vezi, conduru-i tare mic,
Dar de strâns, defel n-o strânge,
Și-năuntru nu e sânge,
Că n-a curs măcar un pic!
Ea-i mireasa-adevărată,
Mult dorită și visată!*

După ce strigară vorbele astea își luară amândouă

zborul și, rotindu-se, se așezară ușurel pe umerii fetei, una la dreapta și alta la stânga. Și au rămas așa, pe umerii Cenușăresei, tot timpul cât s-a prăznuit nunta împărătească.

Lupul și cei șapte iezi

A fost odată o capră bătrână și capra asta avea șapte iezi, pe care-i iubea așa cum numai o mamă își iubește copiii. Într-o zi, trebuind să plece în pădure ca să le aducă de-ale gurii, capra strânse în jurul ei pe cei șapte iezi și le grăi astfel:

— Dragii mei copilași, eu trebuie să plec în pădure. În lipsa mea, căutați de fiți

cuminți și, mai cu seamă, feriți-vă de lup. Că de-ar izbuti să intre pacostea asta de fiară în casă, pe toți v-ar înghiți și n-ar mai rămâne nici măcar un oscior din voi! Diavolul ăsta de lup știe să se arate adesea sub chipul unei alte vietăți, dar pe voi n-o să vă-nșele, sunt sigură, fiindcă o să-l puteți dibăci de-ndată după glasul cel dogit și gros și după labele cele negre.

Iezii luară aminte la cele spuse de capră și-i răspunseră:

— Poți pleca fără grijă, măicuță dragă, c-om ști noi să ne păzim de lup!

Capra behăi a mulțumire și o porni liniștită la drum. Nu trecu multă vreme, și numai ce bătu cineva la ușă, strigând:

— Dragi copilași, deschideți ușa, că sunt eu, mama voastră. Și-am adus pentru fiecare câte ceva bun.

Dar iezii îl recunoscără pe lup, după glasul lui gros și dogit, și răspunseră:

— Nu deschidem, că tu nu ești mama noastră! Glasul măicuței e subțire și blând, pe când al tău e gros și dogit. Nu ne poți înșela: Tu ești lupul!

Auzind el acestea, o întinse spre dugheana unui neguțător și cumpără de-acolo o bucată mare de cretă. Făcu hap! o înghiți și glasul i se subție, pasămite, chiar pe loc. Apoi grăbi să se reîntoarcă la căsuța caprei și, cioc, cioc, bătu din nou la ușă. Și c-un glas subțirel, strigă:

— Dragi copilași, deschideți ușa, că sunt eu, mama voastră. Și-am adus pentru fiecare câte ceva bun.

Iezii era cât pe-acți să deschidă, dar vezi că lupul se dădu repede de gol... Cum nu mai avea răbdare, se proptise cu labele de pervazul ferestrei, căutând să privească înăuntru. Și de cum îi zăriră labele cele negre, iezii răspunseră-n cor:

— Nu deschidem, că mama noastră nu are labe negre ca ale tale. Nu ne poți înșela: tu ești lupul!

Văzând el și de data asta că nu-i poate amăgi, pe dată alergă la brutar și-i spuse:

— M-am înțepat la piciorul ăsta și te-aș ruga să mi-l ungi cu puțină cocă.

Și după ce brutarul îi unse laba cu cocă, lupul alergă într-un suflet la morar și-l rugă și pe el:

— Ți-aș rămâne îndatorat dac-ai presăra nițică făină albă peste piciorul asta!

Morarul mirosi că jupânul lup vrea să umble cu șoalda, că se pregătește să întindă vreo cursa cuiva, și se împotrivi cât putu. Dar cumătrul lup își rânji colții și se răsti la el:

— Dacă nu-mi faci pe voie, să știi ca te sfâșii! Și morarul, ca un om fricos ce era, se grăbi să-i presare laba cu făină, numai să-și scape pielea. Că vezi, așa sunt unii oameni... Blestematul de lup își luă picioarele la spinare și se înființă a treia oară la căsuța caprei. Bătu la ușă, cioc,

cioc, și strigă subțirel:

— Dragi copilași, deschideți ușa, că sunt eu, mama voastră! Și-am adus pentru fiecare câte ceva bun. Dar iezii se grăbiră să-i răspundă:

— Arată-ne mai întâi laba ca să vedem de ești într-adevăr măicuța noastră și apoi ți-om deschide.

Hoțomanul de lup ridică laba până la fereastră și când văzură iezii că-i albă, nu se mai îndoi nici unul și, tranc, traseră ivărul de la ușă. Și ce să vezi, în prag își rânjea colții lupul!

Iezii încremeniră de spaimă și dădură să se ascundă care încotro. Unul sări, tuști, sub masă, al doilea se tupilă în pat, al treilea se vâri în vatră, al patrulea se furișă în bucătărie, al cincilea intră în dulap, al șaselea se piti sub lighean și al șaptelea se adăposti tocmai în cutia pendulei.

Lupul îi dibăci însă care pe unde se ascunsese și cum n-avea vreme de pierdut, îi înșfăcă pe rând. Și așa se făcu de apucară cu toții drumul gâtlejului... Numai pe iedul cel mic, care se ascunsese în cutia pendulei, nu fu chip să-l găsească. După ce-și umflă burdihanul, lupul ieși alene din casă, se întinse pe covorul de iarbă verde, la umbra unui copac, și adormi buștean.

Trecu ce trecu, dar nu prea mult, și mama capră se întoarse din pădure. Și mai-mai să-și iasă din minți de ce-i văzură ochii... Ușa se hâțâna dată în lături și toată casa era vraște. Scaunele, băncile, masa zăceau răsturnate; pernele și plapuma fuseseră smulse de pe pat, iar din lighean nu mai aveai ce alege. Cât despre iezi, nici urmă. Strigă capra pe fiecare, pe nume, dar nimeni nu răspunse. Când dădu să-l strige și pe prâslea, desluși de undeva un glas înăbușit:

— Măicuță dragă, eu sunt aici, în cutia pendulei!

Capra îl scoase de acolo pe iedul cel mic și el prinse a-i povesti cum i-a înșelat lupul și cum i-a înșfăcat apoi pe cei șase frățiori mai mari și le-a dat drumul pe gâtlej... Acu'

nu mai trebuie să vă spun eu cât i-a plâns biata capră, că vă închipuiți singuri!

Ca să-și mai ogoiască durerea, capra ieși din casă și iedul cel mic, ca umbra, după ea. Și ducându-se ei spre grădină, îl zăriră pe lup sub un copac, dormind și sforăind de tremurau crengile.

Capra căta la el, cercetându-l din toate părțile, și rămase ca năucă... Pasămite, băgase de seamă că-n burduhanul lui cel umflat se mișca și se zvârcolea ceva.

„Doamne, Dumnezeule, gândi capra, oare n-or mai fi trăind bieții mei copilași, pe care i-a înghițit tâlharul de lup?”

Îl trimise pe prâslea fuguța acasă, să aducă foarfecă, ac și ață, și, fââșș! tăie burdihanul lupului! N-apucase bine să facă o tăietură, că un ied și scoase capul afară. Și-n timp ce tăia mai departe, iezii începură să sară afară, unul după altul. Și erau vii și nevătămați toți șase; în lăcomia ei, dihania îi înghițise așa întregi cum erau, fără a-i mai mesteca. Și țin-te bucurie! Prinseră a o îmbrățișa pe măicuța lor dragă, săltând într-un picior ca un croitoraș când e generică. Dar bătrâna îi potoli, îndemnându-i să vadă de-un lucru ce nu suferea amânare:

– Mai bine v-ați grăbi să aduceți niște bolovani, ca să umplem cu ei burdihanul nelegiuitului ăsta de lup, cât mai zace toropit de somn!

Iezii începură a căra la repezeală bolovani și îndesară în burdihanul dihaniei cât de mulți încăpură. Apoi bătrâna îi cusu repede burta la loc și mișca acul cu atâta iscusință, că lupul nici măcar nu apucă să simtă ceva.

După ce se sătură el bine de somn, se ridică anevoie în picioare și cum bolovani din burtă îi pricinuiău o sete grozavă, porni către o fântână, cu gândul să-și potolească setea.

Dar cum începu să umble, zdronca-zdronca, prinseră a se izbi și bolovani în burduhan. Și parcă presimțind că la

mijloc nu-i lucru curat, începu să strige:

*Ce tot sare-ncolo-ncoace,
Prin stomac, și nu-mi dă pace?
Iezii sar. Asta așa e!
Sau, cumva, or fi pietroaie?!*

Și când ajunse la fântână și se plecă să bea apă, bolovanii cei grei îl traseră la fund. Cei șapte iezi văzuseră de departe toată întâmplarea și, venind tot într-o goană, strigau cât îi lua gura:

— Lupul a crăpat! Lupul a crăpat!

Și de bucurie, începură a juca împrejurul fântânii, împreună cu maica lor, capra cea bătrână.

Muzicanții din Bremen

A fost odată un om și omul ăsta avea un măgar, care de ani și ani tot cărase la moară saci cu grăunțe. Dar de la un timp bietului dobotoc i se îpuținaseră puterile și nu mai era bun de nici o treabă. De aceea, stăpânul lui se gândi într-una din zile că n-ar mai avea nici un rost să strice pe el bunătate de nutreț.

Măgarul pricepu însă că nu-l așteaptă vremuri prea bune și, fără să mai adaste, își luă tălpășița spre orașul Bremen. Nu știu de unde-i venise-n gând că acolo s-ar putea face muzicant al orașului. După ce merse el o bucată de vreme, iată că dădu peste un ogar care zăcea întins pe-o margine a drumului, răsufând din greu de parcă ar fi făcut ocolul pământului.

— Ce găfai așa, mă Apucă-l-în-Colți? îl întrebă măgarul.

— Vai de păcatele mele, răspuse câinele, pentru că sunt bătrân și slăbesc din zi în zi tot mai mult și pentru că la vânătoare nu mă mai dovedesc bun de nici o ispravă, stăpânul meu și-a pus în gând să-mi facă de petrecanie, și atunci mi-am luat repede tălpășița. Dar vorba e cu ce-o să-mi câștig eu pâinea de-aci înainte?

— Știi ceva, îi spuse măgarul, eu mă duc la Bremen să mă fac muzicant. Hai cu mine, că s-o mai găsi și pentru

domnia ta un loc în taraf! Eu o să cânt din lăută, iar tu o să bați la toba mare.

Câinelui îi plăcu propunerea, cum era să nu-i placă! și plecară împreună mai departe. Merseră ei așa până ce întâlniră în drum o pisică. Și-avea pisica asta o mutră jalnică, de parcă tot îi ninge și-i ploua!

— Ei, Linge-Barbă, de ce-mi ești atât de tristă? Cine ți-a stricat socotelile? o întrebă măgarul.

— Cui i-ar arde să fie vesel, când i-a ajuns funia la par? răspunse pisica. Pentru că anii bătrâneții m-au cam adus de șale și mi s-au tocit colții și pentru că-mi place mai mult să mă tolănesc după cuptor și să torc decât să alerg după șoareci, stăpâna mea a vrut să mă înece. Am fugit eu de acasă la timp, nu e vorbă, dar stau, și mă socotesc: încotro s-o apuc acum?

— Hai cu noi la Bremen, că la serenade nu te-ntrece nimeni și cu siguranță c-o să-ți găsești și tu un loc în taraful orașului.

Pisica socoti că sfatul ăsta nu-i rău deloc și se alătură celorlalți doi. Și-au tot mers cei trei fugari, au tot mers și trecând ei prin fața unei curți au văzut cocoțat pe-o poartă un cocoș care striga „cucurigu” din toată puterea rărunchilor.

— Ce ți s-a-ntâmplat de strigi așa, măi, cocoșule? îl întrebă măgarul. Astâmpără-te o dată, că împuiezi urechile oamenilor!

— Dau și eu de veste c-o să fie vreme frumoasă, dar la ce bun! spuse cu tristețe cocoșul. Măine-i duminică și ne vin oaspeți. Dar vezi că stăpână-mea nu se mai arată milostivă față de mine; i-a spus bucătăresei c-ar pofti să mă mănânce la masă, în ciorbă, așa că în seara asta o să mă scurteze de cap... Acu'nțelegi de ce strig așa? Strig și eu cât mai pot, cât mai sunt în viață...

— Păi bine, Creastă-Roșie, să te necăjești matală pentru atât! îl dojeni măgarul. Hai mai bine cu noi, la Bremen. Că

oriunde ai merge, ceva mai bun decât moartea tot o să afli... Ai un glas care te unge și de te-ai învoi să cântăm împreună, ne-o asculta lumea cu gura căscată, zău așa!

Cocoșul găsi că propunerea urecheatului e cât se poate de nimerită și tuspătru o porniră la drum. Merseră ei cât merseră, dar cum nu putură ajunge la Bremen într-o singură zi, se văzură siliți să înnopteze într-o pădure. Măgarul și câinele își făcură culcușul sub un copac mare, iar cocoșul și pisica se cățărară în rămurișul bogat. Dar cocoșul nu fu mulțumit de culcuș și zbură mai sus, până-n vârful copacului, unde se simțea mai la adăpost. Înainte de a apuca să adoarmă, își mai roti o dată privirea în jur și deodată i se păru că zărește în depărtare o luminiță. Atunci le strigă tovarășilor săi că nu prea departe de acolo trebuie să fie o casă, căci se zărește o lumină.

— Hai s-o întindem chiar acu' într-acolo, spuse cu hotărâre măgarul, că adăpostul ăsta nu prea e de soi!

Câinele era la fel de zorit; gândea că, de-ar găsi pe acolo niscaiva oase sau vreo bucățică de carne, i-ar prinde tare bine.

Porniră deci spre locul unde se vedea luminița și-n curând o văzură scânteind și mai puternic; și din ce se apropiau, lumina se făcea tot mai mare; în cele din urmă ajunseră la casa unor tâlhari, care era luminată ca ziua. Măgarul, ca fiind cel mai înalt dintre ei, se apropie de fereastră și privi înăuntru.

— Ce vezi acolo, măi, Urechilă? îl întrebă cocoșul.

— Ce văd? Apăi văd o masă încărcată cu mâncări și băuturi alese și niște tâlhari care stau în jurul ei și se înfruptă de zor.

— Așa ceva ne-ar prinde bine și nouă! zise cocoșul.

— Mai încape vorbă? Numai de ne-am vedea în locul lor! spuse măgarul, privind cu jind cum înfulecau tâlharii.

Chibzuiră ei în ce chip ar putea să-i pună pe tâlhari pe goană și, în cele din urmă, găsiră ce aveau de făcut.

Măgarul își ridică picioarele dinainte și le propti de marginea ferestrei, câinele sări pe spinarea măgarului, pisica se cățara pe spatele câinelui, iar la urmă cocoșul își desfăcu aripile și, zburând, se așază pe capul pisicii. Și așa cum erau orânduți, ca la un semn, porniră cu toții să cânte, fiecare pe viersul lui: măgarul răgea, câinele lătra, pisica mieuna și cocoșul cucuriga. După ce făcură o cântare în toată regula, se năpustiră prin fereastră în odaie, de zăngăniră toate geamurile și se făcură țândări.

De spaimă, tâlharii săriră-n sus ca niște apucați și crezând că niscaiva stafii au năvălit în casă, fugiră îngroziți în pădure. Iar cei patru tovarăși se așezară la masă și, luând fiecare din ce mai rămăsese, se ghiftuiră de parcă i-ar fi așteptat un post de patru săptămâni.

După ce s-au ospătat în lege, cei patru muzicanți stinseră luminile și-și aleseră culcușul, fiecare după pofta inimii și după cum îi era firea.

Măgarul se culcă pe un maldăr de gunoi, câinele se făcu covrig după ușă, pisica se tolăni pe cuptor, lângă spuza caldă, iar cocoșul se cocoță pe o grindă de sub bagdadie. Și cum veneau de la drum lung și erau osteniți, adormiră repede.

După ce trecu miezul nopții, tâlharii văzură de departe că-n casă nu mai arde nici o lumină și că totul părea cufundat în tăcere. Atunci căpetenia le zise:

— Mi se pare că ne-am cam speriat de pomană! S-ar cuveni să ne rușinăm c-am fost așa de slabi de înger!

Și trimise pe unul de-ai lor să cerceteze ce se mai întâmpla pe acasă. Iscoada nu desluși nimic care să-l pună pe gânduri; casa părea cufundată în cea mai deplină liniște și, fără nici o grijă, intră în bucătărie și voi să aprindă o lumânare. Dând de ochii scânteietori ai pisicii, îi luă drept cărbuni aprinși și apropie de ei un băț de chibrit, ca să-l aprindă. Dar pisica nu înțelese de glumă; îi sări în obraz și începu să-l zgârie și să-l scuipe. Tălharul trase o

sperietură zdravănă și dădu să iasă afară prin ușa din dos. Dar nu scăpă cu una-cu două. Câinele, care sta lungit după ușă, se repezi la el și-l mușcă de picior. O luă atunci la goană prin curte și, când trecu pe lângă maldărul de gunoi, îi arse măgarul o copită, de văzu stele verzi. Iar cocoșul, trezit de hărmălaia de-afară, începu să strige de pe grindă: „cucurigu, cucuriiguu!”... Atunci tâlharul își luă picioarele la spinare și nu se opri decât în fața căpeteniei tâlharilor, căreia îi înșiră toate grozăviile prin câte trecuse.

— Vai de viața noastră! În casă s-a cuibărit o coțofană afurisită, care mi-a zgâriat tot obrazul cu niște gheare lungi și ascuțite; iar la ușă, cine crezi că stătea? Unul cu un cuțit, pe care mi l-a înfipt în picior! Socoteam c-am scăpat! Da' ți-ai găsit să scapi așa ușor! În ogradă, o namilă neagră m-a pocnit cu o măciucă, iar sus, cocoțat pe acoperiș, sta însuși judecătorul și tot striga „Aduceți-mi-l încoace pe tâlhar! Aduceți-mi-l!...” Dacă am văzut că așa stă treaba, am fugit de-mi sfârâiau călcâiele...

Din seara aceea, tâlharii n-au mai cutezat să se apropie de casă, iar cei patru muzicanți din Bremen s-au simțit atât de bine acolo, că nu s-au mai îndurat să plece și toate câte le-ați auzit mi le-a spus și mie, chiar adineauri, un fârtat de-al meu. Și cred că nu și-a răcit gura degeaba...

Frumoasa adormită

A fost odată, în vremurile de demult, a fost un împărat și-o împărăteasă, și cum nu se îndurase soarta să le hărăzească un urmaș, nu trecea zi în care să nu se tânguie amândoi: „Cât de goală ne e casa și ce fericiți am fi de-am avea și noi un copil!” Dar coconul cel mult dorit se lăsa așteptat de multă vreme...

Și iată că-ntr-un sfârșit, pe când împărăteasa se scălda în apa unui râu, o broască sări din unde pe prundișul malului și-i grăi astfel:

— Află, Măria ta, că-ți va fi îndeplinită dorința; căci până a nu trece anul, vei aduce pe lume o fetiță.

Și se împlini întocmai ceea ce spusese broasca; împărăteasa născu o fetiță, și atâta era de frumoasă fetița, că împăratul nu-și mai încăpea în piele de bucurie. Cum voia să se împărtășească și alții din bucuria lui, Măria sa dădu o mare petrecere, la care pofti nu numai rudele, prietenii și cunoscuții, ci și ursitoarele, ca să le câștige toată bunăvoința și grija față de soarta copilei.

În toată țara aceea erau treisprezece ursitoare, dar pentru că împăratul nu avea decât douăsprezece talere de aur în care să le servească bucatele, una din ele nu fu poftită la ospaț. Petrecerea se prăznuiește cu mare strălucire și, când fu să se încheie, ursitoarele înzestrară copila cu cele mai alese daruri: una îi hărăzi să se bucure de virtute, a doua, de frumusețe, a treia, de bogăție și așa, pe rând, ursitoarele îi dăruiră tot ce-și poate dori omul pe lumea asta. În clipa când cea de-a unsprezecea ursitoare tocmai își sfârșea urarea, numai ce intră valvârtej cea de-a treisprezecea. Pasămite, venise să se răzbune pentru că nu fusese poftită și ea la serbare. Și, fără ca măcar să arunce cuiva vreo privire, rosti cu un glas tunător:

— Când va împlini fata cincisprezece ani, să se-nțepe c-un fus și să moară!

Apoi nu mai spuse nici un cuvânt și, întorcând spatele la cei de față, părăsi sala tronului. Toți încremeniseră de spaimă, dar cea de-a douăsprezecea ursitoare, care nu-i rostise încă urarea, se apropie de leagăn și, fiindcă nu-i sta în putință să ridice blestemul, ci doar să-l mai îndulcească, glăsui așa:

— Dar să nu fie moartă, ci să cadă într-un somn adânc, care să țină o sută de ani!

Împăratul, care dorea din tot sufletul s-o ferească pe iubita sa copilă de năpasta blestemului, dădu poruncă să se pună pe foc toate fusele din împărăție.

În ăst timp, fetița creștea și darurile cu care o înzestraseră ursitoarele își arătau roadele cu prisosință: era atât de frumoasă, de cuminte, de prietenoasă și de înțeleaptă, că oricine o vedea o îndrăgea pe dată.

Se întâmplă însă ca tocmai în ziua în care domnița împlinea cincisprezece ani împăratul și împărăteasa să fie duși de-acasă și fata să rămână singură în palat. Ca să-i treacă de urât, luă la rând încăperile; zăbovi ea prin tot felul de săli și odăi și colindă așa, după pofta inimii,

ceasuri întregi, până ce ajunse și la un turn vechi. Urcă scara îngustă și întortocheată ce ducea sus și se pomeni în dreptul unei uși micuțe. În broască era vârâtă o cheie ruginită și când o răsuci, ușa sări în lături și fetei îi fu dat să vadă într-o cămăruță o femeie bătrână, bătrână, care sta și torcea cu sânguință un fuior de in.

— Bună ziua, bătrânico, spuse domnița, da' ce faci aici?

— Iaca, torc și eu! răspunse bătrâna, dând din cap.

— Da' ce naiba-i aia de se răsuțește așa de repede? întrebă fata și, luând fusul în mână, încercă și ea să toarcă.

Dar de-abia-l atinse, că se și împlini blestemul ursitoarei și domnița se înțepă la un deget.

În clipa în care simți înțepătura, fata căzu pe patul care se afla acolo și se cufundă într-un somn adânc. Și somnul asta cuprinse întreg palatul: împăratul și împărăteasa, care tocmai atunci se întorseseră acasă și intraseră în sala tronului, adormiră pe loc și o dată cu ei adormi întreaga curte. Adormiră și caii în grajd, și câinii prin cotloanele curții, și hulubii pe acoperiș, și muștele pe pereți; ba chiar și focul care ardea în vatră își potoli văpaia și se stinse cu totul. Friptura încetă de-a mai sfârâi, iar bucătarul, care tocmai se pregătea să-și apuce de chică ucenicul, fiindcă făcuse o boroboată, îi dădu drumul și adormi și el. Chiar și vântul își opri suflarea și nici o frunzuliță nu se mai mișcă în copacii din preajma palatului.

Și ce să vezi: de jur-împrejurul palatului începu să crească un tufiș de mărăcini, ca un gard viu! An de an, mărăcinișul se înălța tot mai mult și, în cele din urmă, cuprinse toți pereții, până la căpriori, ba se mai întinse și pe deasupra, de nu mai puteai vedea palatul defel, nici chiar steagul de pe acoperiș.

A mers vestea-n lume despre frumoasa adormită, căci așa o numeau toți pe tânăra domniță; și la câte-un răstimp se găsea câte-un fiu de crai care încerca să

străbată prin tufișul de mărăcini și să pătrundă până la palat.

Dar de răzbit n-a răzbit nici unul, din pricină că mărăcinii se prindeau laolaltă ca și când ar fi avut niște mâini ghimpoase și nu-i lăsau să înainteze măcar un pas.

După amar de ani, prin acele meleaguri iată că mai veni un fecior de împărat. Și întâlnindu-se el cu un bătrân, acesta-i povesti despre gardul de mărăcini care împrejmuia palatul de amar de ani... Și-i mai zise că-n palat o fiică de crai, frumoasă cum nu se mai află alta pe lume, dormea somn adânc, de vreo sută de ani. Și că tot de atunci dorm și împăratul și împărăteasa și toți curtenii... Și mai știa bătrânul, de la bunicu-său, că se perindaseră pe-acolo mulți feciori de împărat care încercaseră să răzbească la palat prin tufărișul de mărăcini, dar că toți s-au pierdut fără urmă, agățați printre spini, murind de-o moarte cumplită.

Atunci tânărul îi vorbi cu semeție:

— Mie nu mi-e teamă defel și află c-am să mă duc s-o văd pe frumoasa adormită, chiar de-ar fi să-mi pierd viața!

Și oricât încercă bătrânul cel omenos să-l abată pe flăcău de la acest gând, nu izbuti, căci acesta era neînduplecat în hotărârea lui.

Se nimeri însă că tocmai atunci se împlineau cei o sută de ani și sosise ziua în care frumoasa adormită trebuia să se deștepte din somnul ei lung. Când feciorul de împărat se apropie de tufărișul de mărăcini, mai-mai nu-i veni să-și creadă ochilor, căci mărăcinii se prefăcuseră pe dată în puzderie de flori mari și frumoase, ce se dădeau la o parte din fața lui, lăsându-l să treacă nevătămat. Și după ce trecea el, cărarea se strângea din nou și florile se preschimbau iarăși într-un zid ghimpos, de nestrăbătut. În curtea palatului văzu o mulțime de cai și niște ogari care dormeau pe lespezile de piatră. Pe acoperiș, hulubii dormeau cu căpșoarele vârâte sub aripi... De-ndată ce

intră în palat, văzu același lucru: muștele dormeau pe pereți, iar în bucătărie bucătarul ținea mâna întinsă, ca și cum ar fi vrut să apuce de chică pe ajutorul său, în timp ce o slujnică ședea pe-un scăunel, având în față o găină neagră, pe care abia apucase s-o jumulească de câteva pene, cu o sută de ani în urmă.

Și feciorul de crai merse mai departe, până ce ajunse în sala tronului. Aici îi găsi pe toți curtenii dormind un somn ca de plumb iar mai în fund, sus, pe tron, dormeau împăratul și împărăteasa. Colindă el mereu alte și alte încăperi, fără să se oprească măcar o clipă. Și tot palatul era cufundat într-o tăcere așa de adâncă, că-ți puteai auzi răsuflarea. În cele din urmă, flăcăul ajunse în turn și deschise ușa cămăruței în care dormea tânăra domniță. Și era atât de frumoasă în somnul ei, că feciorul de împărat nu-și mai putu lua ochii de la ea și, aplecându-se, o sărută.

Dar de îndată ce-o atinse cu buzele, frumoasa adormită clipi din gene, deschise ochii și-l privi cu drag. Coborâră apoi amândoi din turn și, ca la un semn, împăratul și împărăteasa se treziră și ei și tot atunci se treziră toți curtenii. Se priveau unii pe alții, mirați, și mai-mai că nu le venea să-și creadă ochilor. Caii din curte se ridicară și începură să-și scuture coama; ogarii săriră sprinten în sus, dând vesel din coadă și gudurându-se; hulubii de pe acoperiș scoaseră căpșoarele de sub aripi și, rotindu-și privirile în zare, își luară zborul spre câmpie; muștele începură să se miște pe pereți bâzâind întruna; focul din bucătărie se dezmoți și-și înteți vâlvătaia; mâncarea de pe plită porni să clocotească; friptura prinse iar să sfârâie; bucătarul trase o palmă zdravănă ucenicului său, care prinse să țipe ca din gură de șarpe; iar slujnica se apucă de jumulit găina și n-o mai lăsă din mână până nu-i smulse toate penele...

Apoi se prăznui cu mare strălucire și alai nunta

feciorului de împărat cu frumoasa adormită și amândoi trăiră fericiți până la sfârșitul zilelor.

Croitorașul cel viteaz

Într-o dimineată de vară, un croitoraș ședea plin de voioșie la masa lui de lucru de lângă fereastră. Cosea de zor, iar mâinile lui parcă alergau singure pe țesătură.

Tocmai atunci se întâmplă să treacă pe stradă o țărancă, strigând cât o ținea gura:

— Magiun! Magiun bun de vânzare! Magiun! Hai la

magiun!

Cuvintele femeii îi plăcură croitorașului și, scoțându-și căpățâna pe fereastră, îi zise:

— Ia vino sus la mine, mătușică dragă! Presimt c-o să-ți desfaci repede toată marfa...

Femeia urcă anevoie cele trei etaje, din pricină c-avea un coș tare greu. Când ajunsese în camera croitorașului, acesta o puse să-i arate toate oalele cu magiun. Le cercetă cu luare aminte, ca nu cumva să se înșele în vreun fel. Le cântări în mână, pe rând, își vârî nasul în fiecare, și în cele din urmă spuse:

— Da, da, nu-i rău! Ia cântărește-mi, dragă mătușică, așa, pe la vreo patru uncii. Adică, ia stai, poate să fie chiar și un sfert de funt, că doar n-o să sărăcesc din pricina asta!

Femeia, care trăsesese nădejde că-i un mușteriu bun și-o să-i facă cine știe ce vânzare, îi cântări cât ceruse, dar plecă îmbufnată și bombănind. „Magiunul ăsta cred c-o

să-mi priască nu șagă! își zise croitorașul în sinea lui... Ș-o să-mi mai dea și putere!”

Așa că scoase pâinea din dulap, își tăie o felie zdravănă ș-o unse cu magiun din belșug. „Nu m-ating de ea până nu dau gata vesta!” gândi croitorașul. Apoi puse felia de pâine cât mai aproape de el, s-o aibă tot timpul în fața ochilor, și se apucă să coasă mai departe. De bucuros ce era, făcea împunsături din ce în ce mai repezi. În vremea asta, mirosul cel dulce al magiunului se răspândi în toată odaia și ajunsese la droaia de muște care moțâiau pe pereți.

Atrase de mirosul plăcut, acestea dădură buzna să se așeze grămadă pe bucata de pâine.

— Hei, muștelor, da’ cine v-a chemat aici?! strigă înciudat croitorașul, încercând să alunge oaspeții nepoftiți.

Dar muștele, care nu înțelegeau deloc graiul oamenilor, nu se lăsară izgonite, ci tăbărâră puzderie asupra ospățului.

Atunci croitorașul își ieși din pepeni și, apucând o basma, începu să lovească fără cruțare în grămada de muște. „Păi dacă-i așa, las pe mine, că vă-nvăț eu minte” își zise el. Ridică basmaua, numără și, ce credeți: nu mai puțin de șapte muște zăceau răpuse-n fața lui, cu piciorușele țepene!

„Da’ știi că-mi ești voinic, măi băiete!” se grozăvi croitorașul, admirându-și singur vitejia. „O ispravă ca asta se cuvine s-o afle pe dată tot târgul!” își mai zise el. Apoi își croi la iuțea un brâu, îl cusu bine să fie trainic și brodă pe el, cu litere de-o șchioapă: „Șapte dintr-o lovitură!”

„Da’ ce, parcă târgul ăsta al nostru, e de ajuns?” continuă croitorașul să vorbească cu sine însuși. „Lumea întregă s-ar cuveni să-mi știe isprava, că doar nu e un fleac!” Și de voios ce era, inima începu să-i tresalte ca o codiță de purcel...

Se socoti el ce se socoti, și cum atelierul i se păru

neîncăpător pentru o asemenea vitejie, își încinse brâul, hotărât să-și încerce norocul în lumea largă.

Înainte de-a porni la drum, scotoci prin toată casa, doar-doar de-o afla ceva de-ale gurii, ca să ia cu el. Nu găsi însă decât o bucată de brânză veche, dar se grăbi s-o vâre în buzunar.

Nici n-apucă să treacă bine de poartă, că și zări o păsare care se încurcase într-un tufiș și se zbătea să iasă de acolo. O scoase dintre ramuri și-o vâri și pe dânsa-n buzunar, alături de bucata de brânză. Apoi o porni voinicește la drum, și ușurel cum era, nici vorbă să se prindă oboseala de dânsul.

Drumul pe care-l apucase ducea peste un munte. În creștetul lui, croitorașul dădu peste o namilă de uriaș care privea liniștit în zare. Croitorașul se apropie de dânsul, fără teamă, și-i zise:

— Bună ziua, frate! După cum văd, stai aici, la viață tihnită și te mulțumești să măsoari doar cu ochii lumea! Păi, asta-i treabă pentru un voinic ca tine? Se cade oare să te lași așa, în dorul lelii? Eu nu mă mulțumesc doar cu atât și am pornit să colind lumea largă, ca să-mi încerc norocul... N-ai vrea să vii și tu cu mine?

Uriașul se întoarse cu dispreț spre croitoraș și n-avu decât un singur răspuns:

— Ți-ai și găsit cu cine să mă-nsoțesc! Cu un coate-goale ca tine!

— Ce-ai spus?! Na, citește aici, ca să-ți dai seama cu cine ai de-a face și pe urmă să vorbim... se grozăvi croitorașul nostru și-și descheie haina, arătându-i uriașului brâul.

Uriașul citi: „Șapte dintr-o lovitură!” și, crezând că-i vorba de șapte oameni doborâți de croitoraș dintr-o dată, începu să se uite altfel la fărâma de om ce-i stătea în față. Dar în sinea lui tot nu-l crezu în stare de asemenea faptă și socoti de cuviință să-l pună la încercare.

Luă de jos un pietroi și-l strânse în pumn, până ce începu să picure apa el.

— Hai, fă și tu ca mine, de ești chiar atât de voinic pe cât știi să te lauzi spui! îl îndemnă uriașul.

— Numai atât?! păru să se mire croitorașul. Păi asta-i o joacă de copil pentru unul ca mine!

Nici nu-și termină bine vorbele că, vârându-și mâna-n buzunar, scoase de acolo bucata de brânză și-o strânse-n pumn până țâșni tot zerul din ea.

— Acum, ce mai ai de zis? îl înfruntă croitorașul.

Uriașul tăcu încurcat, dar parcă tot nu-i venea să creadă că fărâma asta de om are atât de puternică. Și ca s-o mai încerce încă o dată, ridică un alt pietroi din pulberea drumului și-l zvârli atât de sus, că abia îl mai puteai zări.

— Ei, piticanie, ia să te văd și pe tine de ce ești în stare!

— Strașnică azvârlitură, n-am ce zice, răspuse croitorașul, dar vezi că, până la urmă, pietroiul pe care l-ai aruncat tot s-a întors pe pământ! Eu o să zvârl unul care n-are să se mai întoarcă niciodată...

Acestea fiind zise, croitorașul scoase pasărea din buzunar și-i dădu drumul în văzduh. Bucuroasă la culme că-și recăpătase libertatea, pasărea se avântă în înaltul cerului și nu se mai întoarce.

— Ei, cum îți plăcu zvârlitura asta, frate?! îl cam luă peste picior croitorașul.

— Ce să zic, văd că la aruncat te pricepi! recunosc uriașul. Da', vorba este: de altele ești bun? Să cari în spinare o povară mai ca lumea ai putea? Ori te dor șalele?

Îl duse pe croitoraș la un stejar falnic, care zăcea doborât la pământ, și-i zise:

— Ia să te văd! De ești chiar atât de voinic pe cât spui, ajută-mă să scot copacul asta din pădure!

— Da' cum să nu, bucuros! răspuse croitorașul. Hai, treci de ia în spinare tulpina cu partea dinspre rădăcină, iar eu o să duc coroana, că doar crăcile și frunzișul sunt

partea cea mai grea.

Uriașul își săltă tulpina pe umăr, iar croitorașul odată sări pe-o creangă. Și cum matahala nu mai putea să-și întoarcă capul, trebui să care-n spate tot copacul. Ba-l mai cără și pe croitoraș pe deasupra!

Croitorașul ședea liniștit pe creanga lui și fluiera plin de voieșie, ca și când ar fi fost o joacă pentru el să ducă-n spinare asemenea greutate. Uriașul cără copacul o bucată bună de drum, dar la un moment dat simți că-l lasă puterile și zise:

— Oprește, că nu mai pot! Prea e greu! Trebuie să-l dau jos din spinare, că m-a deșelat...

Croitorașul sări sprinten de pe creanga și, apucând trunchiul cu amândouă mâinile, de parca l-ar fi cărat tot timpul până atunci, începu să-și rădă de bietul uriaș:

— Poftim, ditamai matahala și nu e în stare să ducă-n spate un fleac de copac ca ăsta!

Merseră ei ce mai merseră împreună și se nimeriră să ajungă-n fața unui cireș. Uriașul apucă numaidecât crengile de sus, încărcate cu cireșe pânguite și, aplecând trunchiul pomului până-n dreptul voinicului nostru, îl îndemnă să-l prindă în mână, ca să poată culege cireșe cât i-o fi voia.

Dar vezi ca voinicul nostru era prea slăbuț ca să poată ține pomul, și când uriașul îl lăsă din mână, cireșul își ridică deodată crengile, săltându-l în aer și pe croitoraș.

Mult nu trecu însă și se pomeni iar pe pământ, viu și nevătămat. Vă închipuiți dumneavoastră că acum fu rândul uriașului să-l ia în zeflema!

— Cum vine asta, voinicosule, n-ai nici măcar atâta putere să ții locului niște crengi atât de subțirele?

— Ia auzi-l ce vorbește! Păi, putere am câtă poștești! se grăbi croitorașul să răspundă. Ce, asta ar putea să fie un lucru anevoie pentru unul care a doborât șapte dintr-o lovitură? Da' vorba e c-am sărit peste pom din cu totul altă

pricină... Auzii prin tufişurile alea nişte vânători care tot slobozeau focuri de puşcă şi am fost curios să văd şi eu ce este. Sări şi tu ca mine, dacă poţi!

Uriaşul îşi făcu vânt, dar, oricât se căzni, nu fu în stare să sară peste pom, ci rămase agăţat cu picioarele printre ramuri. Astfel, se întâmplă ca şi de data asta să se arate mai dibaci croitoraşul. Atunci uriaşul încercă altceva:

— De eşti atât de voinic pe cât spui, atunci hai cu mine în peştera uriaşilor, să stai acolo peste noapte.

Croitoraşul se învoi bucuros şi-l urmă. Intrară ei în peşteră şi numai ce dădură cu ochii de o mulţime de uriaşi care stăteau roată-n jurul unui foc. Fiecare matahală ţinea în mână câte-o oaie friptă şi se înfrupta din ea. Croitoraşul câtă cu atenţie împrejur şi-şi spuse în sinea lui: „Oricum, aici tot te mişti mai în voie decât în chichineaţa aia de atelier!”

Uriaşul îl duse în dreptul unui pat şi-l îmbie să se culce în el şi să doarmă cât i-o fi voia. Dar vezi că patul ăsta era prea mare pentru croitoraşul nostru, aşa că nu se culcă în el, ca toţi uriaşii, ci se ghemui într-un colţişor. Pe la miezul nopţii, socotind că voinicul doarme dus, uriaşul se sculă fără să facă pic de zgomot şi, apucând un drug mare de fier, izbi în pat cu atâta putere, că-l sfărâmă-n două.

„De-acuş, s-a zis cu lăcusta asta afurisită!” se bucură uriaşul, în sinea lui.

A doua zi, în zori, uriaşii o porniră-n pădure şi nici nu-l luară în seamă pe croitoraş. Uitaseră cu totul de dânsul. Când colo, ce să vezi: croitoraşul păşea pe urmele lor, voios nevoie mare. Tare se mai înspăimântară uriaşii atunci când îl văzură şi, temându-se să nu cumva să se înfurie pe ei şi să-i facă pe toţi chisăliţă, o luară la goana de le sfârâiau călcâiele, nu alta.

Croitoraşul îşi văzu de drum spre alte meleaguri şi, drept să vă spun, nasul lui cel ascuţit se dovedi călăuză straşnică!

După ce colindă el prin fel și fel de locuri, într-o zi se întâmplă să ajungă în curtea unui palat mare. Și cum se simțea tare ostenit, se întinse pe iarbă și adormi de îndată.

În timp ce dormea, oamenii de pe acolo se adunară-n jurul lui, să-l vadă mai de aproape, și rămaseră cu gura căscată când băgară de seamă că pe brâul cu care era încins flăcăul stătea scris: „Șapte dintr-o lovitură!”

— Vai de zilele noastre, începură ei a se văicări, da' ce-o fi căutând pe la noi viteazul ăsta, că doar e vreme de pace! Trebuie că e vreo căpetenie de oști...

Și oamenii alergară de îndată să-l vestească pe împărat și-și dădură cu părerea că un asemenea voinic le-ar fi de mare trebuință de s-ar porni vreun război. Și că, în nici un caz, n-ar trebui să fie lăsat să plece.

Împăratul socoti că sfatul norodului e cum nu se poate mai bun și trimise pe unul din sfetnicii săi de încredere la croitoraș, să stea pe-ndelete de vorbă și să afle de nu cumva acesta se învoiește să se bage lefegiu în oastea împărăției.

Dar cum voinicul nostru încă mai dormea, curteanul așteptă până ce-l văzu că se trezește. Și-n timp ce croitorașul își dezmorțea mădularele și se freca la ochi, curteanul îi și spuse despre ce era vorba.

— Păi, pentru asta am și venit aici! zise croitorașul. Sunt gata să-mi pun paloșul în slujba împăratului!

Voinicul nostru se bucura de mare cinstire și împăratul avu grijă să-i dea în dar o minunăție de casă cum nu râvneau mulți dregători, dintre cei mai aleși. Vezi însă că celelalte căpetenii începură să-l pizmuiască pe voinic și-ar fi vrut să-l știe plecat peste mări și țări.

— Cum o scoatem la capăt cu ăsta, se întrebară ei, dacă ne-om lua cumva la harță cu dânsul?! Că de s-o năpusti asupra noastră, cum îi e obiceiul, șapte dintr-o lovitură doboară...

Mai vorbiră ei ce mai vorbiră, și până la urmă se

hotărâre să meargă cu toții la împărat și să-i ceară să le dea drumul din oștire.

— Nu ne simțim în stare, măria-ta, să luptăm cot la cot cu unul ca el, care doboară șapte dintr-o lovitură! se plânseră ei stăpânului lor.

Împăratul fu foarte mâhnit la gândul că din pricina unui singur om ar putea să se înstrăineze de toți slujitorii cei credincioși și că ar putea chiar să-i piardă. Și se căina amar că făcuse neghiobia de a-l fi luat în slujba lui.

Chibzui el ce chibzui cum să scape cât mai repede de voinic, dar vezi că nu era chiar atât de ușor! Să-i dea papucii de-a dreptul, nu cuteza, de teamă ca viteazul să nu-i facă de petrecanie lui și întregii sale oștiri și, după aceea, să se înscăuneze el în jilțul domnesc. Multă vreme se zbătu împăratul cum să se descotorosească de nepoftitul ăsta și-n cele din urma îi veni o idee.

Printr-un curtean trimise vorbă croitorașului că l-ar ruga să-l ajute într-o treabă care ar fi floare la ureche pentru un om atât de viteaz ca el.

Curteanul îi povesti croitorașului că într-o pădure din apropierea cetății de scaun se pripășiseră doi uriași, și că blestemații aceștia nu făceau altceva decât să prade, să ucidă și să dea foc, făcând pierdute zeci de vieți nevinovate și pricinuind numai pagube. Și-i mai zise că, până atunci, oricine se-ncumetase să se apropie de ei își pusese viața-n primejdie. Iar de s-ar arăta el gata să le vină de petrecanie acestor uriași, împăratul l-ar răsplăti pe măsura faptei lui vitejești și i-ar da de soție pe singura lui fiică și drept zestre o jumătate din împărăție.

„Ei, așa chilipir mai zic și eu că-i de mine! Strașnic m-a mai nimerit!” gândi croitorașul în sinea lui. Că, vezi, cu o domniță frumoasă ca o cadra și c-o jumătate dintr-o împărăție nu te prea întâlnești la tot pasul!”

Și continuându-și parcă gândul, grăi către trimisul împăratului:

— Nici nu mai încape vorbă că mă-nvoiesc! Și să-i duci veste împăratului că am eu grijă de uriașii aceia și-o să-i fac să-și lase oasele în codru...

Apoi croitorașul porni cât mai degrabă spre acea pădure, însoțit de cei o sută de călăreți pe care i dăduse împăratul drept ajutor. De îndată ce ajunse la marginea pădurii, voinicul le zise însoțitorilor lui:

— Așteptați-mă aici, ca mă răfuiesc eu și singur cu uriașii! Să n-aveți nicio grijă, la amândoi o să le fac de petrecanie!

Apoi se afundă-n pădure și începu să cerceteze cu de-amănuntul, ba în dreapta, ba în stânga, fiecare desiş.

Mult timp nu trecu și, deodată, îi zări și pe cei doi uriași. Dormeau buștean la umbra unui copac și sforăiau atât de tare, că se zbăteau crengile în jurul lor ca bătute de furtună. Croitorașul își umplu repede buzunarele cu pietre și se cățăără-n copac, de-ai fi zis că-i o verעיță.

Apoi, zvârr! Începu să arunce cu pietre în pieptul unuia dintre ei. Cum era rupt de somn, uriașul nu simți nimic multă vreme, dar până la urmă se trezi și, înghiontindu-și prietenul, îl întrebă:

— Ce te-a apucat să dai în mine?

— Pesemne că visezi! răspunse celălalt. De unde ai mai scos-o că dau în tine?

Adormiră ei din nou și croitorașul doar atât aștepta. Țintind bine, îl pocni cu o piatră pe celălalt uriaș.

— Aoleu, da' asta ce-i?! țipă acesta, ca ars. De ce mă lovești?

— Nu te-am lovit defel! bombăni primul uriaș.

Se ciorovăiră ei așa o vreme, dar cum erau tare osteniți, se lăsară păgubași și începură să tragă iar la aghioase. Croitorașul își începu din nou jocul: alese din buzunar piatra cea mai grea și-o zvârli cu toată puterea în pieptul primului uriaș.

— Te cam întreci cu gluma, auzi! răcni acesta, sărind în

sus ca un apucat.

Și, înșfăcându-l de piept pe tovarășul său, îl izbi cu atâta putere de un copac, că se cutremură copacul din creștet și până-n rădăcină.

Dar parcă celălalt se lăsă mai prejos?! Nu trecu mult și începură să smulgă copacii din jur, cu rădăcini cu tot, și să și-i repeadă, ca orbeții, unul în capul celuilalt, până ce se prăbușiră amândoi la pământ, de parcă i-ar fi lovit trăsnetul în aceeași clipă.

În timp ce cobora din copac cu iuțea, croitorașul își spuse în sinea lui: „Mare noroc am avut că nu l-au smuls și pe asta în care eram cocoțat; altminteri ar fi trebuit să sar ca o veveriță într-altul”.

Trase apoi paloșul din teacă și-l împlântă adânc, de vreo câteva ori, în pieptul celor doi uriași. Într-un sfârșit, se întoarse la călăreții care-l așteptau în marginea pădurii și le zise:

— Gata-i treaba! Le-am venit de hac la amândoi; dar nu mi-a fost deloc ușor, zău așa! În disperarea lor, să-i fi văzut cum smulgeau copacii din rădăcini, ca să se apere. Dar poți să te pui cu unul ca mine, care doboară șapte dintr-o lovitură?

— Nu cumva te-au rănit? săriră să-l întrebe călăreții.

— Auzi vorbă! se supără croitorașul. Eu, rănit? N-au fost în stare să-mi clinească măcar un fir de păr.

Călăreții nu prea vrură să se încreadă-n spusele lui și intrară-n adâncul pădurii să vadă cu ochii lor care-i adevărul. Și nu mică le fu mirarea când dădură cu adevărat peste cei doi uriași, scâldați într-o băltoacă de sânge... Iar în jurul lor se putea vedea o mulțime de copaci cu rădăcinile smulse din pământ.

Croitorașul se înfățișă împăratului și-i ceru răsplata care i se cuvenea. Acesta însă se căi amarnic pentru făgăduiala făcută și scorni pe loc altceva, cu gândul să se descotorosească de nepricopsitul ăsta, care-i stătea ca un

ghimpe-n coastă.

— Prea te grăbești, voinicule, grăi împăratul. Cuvântul meu e cuvânt, da' mai înainte de a ți-o da pe fiică-mea de nevestă și jumătate din împărăție, se cuvine să mai săvârșești încă o faptă de vitejie! Dar mare lucru nu-i pentru tine... Într-una din pădurile mele și-a făcut sălașul un inorog, iar dihania asta făcea numai pagube. Cu cât îl prinzi mai degrabă, cu atât va fi mai bine pentru tine.

— Dacă-i vorba de-un inorog, lasă-l în seama mea! Da' asta mă tem și mai puțin decât m-am temut de cei doi uriași... Că doar măria-ta știe ce-mi poate pielea: șapte dintr-o lovitură dau gata!

Apoi, luând cu sine o secure și-o funie, croitorașul o porni la drum. Ajuns în pădure, le spuse și de astă dată însoțitorilor lui să-l aștepte mai la o parte.

Pe inorog nu fu nevoit să-l caute prea mult, căci era aproape. Iar acesta, de cum îl zări pe croitoraș, se și repezi asupra-i, vrând să-l străpungă cu cornul dintr-o singură lovitură.

— Ușurel! strigă voinicul nostru.

Rămase pe loc, liniștit, așteptând până ce fiara fu foarte aproape de el. Atunci sări cu sprinteneală în spatele unui copac. Dar inorogul nu-l slăbea defel și, repezindu-se cu toată puterea în copac, își înfipse cu atâta furie cornul în trunchi, că nu mai putu să-l smulgă de acolo și rămase astfel prins ca într-un piron.

„Ei, acum mi-a picat în laț mititelule!” se bucură croitorașul. Ieși dindărătul copacului și, după ce trecu frânghia pe după gâtul fiarei, reteză cu securea cornul înfipt în copac. După ce sfârși toată treaba asta, lua inorogul de funie și-l duse peșcheș împăratului.

Dar vezi ca nici de astă dată împăratul nu se învoi să-și țină făgăduiala și-i ceru să săvârșească o a treia ispravă vitejească.

Înainte de-a se porni nunta, croitorașul trebuia să-i mai

prindă un porc mistreț, care făcea mari stricăciuni într-una din pădurile împărătești. Și ca și-n celelalte două dați, cei o sută de vânători urmau să-i stea în preajmă și să-i dea ajutor la nevoie.

— Bucuros o fac, măria-ta, răspunse croitorașul, că pentru mine asta-i o joacă de copil!

De asta dată însă nu-i mai luă cu el în pădure pe vânători, și aceștia fură tare mulțumiți, fiindcă mistrețul îi fugărise în câteva rânduri cu atâta înverșunare, că le pierise cheful să-i mai caute pricină.

De îndată ce-l zări pe croitoraș, fiara se năpusti ca turbată asupra lui, cu botul plin de spume, scrâșnind cu furie din colții ascuțiți. Își dezveli într-un rânjet colții, vrând să-l culce la pământ dintr-o lovitură. Și cu siguranță că l-ar fi răpus, dacă croitorașul cel sprinten n-ar fi fugit să se adăpostească într-o căsuță de vânătoare aflată-n apropiere. Cum știa că fiara e pornită pe urmele lui, nu zăbovi înăuntru, ci sări afară pe fereastră. Ocolind apoi căsuța, se piti după ea și-o închise tocmai în clipa când mistrețul dăduse orbește buzna înăuntru...

Dihania cea feroasă spumega de furie, dar cum era prea greoaie și neîndemânică pentru ca să poată sări pe fereastră, pică în capcana întinsă cu istețime.

Croitorașul îi chemă pe vânători ca să-i aibă drept martori că prinsese fiara, iar după aceea se înfățișă împăratului, care, de voie, de nevoie, trebui să-și țină cuvântul și să-i dea fata și jumătate din împărăție.

Nunta se sărbători cu multă strălucire, dar cu puțină bucurie. Și așa se făcu că croitorașul ajunse împărat.

Trecu ce trecu și într-o noapte împărăteasa cea tânără se pomeni că-l aude pe bărbatul ei vorbind prin somn. Și zicea el așa: „Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul și-mi cârpește nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi!” Și atunci își dădu ea seama că soțul ei nu-i de neam.

A doua zi îi împărtăși împăratului totul, arătându-i cât era de nenorocită de ce aflase, și-l rugă din suflet s-o scape de pacostea asta de bărbat care nu era decât un nemernic de croitoraș.

Împăratul găsi multe cuvinte de mângâiere și la urmă îi zise:

— Nu te mai prăpădi atât cu firea, fata mea! La noapte caută de lasă deschisă ușa de la iatac. Slugile mele vor sta de veghe afara, și de îndată ce-l va cuprinde somnul pe bărbatul tău, tu să le dai de veste. Într-o clipă l-or lega fedeleș, să n-aibă cum se împotrivi, și după aia l-or duce pe-o corabie, care o pleca cu el în lume. Iar așa o să i se piardă urma...

Tânăra împărăteasa fu mulțumită de spusele tatălui ei și, la rându-i, îi zise că va face întocmai cum a sfătuit-o el. Dar se întâmplă ca o slugă să audă tot ce puseseră dânșii la cale. Și cum îi era credincioasă tânărului domnitor și-l iubea, îi destăinui tot ce se uneltise împotriva lui.

— Dacă așa-i vorba, las' că am să pun eu capăt tuturor urzelilor acestora! răspunse croitorașul.

Și ca și când nimic n-ar fi știut, când veni seara, se culcă la ora obișnuită, alături de împărăteasă. Așteptă ea cu inima friptă să-l vadă adormit, și când socoti că doarme de poți tăia lemne pe el, se dădu jos din pat, deschise ușa iatacului și se culcă la loc. Atunci croitorașul, care se făcea numai că doarme, începu să răcnească:

— Băiete, ia apucă-te de-mi coase pieptarul și-mi cârpește nădragii, că de nu, odată te ating cu cotul peste urechi! Am doborât eu șapte dintr-o lovitură, le-am făcut de petrecanie la doi uriași, am prins un inorog și-un mistreț, și crezi c-o să mă tem de nevolnicii ăștia care stau și pândesc după ușa iatacului?!

Auzindu-i vorbele, care te puteau baga în răcori, nu altceva, slugile se-nfricoșară de moarte și-o luară la sănătoasa, de parcă le-ar fi gonit din urmă o oaste de

sălbatici.

De atunci, nimeni nu mai cuteză să-i caute pricină. Și uite așa s-a întâmplat c-a rămas croitorașul nostru pe tronul împărătesc până la sfârșitul zilelor lui.

Împăratul Cioc de Sturz

A fost odată ca niciodată un împărat care avea o fată nespuns de frumoasă, dar atât de trufașă, de nu putea să-i găsească nici un pețitor pe gustul ei.

Pe cei care veniseră-n pețit până atunci, fata reușise să-i facă să-și ia tălpășița. Ba îi mai și batjocorise pe deasupra!

Dar iată că într-o bună zi, împăratul dădu un bal mare, la care-i pofti pe toți flăcăii dornici de însurătoare. Și de cum se înfățișară aceștia, veniți din toate părțile lumii, împăratul îi și orândui după rang și stare: în frunte veneau împărații, apoi prinții, conții și baronii, iar la urmă, nobilii de mâna a doua.

Când fata de împărat fu purtată prin fața șirului de pețitori, de-ndată ce-i văzu, îi găsi fiecăruia câte-un cusur. Primul i se păru prea gras: „Parcă-i un butoi!”. Pe al doilea îl găsi prea înalt: „Ia te uite ce lungan! Nu-l ajung nici într-un an...”. Cel de-al treilea era prea scund: „Scurt, gros și îndesat! N-arată a bărbat!”. De al patrulea zise că-i prea galben la față: „Parcă-i moartea!”. Al cincilea i se păru prea roșcovan: „Roș-creastă de cocoș!”. Iar al șaselea, prea adus de spate: „Ia te uită: brad verde, uscat după vatră!”

Și uite așa, nu se află unul să nu-i găsească prințesa vreun cusur. Dar cel mai mult își râse de-un crai pe-a cărui față se vedea bunătatea și voioșia. Acesta ședea în capul mesei și avea bărbia nițeluș cam strâmbă.

— Ei, drăcie! strigă domnița, stricându-se de atâta răs. Acesta are o bărbie ca un cioc de sturz!

Și de-atunci îi rămase împăratului numele de „Cioc-de-Sturz”. Dacă văzu împăratul cel bătrân că fata lui nu face altceva decât să-și bată joc de toată lumea și să-și alunge pețitorii, se mânie cumplit și făcu jurământ s-o dea de soție celui dintâi cerșetor care va bate la poarta castelului.

La numai câteva zile după ce trecuse balul acela de pomină, un biet cântăreț trecu pe acolo și se porni să cânte sub ferestrele palatului, cu gândul că s-or îndura de el și l-or milui cu niscaiva mâncare.

De cum îi auzi cântecul, împăratul îi porunci unui slujitor:

— Aduceți-mi-l de îndată încoace!

Cântărețul cel zdrențuros intră-n sala tronului și începu să cânte în fața împăratului și a fiicei sale. Și după ce sfârși de cântat, se rugă de măria-sa să-l ajute cu ce l-o lăsa inima. Împăratul îi zise:

— Atât de mult mi-a plăcut cântarea ta, că ți-o dau pe fiica mea de soție!

Pe domnița o trecură fiori de groază la auzul acestor cuvinte, dar împăratul grăi răspicat:

— Am făcut jurământ să te dau după cel dintâi cerșetor care va trece pe aici, și o să-mi țin jurământul!

În zadar se rugă fata și încercă să se împotrivească. Împăratul trimise după popă și trufașa prințesă fu nevoită să se cunune cu cântărețul cel sărman.

După cununie, împăratul nu-i lăsă pic de răgaz și-i zise:

— Crezi că se mai cuvine ca o nevastă de cerșetor să locuiască sub acoperișul meu? Ia-ți bărbatul și du-te de aici!

Cerșetorul își lua tânăra soție de mână și-o porniră, bătând drumurile pe jos. Și când ajunseră ei într-o pădure mare, femeia își întrebă bărbatul:

— *Pădurea asta mare,
A cui să fie oare?*

Iar bărbatul îi răspunse:

— *A lui Cioc-de-Sturz crai!
Și-ar fi fost și-a ta,
De bărbat dacă-l luai.*

— *Din cauza trușiei, dădui de năpastă,
Ce trai aș fi dus de-i eram azi nevastă!*

Merseră ei ce mai merseră până ajunseră într-o luncă.
Și femeia întrebă iarăși:

— *Da' lunca asta verde,
A cui să fie oare?*

— *A lui Cioc-de-Sturz crai!
Și-ar fi fost și-a ta,
De bărbat dacă-l luai.*

— *Din cauza trușiei, dădui de năpastă,
Ce trai aș fi dus de-i eram azi nevastă!*

Mai merseră ei o vreme și numai ce dădură de-un oraș
mare. Femeia îl întrebă din nou pe cerșetor:

— *Orașul ăsta mare
Al cui să fie oare?*

— *A lui Cioc-de-Sturz crai!
Și-ar fi fost și-al tău,*

De bărbat dacă-l luai.

— *Din cauza truției, dădui de năpastă,
Ce trai aș fi dus de-i eram azi nevastă!*

— Nu-mi place defel, îi spuse mânios cântărețul, să te tot aud tânguindu-te că n-ai pe altul de bărbat! Da' ce, eu nu ți-s potrivit, sunt de lepădat?!

În cele din urmă, poposiră la o colibă mititică, iar femeia întrebă:

— *Vai, Doamne, cine-o locui în căscioară,
Că-i dărăpănată din cale-afară?!*

Iar cântărețul îi răspunse:

— Vrei să știi cine? Până azi am stat eu singur în ea, dar de-acum încolo vom locui aici împreună.

Când dădură să intre, femeia fu nevoită să se aplece, atât era de scund bordeiul.

— Dar unde-mi sunt slugile? întrebă ea.

— Care slugi? o luă la rost cerșetorul. De-acum înainte, tu singură va trebui să ai grijă de toate. Ia du-te imediat de aprinde focul și pune apă la fiert, să-mi faci de mâncare. Nu mai pot de flămând și ostenit ce sunt!

Dar fata de împărat nu se pricepea defel să aprindă focul și nici să gătească, așa că cerșetorul n-avu încotro și fu nevoit să pună el mâna să facă toată treaba, ca să nu rămână flămând. Și, mai brodind-o, mai poticnindu-se, nu se poate spune că n-a făcut o mâncare bunicică până la sfârșit...

După ce îmbucară ei puținul pe care-l aveau, se culcară pe cuptor.

Dis-de-dimineată, cântărețul își trezi nevasta cu noaptea-n cap și-o îndemnă să se apuce imediat de treburile casei. De bine, de rău, o duseră și așa câteva zile,

până ce dădură gata toate merindele. Atunci, bărbatul îi zise nevastei sale:

— Ia ascultă, măi femeie, așa n-o mai scoatem noi la socoteală: să mâncăm numai și de câștigat nici pomeneală! Să te apuci de împletit coșuri, auzi?

Apoi, bărbatul se duse să taie niște crengi de răchită, le făcu nuiiele și le cără în casă. Femeia se strădui din toata inima să le împletească, dar nuiielele erau tari și-i vătămau mâinile cele gingașe.

— Văd eu că la asta nu-ți merge mâna! îi zise bărbatul. Apucă-te măcar de tors, că poate la asta ai să te pricepi mai bine.

Se apucă femeia de tors, dar firul aspru al lânii îi tăia atât de adânc pielea gingașă a degetelor, de-i dădea mereu sângele.

— Of, că tare prost am mai nimerit-o cu tine, că nu ești bună de nicio ispravă! se oțărî la ea bărbatul. Dar ca să nu zici că-ți caut pricină degeaba, uite, o sa încerc să fac negoț cu oale și străchini de lut. Iar tu o să le duci în piață și o să le vinzi.

„Vai, gândi prințesa, dacă s-or nimeri să vina tocmai atunci în piață oameni din împărăția tatălui meu și m-or vedea vânzând blide, ce-au să-și mai rîdă de mine!”

Dar cum n-avea încotro, fu nevoită să se supună, dacă nu voia să moară de foame. Prima oară îi merse bine negustoria, căci, văzând-o cât era de frumoasă, oamenii îi cumpărau bucuroși marfa și-i plăteau cât cerea ea. Ba, s-au mai găsit unii care-i puneau banii-n mâna și uitau să-și mai ia oalele...

Și așa au trăit ei o bucată de vreme de pe urma câștigului, până ce-au cheltuit și ultima lescaie. Când văzu bărbatul că n-au încotro, o trimise din nou la târg cu o grămadă de oale, căci fusese prevăzător și le cumpărase mai înainte, din câștig.

De astă dată însă, domnița se așeză încrezătoare cu ele

la gura oborului și-ncepu să îmbie oamenii să le cumpere. Dar, ca un făcut, deodată apăru un călăreț care intră cu armăsarul în grămada ei de oale și le făcu pe toate numai cioburi. Femeia începu să plângă și, de frică, nu mai știa ce să facă.

„Vai de mine și de mine ce-o să mai plătesc pentru asta!” se tânguia ea întruna. „Cine știe ce-o să spună acu bărbatul meu, când o afla ce mi s-a întâmplat!”

O porni spre casă tot într-o fugă și-i povesti cu de-amănuntul ce pacoste dăduse peste dânsa.

— Cine a mai pomenit să te-așezi cu oalele tocmai la gura oborului, în drumul călăreților! o certă bărbatul, cu asprime. Și acum, ia nu te mai văicări atât, că și-un nătâng ar înțelege că nu ești bună de nicio treabă!

Uite, am fost la palatul împăratului și-am cercetat de nu le trebuie vreo slujnică la bucătărie, și mi-au fâgăduit c-au să te primească, dar fără nicio simbrie, numai pe mâncare.

Și uite așa ajunse fata împăratului slujnică la bucătărie. Acolo trebuia să-i dea toate la îndemână bucătarului și să săvârșească muncile cele mai grele și mai umiltoare. Biata de ea își legase de amândouă buzunarele câte-o ulcică, și-n ele aducea acasă resturile rămase de la masa împărătească. Și cu bruma asta de mâncare își înșelau foamea.

Dar iată că într-o zi s-a întâmplat să se prăznuiască nunta feciorului celui mai mare al împăratului. Se duse și ea, săraca, să privească, pitindu-se după o ușă din sala tronului... Când se aprinseră luminile și începură să vină oaspeții, unul mai mândru decât altul și domnița văzu strălucirea aceea care-i lua ochii, se gândi, cu inima întristată, la soarta ei și-și blestemă trufia care o adusese în starea asta de sărăcie, făcând-o să îndure atâtea umilințe.

Trecând pe lângă dânsa, slugile îi aruncau din când în

când din bucatele pe care le duceau ori le luau de la masă. Fata de împărat se grăbea să le pună în oală, ca să plece acasă cu ele.

Deodată se ivi în sală fiul împăratului, îmbrăcat numai în catifea și-n mătăsuri. Când o văzu pe femeia aceea frumoasă, cum stătea așa, pironită-n ușă, o prinse de mână și vru s-o tragă-n joc. Dar ea se înspăimântă grozav și căută să-i scape din strânsoare, fiindcă-și dăduse îndată seama că fiul de crai nu era altul decât împăratul Cioc-de-Sturz, care-o pețise pe vremuri și pe care ea îl batjocorise.

Dar împotrivirea nu-i ajuta la nimic, căci craiul o apucă și mai zdravăn și o trase după el, în sala tronului. Atunci, deodată, se rupse cureaua de care-i stăteau prinse cele două ulcele și ciorba se vărsă pe jos, împrăștiindu-se cât colo...

Când văzură oaspeții una ca asta, începură să râdă cu toții până ce nu mai putură și-i aruncară numai cuvinte de batjocură. De rușine, biata fată de împărat ar fi vrut mai bine să intre-n pământ. Alergă spre ușă, ca să piară cât mai degrabă din ochii lor, dar pe scară o ajunse din urma cineva și o aduse înapoi. Îl privi și-și dădu seama că era tot împăratul Cioc-de-Sturz. Iar el îi grăi cu blândețe:

— Nu te teme, că eu și cântărețul cu care ai stat în coliba aceea micuță suntem unul și același om! De dragul tău m-am prefăcut în cerșetor, iar călărețul care ți-a spart oalele tot eu am fost. Și toate astea le-am făcut ca să-ți înfrâng trufia și să te pedepsesc pentru felul cum m-ai batjocorit.

Atunci ea începu să plângă amarnic și-i zise:

— Cât de nedreaptă am fost! Nu mă simt vrednică să-ți fiu soață!

Dar el căută s-o abată de la gândurile ei negre și-i zise:

— Lasă, nu te mai omori atât cu firea! Mângâie-te cu gândul că zilele tale de suferință au trecut și acum o să facem o nuntă să se ducă vestea!

Și cât ai bate din palme, se iviră slujnicele de o gătiră cu cele mai minunate straie din câte s-au pomenit vreodată. Veni apoi și tatăl fetei, împăratul cel bătrân, veniră și curtenii și-i urară cu toții să aibă parte de noroc la nunta ei cu împăratul Cioc-de-Sturz. Și de-abia acum pot să zic că se puseră pe chef... Rău îmi pare, zău, că n-am nimerit și noi pe acolo, că trebuie să se fi petrecut la nunta asta de pomină, cum nu s-a mai petrecut nicăieri pe lume!

Păzitoarea de găște

Trăia odată, demult de tot, o mătușică bătrână-bătrână care-și ducea traiul tocmai în creierii munților, într-un loc necălcat de picior omenesc. Ș-avea ea un bordei și un cârd de găște, iar locul acela pustiu în care trăia era înconjurat de o pădure nemărginită.

Bătrânica însă nu ședea numai acasă, ci în fiecare dimineață își lua cârja și-o pornea, șontâc-șontâc, în pădure. Acolo, în padure, se apuca sa faca o mulțime de treburi, cum nu te-ai fi așteptat de la o femeie pe care o gârboviseră anii: aduna iarba pentru găște, culegea poame sălbatice și, încărcată cu toată această povară, o pornea incetisor spre casă.

Cine ar fi văzut-o încărcată așa și-ar fi putut zice în sinea lui c-o să cadă, doborâtă de greutate, dar bătrânica era zdravănă și ajungea în fiecare zi cu bine acasă. Și dacă se întâmpla să se întâlnească cu vreun drumeț, îi spunea cu blândețe în glas:

— Bună ziua, cumetre dragă, frumoasă vreme mai e astăzi! Da' ce te uiți așa? Te miri cum de pot căra-n spate atâta iarbă? Oare nu-i dat fiecăruia să-și poarte povara-n spinare?

Vezi însă că oamenilor nu le făcea plăcere s-o întâlnească și se fereau din calea ei, făcând un ocol. Și dacă se întâmpla ca vreun gospodar să treacă cu feciorul

lui pe lângă dânsa, odată îl vedeai că-i șoptește băiatului la ureche:

— Ferește-te de baba asta, ai grija, că-i o vrăjitoare tare vicleană!

Într-o dimineață se întâmplă să treacă prin acea pădure un flăcău tare frumușel. Și-n timp ce mergea el așa, soarele strălucea în înalt, păsările cântau pe întrecute, și-un vânticel răcoros adia prin frunziș.

S-ar spune că întreaga fire era la fel ca și drumețul, plină de bucurie și de voieșie. În drumul lui, feciorul nu întâlnise picior de om când, deodată, numai ce-o văzu pe bătrână stând în genunchi și cosind iarba. Pesemne că venise cam de mulțisor acolo, că șorțul îi era plin cu iarbă, iar alături mai avea două coșuri cu mere și pere pădurețe.

— Bine, mătușică, da' cum poți să cari toate astea singură? se miră flăcăul.

— Trebuie să le car, voinice dragă, răspunse ea. Odraslele de bogătași n-au de ce să se ostenească așa, da' eu n-am încotro! Că țăranul are o vorbă înțeleaptă: „Nu te uita înapoi că ți s-a strâmbat spinarea, că degeaba, te uiți!” Și văzându-l că se oprește, bătrânică adăugă: N-ai vrea să mă ajuți? Ai încă spinarea dreaptă cum e bradul și picioarele zdravene, așa că n-are să-ți fie greu. Și nu te teme, că coliba mi-e tare aproape, colo, în dosul muntelui. Nu-ți trebuie mult ca să ajungi la ea...

Flăcăului i se făcu milă de bătrânică și-i spuse:

— Bine, mătușică, o să-ți duc eu povara! Nu-i vorba că-s fiu de nobil, da' uite c-o să-ți arăt că știu să car la fel de bine ca și țăranii...

— Dacă te încumeți să-ncerci, atunci încearcă! — spuse bătrânică. Da' să știi că vreo oră de drum tot o să ai de făcut. Da' ce importanță are asta pentru un voinic ca tine! Și să nu uiți că trebuie să cari și coșurile alea două, cu mere și cu pere...

Când auzi că-i vorba de-o oră de mers, flăcăul șovăi

oleacă, dar bătrânica nu-i mai dădu drumul, ci-i și puse în spinare legătura cu iarbă și-n fiecare mână câte un coș.

— Vezi ce ușor e? zise ea.

— Ba nu e ușor deloc! răspunse flăcăul.

Și se strâmbă de durere, că legătura era grea de parcă ar fi avut în ea numai bolovani, iar merele și perele atârnav ca plumbul.

— Of, nu mai pot să suflu! se tângui el.

Flăcăul vru să-și dea jos povara, dar bătrânica nici nu vru să audă de așa ceva.

— Ia te uită, zise ea batjocoritoare, domnișorul nu vrea să care ceea ce eu, o femeie bătrână, am cărat de atâtea ori! Să te lauzi văd că știi, da' când vine vorba de treabă serioasă, vrei să dai bir cu fugiții, hai? Ei, domnișorule, cu mine nu-ți merge! Ce mai stai pe gânduri? Întinde-o la drum, că nu-ți ia nimeni legătura din spinare!

Cât timp a fost drumul drept, flăcăul a purtat povara în spate destul de bine, dar când au început să urce muntele și pietrișul li se rostogolea sub picioare la tot pasul, de parcă ar fi fost insuflețit, puterile nu-l mai ajutară. Sudoarea îi curgea gărlă pe frunte și i se scurgea pe spinare în broboane când calde, când reci.

— Mătușică, mă simt sleit, nu mai pot! zise el. Lasă-mă să mă odihnesc un pic, că de nu, am să cad din picioare!

— Nici prin gând nu-mi trece! spuse bătrânica. Când om ajunge acasă, o să te odihnești cât ai să poftești, da' acum pornește-o la drum!

— Mătușă, îmi pare că te cam întreci cu gluma! zise feciorul de viță aleasă. Și, mâniat la culme, vru să zvârle din spinare povara. Dar oricât se suci și se răsuci, nu putu să scape de ea...

În acest timp, bătrâna chicotea și țopăia, plină de voieșie:

— Nu te mânia, dragă domnișorule, că te-ai roșit la față ca o creastă de cocoș! Și nu mai fi nici nerăbdător! Poartă-

n spinare legăturica și când om ajunge acasă, o să-ți dau și un bacșiș pe cinste!

Acum, flăcăul n-avea de ales și fu nevoit să se supună. Și, târâș-grâpiș, o luă pe urma bătrânei, văicărindu-se la tot pasul. Între timp, bătrânica părea că devine tot mai sprintenă, iar povara flăcăului se făcea tot mai grea. Și deodată, când flăcăul nici nu se aștepta, baba făcu un salt și, țuști! sări pe legătura de fân și se cocoță în vârful ei. Ei, dragilor, cât era de sfrijită, atârna mai greu decât cea mai voinică femeie!

Flăcăului începură să-i tremure genunchii de-atâta greutate, dar nu era chip să se oprească nici măcar cât să-și tragă sufletul... De îndată ce-l vedea că se oprește, bătrânica îl și lovea peste picioare c-o joardă sau cu un mănunchi de urzici. Urcă el muntele ca vai de el, și tocmai când simțea că-i sleit de oboseală și c-o să pice jos, ajunsese, în sfârșit, la coliba bătrânei.

Când o zăriră pe bătrână, un cârd de găște își desfăcură aripile și, întinzându-și găturile, alerară s-o întâmpine, gâgâind de zor. În urma lor, c-o nuielușă în mână, venea o cumătră mai în vârstă, înaltă și lată-n spate, cu o față urâtă ca moartea.

— Mamă, îi spuse ea bătrânei, nu cumva ai pățit ceva de-ai întârziat atât de mult?

— N-am pățit nimic, fetița mea, răspunse bătrâna. Dimpotrivă, domnul asta a fost atât de binevoitor și mi-a dus povara. Și, închipuie-ți, când m-am simțit obosită, m-a luat și pe mine-n cârcă! Și așa s-a făcut că drumul nu mi s-a părut lung deloc, și-am fost veseli, și-am glumit tot timpul.

Când își termină vorbele, bătrâna se dădu jos din spinarea flăcăului. Apoi îi luă și legătura din spate, și coșurile din mâini și, privind-l foarte prietenos, îi spuse:

— Acum, așază-te pe banca asta din fața ușii și odihnește-te. Ți-ai meritat pe deplin răsplata și n-o să

întârzii să ți-o dau. Apoi grăi către păzitoarea găștelor: Du-te în casă, fata mea, că nu se cade să rămâi singură cu un tânăr! La urma urmelor, de ce să pui untdelemn peste foc? Mai știi că nu se îndrăgostește de tine?

Flăcăul luă seama la vorbele bătrânei, dar nu știu dacă să plângă sau să râdă. „Așa comoară, își spuse el în sinea lui, chiar de-ar fi mai tânără cu vreo treizeci de anișori și tot nu mi-ar mișca inima!”

În acest timp, bătrâna își alinta și-și mângâia găștele de parcă ar fi fost copiii ei. Apoi, o chemă pe fiică-sa și intrară-n casă. Flăcăul se întinse pe bancă, la umbra unui măr sălbatic, și se uită în jur. Aerul era blând și molcom și cât vedeai cu ochii se întindea o pajiște verde, plină cu ghiocei, cimbrisor sălbatic și zeci și zeci de alte soiuri de flori. Prin mijlocul grădinii curgea un pârâu limpede precum cleștarul, în care se răsfrângeau razele soarelui, și pe undele lui se preumblau în sus și-n jos găștele albe.

„E foarte plăcut pe aici, se gândi el, da' sunt atât de trudit, că de-abia îmi țin ochii deschiși! N-ar fi rău de-aș ațipi un pic... Numai de n-ar veni un vânt să-mi spulbere picioarele, că le simt moi și ușoare ca iasca!”

Apoi, închise ochii și adormi. Dormi el un pic și numai ce veni bătrâna să-l trezească. Și, zgâlțâindu-l, îi spuse:

— Scoală-te, că aici nu mai poți rămâne! Recunosc că te-am făcut să-ți scoți oleacă sufletul pe urcușul acela, dar viața nu ți-ai pierdut-o. Iar acum am să-ți dau răsplata. De bani sau de bunuri știu că n-ai nevoie, așa că o să-ți dăruiesc cu totul altceva.

Și zicând aceasta, îi întinse un sipețel făurit dintr-un singur smarald.

— Păstrează-l bine, adăuga ea, că o să-ți aducă mult noroc!

Flăcăul sări în sus de bucurie și se simți iarăși în puteri și plin de voie bună. Și după ce-i mulțumi bătrânei pentru dar, o porni la drum, fără ca măcar să arunce o privire

către fata babei. Merse el ce merse, cale lungă, nu glumă, și-n urechi tot îi mai venea din depărtare găgâitul vesel al găștelor.

Flăcăul fu nevoit să rătăcească vreme de trei zile prin afundul aceluia codru și-n cele din urmă găsi un drumeag care-l scoase afară din pădure. Merse el ce mai merse, dar nu prea mult, și ajunse într-o cetate mare. Și cum nu cunoștea pe nimeni, îl duseră în palatul împărătesc, să se înfățișeze mărilor-lor. Și așa se făcu de intră el în sala tronului, unde împăratul și împărăteasa ședea pe jilțurile domnești, înconjurați de curteni. Flăcăul înaintă până-n fața tronului și, lăsându-se pe un genunchi, scoase din buzunar sipețelul de smarald și-l depuse la picioarele împărătesei. Maria-sa îl rugă să se ridice, iar el îi întinse sipețelul.

Cum îl deschise și privi în el, împărăteasa se prăbuși la pământ, fără simțire. Dacă văzu măria-sa una ca asta, pe data porunci ca flăcăul să fie dus în temniță. Dar chiar în aceeași clipă împărăteasa deschise iarăși ochii și strigă să i se dea drumul, că n-are nici o vină. Apoi, porunci ca toată lumea să iasă afară, fiindcă are o vorbă de taină cu flăcăul.

De îndată ce împărăteasa fu numai cu el, începu să plângă amarnic și-i spuse:

— La ce bun toate onorurile și strălucirea care mă înconjoară, dacă-n fiecare dimineață mă trezesc cu inima grea și plină de durere! Am avut trei fiice, iar cea mai tânăra era atât de frumoasă, că toată lumea o privea ca pe o minune nemaivăzută. Era albă ca zăpada, roșie ca mărul părguit, iar părul îi strălucea ca razele de soare. Când se întâmpla să plângă, din ochi nu-i curgeau lacrimi, ci numai mărgăritare și nestemate. Și ce crezi, când împlini fata cincisprezece ani, împăratul trimise să le cheme pe tustrele fetele să se înfățișeze măriei-sale, de față cu toată curtea. Ar fi trebuit să fii acolo, ca să fi văzut ce ochi au

căscat cu toții când a intrat cea mai tânără: părea c-a răsărit soarele! Și împăratul grăi:

— Fiicele mele, nu știu când îmi va suna ceasul din urmă și de aia vreau să hotărâsc astăzi ce o să primească fiecare dintre voi după moartea mea! Știu că toate mă iubiți, dar aceleia care mă iubește cel mai mult i se cuveni, pe drept, partea cea mai însemnată a împărăției.

Atunci fiecare dintre fete îi spuse că ea îl iubește cel mai mult.

— Prea vă pripiți cu răspunsul! grăi împăratul. Nu s-ar putea ca fiecare, pe rând, să-mi spună cum mă iubește? După asta o să-mi dau seama singur care dintre voi nutrește față de mine cele mai alese sentimente.

Și atunci spuse fata cea mare:

— Eu îl iubesc pe taica la fel ca pe zahărul cel mai dulce!

Iar a doua zise așa:

— Eu îl iubesc pe taica la fel ca pe rochia mea cea mai frumoasă!

Vezi însă că mezina tăcea chitic.

Atunci măria-sa o întrebă:

— Da' tu, copila mea dragă, ia spune-mi: cât de mult mă iubești?

— Nu știu! răspuse fata. Dragostea ce ți-o port n-o pot asemui cu vreun lucru!

Dar împăratul nu se mulțumi cu răspunsul domniței, ci stăruia ca fata să-i arate negreșit cât de mult îl iubea. Și-ntr-un sfârșit, ea spuse:

— Oricât de bună ar fi o mâncare, de nu-i sărată, nu-mi face nicio plăcere s-o gust. Eu îl iubesc pe taica, așa cum iubesc sarea-n bucate!"

Când auzi împăratul vorbele fetei, se mânie foarte tare și spuse cu năduf:

— Dacă doar atât mă iubești, cât sarea, apoi tot cu sare îți va fi răsplătită și dragostea!"

Apoi își împărți împărăția între cele două fete mai mari, iar mezinei îi legă de spate un sac plin cu sare, și o alungă de la palat. Doi slujitori fură nevoiți s-o însoțească până-n adâncul unei păduri sălbatice. Ne-am rugat cu toții de mânia-sa să se îndure și s-o ierte, dar n-a fost chip să-l împlânzim.

Nici nu se poate descrie în cuvinte cât a mai plâns fata când a fost obligată să ne părăsească... Și tot drumul l-a presărat cu mărgăritare câte i-au curs șiroaie din ochi.

Puțin după asta, împăratului i-a părut tare rău că și-a pedepsit fiica atât de crâncen, și-a trimis slujitorii s-o caute pe biata copilă în toată pădurea, dar nimeni n-a mai putut s-o găsească. Când mă gândesc c-au sfișiat-o fiarele sălbatice, nu mai știu ce să fac de mâhnire...

Câteodată mă mângâi cu nădejdea că mai e încă-n viață, că s-a aciuat în vreo peșteră sau că a găsit adapost la niscaiva oameni milostivi. Când am deschis sipețelul dumatăle de smarald și-am găsit înăuntru un mărgăritar aidoma aceloră care curgeau din ochii fetei mele, nici nu-ți poți da seama cât de mult mi s-a tulburat inima și mi-a sângerat! Parcă aș fi văzut-o iarăși în față, vărsând lacrimi amare că trebuie să plece! Spune-mi, cum ai ajuns în stăpânirea acestui sipețel?

Flăcăul de viță aleasă prinse a povesti în ce chip îl primise de la batrâna ce trăia-n codrul de necuprins. Și mai adăugă că baba nu i s-a părut a fi o femeie cumsecade, fiindcă se vedea din toate purtările ei că e o vrăjitoare. Cât despre domniță, nici nu-i fusese dat s-o vadă și nici nu auzise despre ea nimic!

După ce-și termină flăcăul povestirea, împăratul și împărăteasa luară hotărârea să plece spre acel codru și să încerce să vorbească cu bătrâna. În sinea lor gândeau că acolo unde a fost găsit mărgăritarul, vor putea afla vești și despre fiica lor...

Acum, trebuie să vă spun că-n acest timp bătrâna

stătea în coliba ei și torcea la roata de tors. Se întunecase de-acum și un vreas, care abia mocnea în vatră, împrăstia o lumină slabă.

Deodată, de afară se auzi o larmă mare: se întorceau găștele de la păscut și scoteau găgăiturile lor răgușite. Puțin după aceea, intră-n casă și fata și-i dădu binețe maică-si. Bătrâna însă de-abia îi răspunse și se mulțumi să dea doar din cap de câteva ori.

Fata se așeză lângă ea și, luându-și roata de tors, începu să răsucescă firul atât de sprinten, de parcă ar fi fost în anii fragezi ai tinereții. Statură ele așa cam vreo două ceasuri bune, fără să scoată vreun cuvânt, și-n timpul ăsta numai cele două roți de tors își vorbeau, îngânându-se...

În cele din urmă, ceva se auzi foșnind pe la fereastra și doi ochi ca para se holbară înăuntru. Era o bufniță bătrână care strigă de trei ori: „uhu-huu!” Bătrâna ridică privirea de la roata de tors și apoi spuse:

— E timpul, fetițo, să te duci să-ți vezi de treburi!

Auzind-o, fata își lăsă lucrul și ieși afară. Încotro se îndrepta oare? O luă peste câmp și merse departe, tot mai departe, până când ajunse într-o vale largă. Și într-un sfârșit, se opri la un izvor lângă care se înălțau trei stejari bătrâni.

Între timp, luna ieșise din dosul muntelui, ca un disc mare de foc, și era atâta lumină, că puteai zări și un ac. Și, ce să vezi, odată își scoase fata de pe față pielea cea veștedă și, aplecându-se la izvor, începu să se spele... Când fu gata, muie și pielea în apă și apoi o întinse pe iarbă, să se usuce și să se albească la lumina lunii.

Ei, dragilor, cât de schimbată era acum fata! Așa ceva nu v-a fost vouă dat să vedeți niciodată! Când lăsă să-i cadă coada de păr cenușiu, odată se revarsă pe umeri un par bălai ca razele de soare. Și era atât de bogat părul acesta nou, că o învălui toată, ca o mantie. Din el, doar

ochii i se mai vedeau, strălucitori ca stelele de pe cer și obrajii trandafirii, ca floarea de măr.

Vezi însă că fata cea frumoasă era tare mâhnită. Și, asezându-se pe marginea fântânii, începu să plângă amar. Lacrimile i se scurgea din ochi și se rostogolea printre valurile bogate de păr bălai, până picau la pământ...

Astfel ședea ea acolo, și multă vreme ar fi rămas așa, adâncită-n mâhnirea ei, dacă în ramurile unui copac din apropiere nu s-ar fi auzit trosnind ceva. Așa o spaimă o cuprinsese pe fată că, tremurând ca frunza, o luă la goană spre casă. Se nimeri că tocmai atunci bătrâna stătea-n prag și fata vru să-i povestească ceea ce i se întâmplase, dar bătrâna râse ușurel și-i spuse prietenos:

— Știu tot, fata mea!

Apoi o duse în odaie și aprinse alt vreasc. Dar nu se mai așeză la roata de tors, ci scoase o mătură și începu să măture preșurile și să frece dușumeaua c-o cârpă.

— Totul trebuie să fie curat ca lacrima și-n cea mai mare ordine! grăi ea către fată.

— Bine, mamă, vru să știe fata, da' de ce începi treaba la o ora așa de târzie? Ce-ai de gând?

— Da' ce oră este? întrebă bătrâna.

— Nu-i încă miezul nopții, răspunse fata, dar a trecut de ora unsprezece.

— Oare nu te-ai gândit, continuă bătrâna, că se împlinesc trei ani de când ai venit la mine? A trecut timpul cât ți-a fost îngăduit să stai aici și de-acum nu mai putem rămâne împreună.

Când o auzi ce spune, fata se înspăimântă grozav și începu să se văicărească:

— Vai, dragă mamă, vrei să mă izgonești? Unde să mă duc? Că doar n-am nici patrie, nici prieteni spre care să mă îndrept! Am făcut mereu tot ce mi-ai cerut și niciodată n-ai fost nemulțumită de mine. Nu mă izgoni de-aici!

Vezi însă că bătrâna nu vru să-i dezvăluie fetei ce o

aștepta...

— Eu mai rămân aici o vreme, îi spuse ea fetei, da', când o fi să plec, trebuie să las casa curată... Și-acum, nu mă mai bodogăni, că mă încurci la lucru! Iar în privința ta, fii fără nici o grijă, o să găsești un acoperiș sub care să te poți adăposti, și-o să fii mulțumită cu simbria pe care ți-o vor da.

— Atunci spune-mi numai ce s-a întâmplat! stăruii mai departe fata.

— Un singur lucru îți spun: să nu mă mai stingherești de la treabă! Hai, încetează odată cu întrebările și du-te în odaia ta! Ia-ți pielea cea veștedă de pe obraz și îmbracă-ți rochia de mătase pe care-o purtai când ai venit aici. Și-apoi rămâi în camera ta și așteaptă până ce te-oi chema!

Și-acum, dragilor, să ne întoarcem iarăși la împăratul și împărăteasa care au plecat, împreună cu flăcăul de viță aleasă, s-o caute pe bătrâna ce-și ducea viața-n pustietatea aceea necălcată de picior omenesc.

Au mers ei ce-au mers, cale lungă, nu șagă, și-n timpul nopții s-a întâmplat ca flăcăul să se rătăcească de ceilalți și să pornească singur mai departe. În ziua următoare, i se păru că se află pe drumul cel bun și merse fără întrerupere, până ce se întunecă. Apoi se urcă într-un copac și se gândi să-și petreacă noaptea acolo, fiindcă îi era teamă să nu se rătăcească și mai rău, dacă o merge pe beznă.

Între timp, apăru și luna și începu să-și arunce razele pe pământ. Și-n lumina aceea numai ce zări o făptură, coborând dinspre munte. N-avea în mână nici o nuielușă, dar, din toată înfățișarea ei, flăcăul își dădu repede seama că era păzitoarea de găște pe care o văzuse în coliba bătrânei.

— Heeii! Heeiii! strigă el. Uite-o că vine încoace! Pe legea mea, dacă pun mâna pe una din vrăjitoare, n-o să-mi scape nici cealaltă...

Dar nu mică îi fu mirarea când o văzu cum se apropie de izvor și-și smulge pielea cea veștedă de pe față și începe să se spele. Și cum i se mai revărsa pe umeri părul de aur! Și era atât de frumoasă, ca nimeni alta pe lume!

Flăcăul abia îndrăznea să răsuflă, ca nu cumva fata să ia seama că e cineva prin apropiere. Și ca s-o poată privi mai bine, își lungi gâtul printre frunzare și-și bucură ochii cu priveliștea aceea nemaivăzută. Dar fie că se aplecase prea mult, fie că alta fu pricina, craca pe care sta el trosni deodată și-n aceeași clipă fata își puse din nou pe față pielea cea veștedă și fugi de acolo ca o căprioară.

Și cum se acoperise și luna cu un nor, se lăsă deodată bezna, fata se făcu nevăzută, de parcă o înghițise noaptea. De îndată ce n-o mai zări, flăcăul se dădu jos din copac și alerga după ea cât îl țineau picioarele. Alergă el ce alergă și deodată i se păru că deslușește prin întuneric două făpturi care înaintau prin valea aceea. Erau împăratul și împărăteasa, care zărisera de departe lumina de la coliba bătrânei și se îndreptau într-acolo.

Flăcăul le povesti ceea ce văzuse la izvor, iar măriile-lor nu se mai îndoira câtuși de puțin că era vorba despre fiica lor cea pierdută. Și, cu inima plină de bucurie și de încredere, purceseră mai departe și în curând ajunseră la căscioară. Ceea ce văzură mai întâi fu cârdul de găște care dormeau nemișcate de jur-împrejurul colibei, cu capul ascuns între pene...

Se uitară ei înăuntru, pe fereastră, și-o văzură pe bătrână torcând liniștită. Dădea din cap toată vremea, cum fac bătrânii, și-și vedea de lucrul ei, fără să arunce o privire nici în dreapta, nici în stânga. În odaie era atât de curat, de parcă ar fi locuit în ea niște spiriduși care n-aveau pic de colb pe încălțări... Pe fiica lor însă n-o văzură! Cătară ei o vreme la toate astea, dar, în cele din urmă, își luară inima-n dinți și bătură ușurel în geam. Bătrâna părea că-i așteaptă și, sculându-se în picioare, le strigă

foarte prietenoasă:

— Intrați înăuntru, că eu vă cunosc!

După ce pășiră în odaie, bătrâna le spuse:

— N-ar fi trebuit să bateți un drum atât de lung, de nați fi izgonit-o acum trei ani, pe nedrept, pe fiica voastră, care e atât de bună și de drăgălașă! Nu-i vorba că ea n-a pătimit cu nimic, că-n acești trei ani de zile a păzit doar găștele și inima ei neprihanită n-a fost întinată de nici un rău. Dar voi ați fost pedepsiți îndeajuns și ați trăit tot timpul numai cu spaima că v-a pierit copila.

Apoi se duse la ușa celeilalte odăi și strigă:

— Vino încoace, fetița mea!

Deodată se deschise usa și domnița apără în veșmintele ei de mătase, cu părul de aur revărsându-i-se pe umeri și cu ochii strălucitori, de parcă ar fi fost o zână... Ea se îndreptă către părinții ei și, luându-i de după gât, îi copleşii de sărutări. Și nu se putură stăpâni să nu verse lacrimi tuspatru, că și flăcăul era lângă ei. Când dădu cu ochii de el, fata se roși toată ca un mac și nici ea nu știu de ce anume.

Deodata împăratul spuse:

— Copila mea dragă, împărăția am împărțit-o celor două surori ale tale, așa c-aș voi să știu ce-ți dorește inima, ca să-ți dau din celelalte avuții pe care le am!

— Fata n-are nevoie de nimic, zise bătrâna, că-i dăruiesc toate lacrimile pe care le-a vărsat din pricina voastră și toate sunt mai curate și mai frumoase decât mărgăritarele care se găsesc în apele mărilor și au mai mult preț decât toată împărăția măriei-tale! Iar ca răsplată pentru munca ei din acești trei ani, îi dăruiesc cășcioara mea.

După ce rosti aceste cuvinte, bătrâna se făcu nevăzută. Și numai ce prinseră zidurile să trosnească și când se uitară, cășcioara se prefăcuse într-un palat măreț, și-n sala cea mare era întinsă o masă împărătească, și-o droaie

de slujitori alergau de colo-colo, cu tăvile încărcate de bunătăți...

Apoi domnița cea frumoasă s-a măritat cu flăcăul acela de viță aleasă și s-au statornicit la palat. Acolo au trăit în fericire și bună înțelegere, până la adânci bătrâneți. Acum, nu sunt sigur de tot, da' cred că găștele cele albe ca zăpada, care trăiau pe lângă căscioară, nu erau de fapt găște adevărate, ci fete...

Și nimeni nu trebuie să-i ia în nume de rău bătrânei că le adusese la ea să le ocrotească și să le scape de urgia unui blestem. Acum, când se risipise vraja, își luaseră și ele înfățișarea omenească și rămaseră pe lângă domnița cea tânără ca s-o slujească cu credință.

Da' ceea ce știu fără tăgadă e că bătrânica nu era o vrăjitoare, cum credea lumea, ci o femeie înțeleaptă și pricepută, care făcea numai bine. Și se vede că tot ea fusese cea care, încă din leagăn, îi dăruise domniței darul de a vărsa mărgăritare în loc de lacrimi.

Pomul cu merele de aur

A fost odată o femeie și femeia asta avea trei fete. Pe cea mare o chema Un-ochi, pentru că avea un singur ochi și era așezat ochiul acesta tocmai în mijlocul frunții; pe cea mijlocie o chema Doi-ochi, pentru că avea doi ochi, iar pe cea mai mică, Trei-ochi, cel de-al treilea fiind așezat tot în mijlocul frunții. Și fiindcă Doi-ochi nu se deosebea la înfățișare de ceilalți oameni, surorile și maică-sa nu o puteau suferi și mereu o ocărau:

— Tu, cu cei doi ochi ai tăi, parcă ești mai pricopsită decât lumea de rând?! Se vede cât de colo că nu faci parte din neamul nostru!

O țineau numai în zdrențe pe biata fată și nu-i dădeau să mănânce decât resturile care cădeau de la masa lor. Și ori de câte ori le răsărea în cale, săreau la ea s-o îmbrâncească și-i amărau viața la orice prilej.

Și prilejuri d-astea, slavă Domnului, găseau destule! Într-una din zile, trebuind să meargă cu capra la păscut, Doi-ochi rămase tare flămândă, căci dușmancele de surori îi puseseră-n traistă mâncare pe sponci. Și fiindcă o chinuia grozav foamea, se așeză la o margine de drum și începu a plânge. Și plânse, și plânse, până ce se adunară din lacrimile ei două pârâiașe. Cum se tânguia ea așa, numai ce ridică o dată capul din pământ și ce-i văzură ochii? Lângă dânsa stătea o femeie, care o întrebă cu

blândețe:

– Doi-ochi, de ce plângi așa de amarnic? Și Doi-ochi răspunse suspinând:

– Cum să nu plâng dacă maică-mea și surorile mele mă prigonesc fără încetare? Din pricină că am doi ochi, ca toată lumea, mă azvârlă dintr-un colț într-altul, mă îmbracă numai în zdrențe și-mi dau să mănânc doar firimiturile rămase de la masa lor. Știi, azi mi-au dat atât de puțină mâncare, că sunt moartă de foame!

Atunci femeia, care, pasămite, era o zână, grai:

– Dacă doar asta ți-e durerea, șterge-ți lacrimile și nu mai plânge, că o să te-nvăț eu cum să-ți potolești foamea.

Uite, n-ai decât să-i spui caprei:

*Capră, behăie,
Masă, pune-te!*

Și-o masă rânduie cu tot dichisul o să ți se pună dinainte, încărcată cu cele mai alese bucate și-o să poți mânca după pofta inimii. Iar după ce te-oi sătura, spune-i doar atât caprei:

*Capră, behăie,
Masă, ridică-te!*

Și masa o să dispară ca și cum n-ar fi fost.

După ce grăi aceste cuvinte, zâna își văzu de drum. Rămasă singură, Doi-ochi gândi în sinea ei: „N-am încotro; prea sunt lihnită de foame ca să încerc altă dată ce m-a povățuit. Mai știi, poate că cele spuse de femeia aceea se vor dovedi adevărate”.

Și strigă către capră:

Capră, behăie,

Masă, pune-te!

N-apucă bine să sfârșească ce-avea de zis și numai ce i se puse dinainte o masă așternută cu o față albă ca zăpada; iar pe masă, rânduite cum se cuvenea, o farfurie, un cuțit, o furculiță și o lingură, toate numai din argint. Cât despre mâncărurile care se înșirau pe masă, ce să vă mai spun, erau dintre cele mai alese și abureau de parcă ar fi fost luate chiar atunci de pe vatră.

Fata mănca din toate cu poftă, căci flămânzise de ajuns. După ce se sătură de-a binelea, grăi către capră, așa cum o învățase zâna:

*Capră, behăie,
Masă, ridică-te!*

Și masa dispăru pe dată ca și cum n-ar fi fost.

„Asta-i un lucru minunat! gândi Doi-ochi. De-acuma s-a sfârșit cu foamea!”

Și biata fată era veselă și zburda de fericire.

Seara, când se întoarse cu capra de la pășune, găsi pe masă, într-o străchioară de pământ, bruma de mâncare pe care i-o lăsaseră surorile cele haine. Dar Doi-ochi nici nu se atinse de ea.

A doua zi porni din nou cu capra la păscut și la înapoiere lăsă neatinsă în strachină firimiturile pe care i le puseseră surorile.

Prima și a doua oară surorile nu observară nimic. Dar cum mâncarea rămânea mereu neatinsă în strachină, greu nu le fu să bage de seamă asta. Se minunară ele de așa treabă și începură a-și destăinui gândurile:

— Cu Doi-ochi nu-i lucru curat. Înainte venea să se plângă că nu-i ajunge cât îi dădeam și mânca de nu mai rămânea nici o picătură, iar acum nu se mai atinge de nimic. Pesemne c-a găsit vreun alt mijloc ca să-și

astâmpere foamea.

Ca să afle adevărul, hotărâră ca Un-ochi s-o însoțească pe Doi-ochi când s-o duce a doua zi cu capra la pășune. Nu era treabă ușoară, căci trebuia să bage bine de seamă ce se petrece acolo, dacă nu cumva vreun străin îi aduce de mâncare fetei.

A doua zi, când Doi-ochi fu gata s-o pornească la câmp, Un-ochi se apropie de dânsa și-i spuse:

— Azi merg și eu cu tine! Vreau să văd dacă păzești capra bine și dacă o hrănești așa cum se cuvine.

Dar Doi-ochi ghici îndată cam ce fel de gânduri nutrea Un-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mână capra pe unde era iarba mai înaltă și mai grasă și o lăsă să pască în voie. Apoi spuse către Un-ochi:

— Hai să ne așezăm puținel pe iarbă! Știu un cântec, o minune... N-ai vrea să-l auzi?

Un-ochi se învoi bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arșița soarelui, o cam obosise. Se lăsă ușurel în iarbă și Doi-ochi începu să-i cânte la ureche:

Un-ochi, ești trează, oare?

Un-ochi, dormi, oare?

Cântă ea așa, într-una, până ce Un-ochi închise ochiul și adormi. Dacă văzu fata că soru-sa dormea buștean, nu se mai temu c-ar putea să vadă ce se întâmplă. Chemă deci capra și-i spuse:

Capră, behăie,

Masă, pune-te!

Și se așeză dinaintea mesei, de mâncă și bău până ce se sătură. Apoi strigă din nou:

Capră, behăie,

Masă, ridică-te!

Și masa dispăru pe dată ca și cum n-ar fi fost. Spre seară o trezi pe Un-ochi din somn și-o cam luă în răs:

— Ei, surioară, parcă ziceai că vrei să îngrijești de capră și, când colo, ai tras tot timpul la aghioase, de m-ai speriat! Dacă nu eram eu aici, cine știe pe unde s-ar fi rătăcit hoinara asta! Și ar fi trebuit s-o cauți în toată lumea... Da' acu' scoală, că-i timpul s-o pornim spre casă!

Au ajuns ele acasă și Doi-ochi nu s-a atins de strachina ei; iar Un-ochi stătea ca mută și nu-i putu povesti de fel maică-sii din ce pricină capsomana de Doi-ochi nu voia să ia măcar o îmbucătură.

— M-a prins somnul pe câmp și-am adormit, așa că nu știu, cercă Un-ochi să se dezvinovățească.

A doua zi, baba o chemă pe Trei-ochi și-i spuse:

— Azi o să mergi tu la pășune împreună cu Doi-ochi. Da' vezi de bagă bine de seamă tot ce se petrece pe acolo, că nu se poate să nu fie cineva care-i aduce pe ascuns de mâncat și de băut.

Trei-ochi o căută pe soru-sa și-i spuse:

— Măine o să merg cu tine și eu; vreau să văd dacă îngrijești bine capra și dacă o hrănești așa cum se cuvine.

Dar fata pricepu ce gânduri nutrea Trei-ochi, că venea numai ca s-o iscodească. Mână capra pe unde era iarba mai înaltă și mai grasă și apoi grăi către soru-sa:

— Hai să ne așezăm puțintel pe iarbă! Știu eu un cântec, o minune! N-ai vrea să-l auzi?

Trei-ochi se învoi și ea bucuroasă, căci drumul cel lung, pe arșița soarelui, o cam moleșise. Se lăsă ușurel în iarbă și Doi-ochi începu să-i cânte la ureche:

Trei-ochi, ești trează, oare?

Dar în loc să continue cântecul:

Trei-ochi, dormi, oare?

Cântă din neatenție:

Doi-ochi, dormi, oare?

Și cântă așa, mereu:

Trei-ochi, ești trează, oare?

Doi-ochi, dormi, oare?

Și începu s-o cuprindă somnul pe Trei-ochi, până când cei doi ochi îi adormiră de-a binelea; dar cel de-al treilea, pe care cântecul nu-l putuse vrăji, rămase treaz. Dar cum era vicleană, Trei-ochi închise și ochiul al treilea, ca să pară că-i și el cuprins de somn.

Din când în când însă trăgea câte-o otheadă și prindea cu privirea tot ce se petrecea în jur. Iar Doi-ochi, fiind încredințată că Trei-ochi doarme în lege, strigă:

*Capră, behăie,
Masă, pune-te!*

Și după ce măncă și bău după pofta inimii, porunci mesei să dispară, cu tot ce avea pe dânsa:

*Capră, behăie,
Masă, ridică-te!*

Dar vezi că Trei-ochi văzuse totul, hoțomana... Către seară, Doi-ochi se apropie de locul unde dormea soru-sa și, trezind-o, o cam luă în răs:

— Ei, surioară, da' știi c-ai dormit, nu glumă! Strașnic te mai pricepi să paști capra! Hai, scoală, că-i timpul s-o

pornim spre casă!

Ajunseră ele acasă și Doi-ochi iar lăsă mâncarea neatinsă în strachină. Dar de data asta nu-i mai merse, căci Trei-ochi îi dezvălui mamă-sii totul:

— Acum am aflat de ce nu vrea fudula asta să se mai atingă de mâncarea noastră! Pe câmp, cum îi spune caprei:

*Capră, behăie,
Masă, pune-te!*

Cât ai clipi, i se și așterne dinainte o masă încărcată cu tot felul de mâncări alese, dar știi, niște bunătăți din care nu ne-am ospătat noi niciodată! Și după ce se satură, numai ce-o auzi că spune:

*Capră, behăie,
Masă, ridică-te!*

Și masa dispare de parcă nici n-ar fi fost. Le-am văzut pe toate astea cum te văd și cum mă vezi. Nu-i vorbă, a încercat ea să mă adoarmă cu cântecul ei, dar noroc că ochiul din frunte mi-a rămas treaz.

Auzind cele ce-i spune Trei-ochi, scorpia de babă se umplu de fiere și strigă:

— Cum, golanca asta să mănânce mai bine decât noi?! Lasă, c-o să-i treacă ei pofta!

Se repezi furioasă în bucătărie, apucă un cuțit și-l înfipse în inima caprei, astfel că nevinovatul dobitoc își dădu pe loc duhul.

Când Doi-ochi văzu capra țeapănă și fără suflare, o cuprinse jalea și, nemairăbdând să stea în casă, o porni în neștire pe câmp. După ce obosi de atâta umblet, se așeză la o margine de drum și începu să plângă cu lacrimi amare. Și deodată, zâna fu din nou lângă ea și-o întrebă

cu blândete:

— Doi-ochi, de ce plângi iarăși?

— Cum să nu plâng, suspină Doi-ochi, dacă mama mi-a omorât capra? În fiecare zi o rugam frumos, așa cum mă învățaseși matale, și-mi așternea numai bunătați pe masă, de mâncam pe îndestulate. Dar acu', totul s-a sfârșit: iar o să rabd de foame și-or să mă năpădească necazurile!

Zâna însă o îmbărbătă:

— Nu te necăji, Doi-ochi, ci mai bine ascultă de sfatul pe care ți-l dau, că e un sfat bun. Roagă-te de surorile tale să-ți dea măruntaiele caprei și, de cum le-oi avea, îngroapă-le în pământ, dinaintea ușii. De-i face așa cum îți spun, n-o să-ți pară rău.

Și pieri parcă luată de vânt.

Doi-ochi alergă îndată acasă și le rugă pe cele două surori:

— Dragi surioare, dați-mi și mie ceva de la capră. Că doar nu cer cine știe ce, și m-aș mulțumi și cu măruntaiele.

Surorile se porniră pe râs:

— Dacă e vorba numai de-atâta, ia-le!

Doi-ochi luă măruntaiele și când se lăsă noaptea le îngropă pe ascuns dinaintea ușii, așa cum o povățuise zâna.

A doua zi când se treziră cu toatele și dădură să iasă pe ușă, ce să vezi? Drept în fața lor se înălța o minunăție de pom, cu frunzele de argint și încărcat cu poame de aur! Și era mărul ăsta așa de frumos, că nu cred să-i fi găsit pereche pe lume. Fetele căscau ochii de mirare și se minunau cum de-a putut crește peste noapte un asemenea pom. Dar Doi-ochi pricepu că mărul răsărise din măruntaiele caprei, căci el crescuse tocmai pe locul unde ea le îngropase.

După ce li se mai potoli mirarea, baba o îndemnă pe Un-ochi:

— Urcă-te în pom, fata mea, și culege niște mere! Un-ochi se urcă în pom, dar cum dădea să apuce un măr de aur, crengile îi scăpau din mâini de parcă le-ar fi gonit vreun duh. Încercă ea de mai multe ori, dar de fiecare dată pătea la fel. Și deși se căznise din rășputeri și se înverșunase, nu putu culege nici un măr.

Văzând că Un-ochi se trudește degeaba, maică-sa o strigă pe fata cea mijlocie:

— Trei-ochi, ia urcă-te tu în pom, că soru-ta nu-i bună de nimic! Cu cei trei ochi ai tăi o să vezi mai bine merele decât Un-ochi.

Un-ochi se dădu jos din pom și se urcă soru-sa. Dar nici ea nu se dovedi mai îndemânică. De-ar fi stat printre crengi o veșnicie, tot n-ar fi reușit să apuce un măr, că de îndată ce întindea mâna merele se dădeau la o parte.

Până la urmă, baba își pierdu răbdarea și, cum era supărată foc, se urcă și ea în pom. Dar o păți la fel ca și cele două fiice ale sale: când credea c-a pus mâna pe-un măr, mărul numai ce-i scăpa printre degete, de rămânea cu mâinile-n gol... Și așa se făcu că n-a putut culege nici unul...

Atunci Doi-ochi spuse:

— Ia să încerc și eu, poate c-oi izbuti. Dar surorile o înfruntară:

— Te-ai găsit tocmai tu! Ce ispravă ai putea face cu ai doi ochi ai tăi?

Fata nu luă însă seama la vorbele lor și se urcă în pom. Și de cum ajunsese sus, merele de aur nu se mai traseră îndărăt, ci-i veneau la îndemână, numai bine să le culegă. Și așa adună Doi-ochi o poală plină. Maică-sa i le luă îndată și se înfurie la gândul că numai nevolnica de Doi-ochi izbutise să culegă merele, în timp ce ea și cele două fiice ale sale nu putuseră face nici o ispravă. Și-n loc să-i mulțumească cu toatele, prinseră și mai mare ură pe dânsa și începură a o prigoni și mai mult.

Într-o zi, cum stăteau tustrele în jurul pomului, se întâmplă să treacă pe-acolo călare un tânăr ce părea a fi de neam. Zărindu-l de departe, cele două surori strigară:

— Doi-ochi, ascunde-te repede, să nu ne faci cumva casa de ocară!

Și apucând în grabă un butoi gol ce se afla lângă pom, îl răsturnară peste Doi-ochi și mai tupilară sub el și merele de aur pe care tocmai le culesese fata.

Călărețul se apropie de poarta și ce să vă spun! Era un voinic de flăcău, tare mândru la chip! Opri calul și, parca fermecat, rămase cu ochii ațintiți la minunăția de pom cu frunzele de argint și poame de aur.

— Al cui o fi pomul ăsta nemaivăzut? întrebă el pe cele două surori. Că de mi-ar dărui și mie o creangă, i-aș da orice mi-ar cere în schimb. Cele două surori îl încredințară că pomul e al lor și se arătară bucuroase să-i poată îndeplini dorința. Dar oricât se străduiră să rupă o creangă, totul fu zadarnic: crengile cu poame se trăgeau tot mereu înapoi, de nu fu chip să apuce nici una din ele barem o crenguță.

Atunci flăcăul le zise:

— Mare minune și asta! V-ați lăudat c-ar fi pomul vostru și, când colo, nu sunteți în stare să rupeți măcar o creangă din el!

Dar ele nu și nu, o țineau întruna că pomul ar fi al lor. Doi-ochi auzise totul și, înciudată că surorile ei nu spuneau adevărul, ridică butoiul și dădu drumul la câteva mere, care se opriră tocmai la picioarele flăcăului. Când le văzu, rămase cu ochii la ele, uimit, și întrebă de unde veneau merele. Și cum n-avură încotro, surorile trebuiră să mărturisească, spășite, că mai au o soră, dar că pe sora asta a lor nu o puteau lăsa să se înfățișeze dinaintea flăcăului, căci nu avea decât doi ochi, ca toți oamenii de rând... Călărețul nu luă seamă la vorbele lor și, cum voia s-o vadă, strigă:

— Doi-ochi, unde ești? Ia vino încoace!

Atunci Doi-ochi ieși fără teamă de sub butoi și călărețul, fermecat de-o asemenea frumusețe nepământeană, îi vorbi cu toată căldura:

— Îmi spune inima că tu ai să poți rupe o creangă din pom!

— De bună seamă c-am să pot, răspunse Doi-ochi, că doar e pomul meu.

Se urcă în pom și fără nici un pic de osteneală rupse o creangă cu frunze subțirele de argint și poame de aur și-o întinse flăcăului.

— Cu ce te-aș putea răsplăti? întrebă el.

— Vai de mine, sărmana! De dimineața și până seara trebuie să rabd de foame și de sete și-mi duc viața numai în amar și suferință. De te-ai îndura să mă iei cu tine și să mă mântui de chinul acesta, altceva nu mi-ar mai trebui!

Flăcăul se aplecă spre ea și, ridicând-o ușurel, ca pe-o dulce povară, o așeză lângă el pe șa și-o aduse acasă, la palatul lui. Acolo porunci să i se dea cele mai frumoase veșminte și să fie ospătată după pofta inimii. Și fiindcă o îndrăgise nespus, o luă de nevastă. Și prăznuiră o nuntă cu mare alai și veselie.

Dacă văzură surorile că flăcăul cel frumos o ia pe Doi-ochi cu el, începură s-o pizmuiască și mai mult pentru norocul care dăduse peste ea.

Dar de la o vreme parcă începu să li se ogoiască inima... Și prinseră a gândi ele în sinea lor: „Barem tot e bine că ne-a rămas un lucru de preț; pomul cel minunat e aici și, cu toate că niciodată n-o să-i putem culege roadele, o să i se ducă faima atât de departe, că o mulțime de oameni, de prin toate colțurile lumii, vor veni să-l privească și să-l laude! Și, cine știe, poate c-o să ne suradă iar norocul!” Dar și această speranță se spulberă ca un vis. A doua zi dimineață, ia pomul de unde nu-i! Pierise ca fumul... Și o dată cu el pierise și nădejdea... Și chiar în

aceeași zi, privind pe fereastră, Doi-ochi văzu minunăția de pom cu frunzele de argint în fața iatacului ei... Ce alta ar fi putut să-i bucure mai mult sufletul?! Pomul își urmase stăpâna.

Trăi Doi-ochi ani mulți, în bucurie și fericire, și aproape că uitase câte avusese de pățimit de pe urma celor două surori haine. Dar iată că într-o bună zi două femei sărmene bătură la poarta castelului, cerând de pomană. Și privindu-le mai cu luare-aminte, Doi-ochi recunoscă în cele două cerșetoare pe surorile ei. Sărăciseră într-atât, că ajunseseră să meargă din poartă-n poartă, cerând să fie miluite măcar c-un codru de pâine.

Doi-ochi le primi cu bucurie și se îngriji ca de acum încolo să nu mai ducă lipsă de nimic. Iar cele două surori haine, văzând atâta bunătate din partea ei, se căiră amarnic pentru răul pe care i-l făcuseră în tinerețe.

Regina albinelor

Au fost odata doi feciori de împărat, care au pornit să-și încerce norocul prin lume, și feciorii ăștia au ajuns să ducă o viață atât de ticăloasă și deșartă, că n-au mai avut îndrăzneala să calce pragul casei părintești.

Și cum trecuse vreme, nu glumă, și nu venise nici o veste de la ei, fratele lor mai mic, pe care-l poreclisera Prostilă, plecă în căutarea lor. Dar când dădu în sfârșit de frații săi, aceștia începură să-și bată joc de dânsul:

— Auzi, prostănacul, să creadă c-o să poată răzbi prin lume, când noi, mai isteți decât el, n-am prea făcut ispravă mare!

Totuși porniră la drum câteștrei și, tot mergând ei așa, iată că dădură peste un mușuroi de furnici. Cei doi frați mai vârstnici voriră pe dată să-l surpe și să-l răscolească, pentru a vedea cum micile făpturi o vor lua la goană înspăimântate de moarte. Dar Prostilă îi opri, strigându-le:

— Lăsați gângăniile în pace! N-o să îngădui să le tulburați liniștea!

Porniră ei mai departe și, după un cot de deal, dădură peste un lac, pe luciul căruia înotau o mulțime de rațe. Cei

doi frați mai mari se repezică să prindă câteva, că tare ar fi avut poftă să le frigă. Dar Prostilă se împotrivi și de data asta:

— Lăsați zburătoarele în pace! N-o să îngădui să le ucideți!

Merseră ei mai departe și, într-o bună zi, numai că nimeriră lângă un roi de albine, aflat într-o scorbura de copac. Și avea roiul acesta atâta miere, că se prelingea pe trunchi, de-ai fi zis că este un izvorăș... Cei doi frați mai mari își puseră în gând să dea foc copacului și să înăbușe albinele, ca să poată lua mierea. Dar Prostilă se împotrivi cu și mai multă tărie:

— Lăsați albinele în pace! N-o să îngădui să le dați foc!

În cele din urmă, cei trei frați dădură peste un palat, și avea palatul ăsta grajduri, câte n-ai fi găsit nici în zece palate împărătești. Și-n ele se aflau o mulțime de cai, toți de piatră. Cât despre oameni, nu se zărea unul pe nicăieri. Străbătură ei toate sălile palatului și într-un sfârșit se pomeniră în dreptul unei uși zăvorâte cu trei lacăte.

Și avea ușa asta o ferestruică, tăiată taman la mijloc. Cei trei cațără prin ea și ce crezi că le fu dat să vadă: în fundul unei camere se afla un moșneag care stătea aplecat deasupra unei mese! Strigară la el o dată, strigară a doua oară, dar moșneagul nu-i auzi. Mai strigară a treia oară, și abia atunci se trezi moșul, descuie lacătele și se ivi în prag... Și fără să spună o vorbă, îi pofti să se așeze la masa încărcată cu fel și fel de bunătăți. După ce mâncară și băură după pofta inimii, moșneagul îi duse în câte un iatac, ca să se odihnească.

A doua zi, bătrânul intră în odaia celui mai mare dintre frați și, făcându-i semn să-l urmeze, îl duse până în dreptul unei mese de piatră. Pe masa asta se aflau scrise trei încercări care, de-ar fi fost dezlegate, ar fi avut darul să smulgă palatul de sub puterea blestemului.

Prima încercare glăsuia astfel: „Sub covorul de mușchi

al pădurii stau ascunse cele o mie de boabe de mărgăritar ale fiicei împăratului, care toate trebuie găsite într-o singură zi. Dacă la asfințitul soarelui va lipsi măcar una dintre ele, cal care s-a încumetat să le caute se va preface în stană de piatră!”

Cel mai mare dintre frați porni în pădure și căută toată ziua, dar când fu să apună soarele, băgă de seamă că toată truda i-a fost în zadar și că n-a putut să adune mai mult de o sută de boabe de mărgăritar.

Și atunci se întâmplă așa cum stă scris pe tăblia mesei: flăcăul se prefăcu în stană de piatră!

În ziua următoare își încercă norocul și fratele cel mijlociu, dar nici lui nu-i merse mai bine... Și oricât se strădui el, nu fu în stare să găsească mai mult ca două sute de boabe de mărgăritar. Și se preface și el în stană de piatră.

Iată că veni și rândul lui Prostilă... se apucă el să caute în desimea covorului de mușchi, dar găsea cu atâta anevoie câte un bob de mărgăritar, totul mergea atât de încet, că-l cuprinse deznădejdea.

Și cum nu știa în ce chip s-o scoată la capăt, se așeza pe o piatră și începu să plângă. Și cum plângea el așa, numai ce i se înfățișă crăiasa furnicilor, însoțită de cele cinci mii de slujitoare ale sale. Erau tocmai furnicile pe care flăcăul le scăpase de la pieire. Nu trecu mult și micile gângănii izbutiră să adune toate cele o mie de boabe de mărgăritar și făcură din ele o grămadă bunicică.

A doua încercare era mult mai grea: trebuia să fie scoasă din fundul lacului cheia de la iatacul domniței.

De îndată ce Prostilă ajunse la marginea lacului, se ivi înotând un cârd de rațe. Erau tocmai rațele pe care el le scăpase de la pieire. Și lăsându-se în adânc, ele îi aduseră cheia care zăcea pe fundul mâlos al lacului.

Cea de a treia încercare era însă cea mai grea: dintre cele trei domnițe adormite, flăcăul trebuia să o recunoască

pe cea mai tânără și mai frumoasă. Ei, dar cum naiba s-o recunoască, când semănau câteștrele ca picăturile de apă! Că doar numai un singur lucru le deosebea: mai înainte de a fi adormit, fiecare gustase ceva dulce – cea mai mare ronțăise o bucată de zahăr, cea mijlocie băuse o ceșcuță cu sirop, iar cea mică luase o linguriță de miere.

„Ei, acu’ să te vedem pe unde scoți cămașa!” se gândi Prostilă în sinea lui. Și iată că veni în zbor o albină. Era chiar regina roiului pe care flăcăul o scăpase de la pieire. Se roti ea de câteva ori prin iatac, cercetă pe rând buzele celor trei domnițe adormite și se așeză în cele din urmă pe gura aceleia care gustase din miere. Și astfel putu Prostilă să o recunoască dintr-o dată pe cea mai tânără și mai frumoasă dintre domnițe. Și numaidecât se risipi vraja, de parcă nici n-ar fi fost. Castelul se smulse din somnul cel adânc și toți acei care fuseseră prefăcuți în stane de piatră își recăpătară înfățișarea omenească.

Prostilă o luă de nevastă pe cea mai tânără și mai frumoasă dintre domnițe și, după moartea craiului, urcă pe scaunul domnesc. Iar frații lui mai mari socotiră că nici celalalte domnițe nu erau chiar așa de lepădat, și trăiră cu toții ani mulți în belșug și fericire.

Ploaia de stele

Era odată o fetiță căreia îi muriseră mama și tata și ea rămăsese așa de săracă, încât nu mai avea nicio cămaruță unde să locuiască, nici un pat unde să doarmă, în sfârșit, nimic altceva decât hainele de pe ea și bucățica de pâine pe care unii trecători miloși i-o dădeau din când în când.

Ea era însă o fetiță bună și credincioasă. Și, cum era părăsită de toată lumea, plecă, cu Dumnezeu în gând, pe câmp, la voia întâmplării. La un moment dat se întâlni cu un om sărac care-i spuse:

— Dă-mi și mie ceva de mâncare, sunt mort de foame. Ea îi dădu ultima bucățică de pâine ce-o avea la ea, apoi zise: „Dumnezeu să te binecuvinteze”, și plecă mai departe.

În drum întâlni un copil care-i spuse:

— Mi-e tare frig la cap, dă-mi ceva să mă acopăr.

Fetița nu stătu mult pe gânduri, își luă căciulița de pe cap și i-o dădu.

Și iar apăru un copil gol-goluț, tremurând de frig. Îi dădu hăinuța ei și plecă mai departe. Ajunse într-o pădure pe înserat; o femeie sărmană veni la ea și fetița îi dădu și cămășuța pe care o mai avea, gândind: „E noapte, nu mă vede nimeni, pot să stau și dezbrăcată”.

Și, cum stătea ea așa, deodată văzu deasupra capului o ploaie de stele care, când cădeau pe pământ, se prefăceau în monezi de aur. Din cer îi căzu la picioare o tunică țesută din fir de aur și un inel prețios. Ea îmbracă tunică,

își puse inelul pe deget, apoi începu să adune monedele de aur; deveni, astfel, foarte bogată și trăi apoi în belșug și fericire toată viața.

Căsuța din pădure

A fost odată un tăietor de lemne tare nevoiaș, și tăietorul ăsta trăia cu nevasta și cele trei fete ale lor într-un bordei, la marginea unui codru unde arareori călca picior de om. Și într-o dimineață, înainte de-a pleca la lucru, ca de obicei, tăietorul îi spuse nevastei:

— Când s-o face de amiază, trimite-mi pe fata cea mare în pădure, cu merinde, că altminteri n-o să pot mântui lucrul. Și ca nu cumva să se rătăcească, mai adăugă el, o să iau cu mine punga asta de mei și o să presar boabele pe tot drumul.

De îndată ce văzu soarele strălucind sus pe cer, deasupra pădurii, fata cea mare porni la drum cu o oală plină cu ciorbă. Dar vrăbiile de câmp și de pădure, ciocârliile, cintezoii, mierlele și ereții ciuguliseră de mult boabele de mei. Așa că fata nu mai putu să dea de urma drumului. O porni atunci la întâmplare și merse ea așa, până ce amurgii și se întunecă de-a binelea. Copacii foșneau în întunericul nopții, bufnițele scoteau tot soiul de țipete și pe fată începu s-o prindă frica. Deodată zări în depărtare o rază de lumină scânteind printre pomi.

„Acolo trebuie că e vreo așezare de oameni, gândi ea; și-mi spune inima că nu m-or lăsa pe seama fiarelor și s-or îndura să-mi dea adăpost peste noapte...” Și se îndreptă, încrezătoare, spre lumina aceea. Curând se afla în fața unei căsuțe cu ferestrele luminate. Bătu la ușă și un glas

aspru îi răspunse dinăuntru: „Intră!” Fata păși în tinda întunecoasă și bătu la ușa odăiței. „Dar intră o dată!”, strigă același glas aspru.

Și când deschise ușa, fata văzu șezând la o masă un bătrân alb ca neaua, împovărat de ani. Moșneagul își ținea obrazul sprijinit în mâini și barba lui albă se revărsa peste tăblia mesei, până aproape de pământ. Lângă vatră se odihneau trei făpturi: o găinușă, un cocoșel și o vacă bălțată. Fata îi povesti bătrânului toate câte i se întâmplaseră și-l rugă să-i dea adăpost peste noapte. Bătrânul se întoarse atunci către cele trei făpturi și le zise:

*Găinușa mea bălaie,
Cocoșel cu mândre straie,
Și tu, vaca mea bălțată,
Răspundeți fetei pe dată!*

„Ducs!”, răspunseră ele și, pesemne, în limba lor, asta înseamnă „Să-i facem pe voie!”, căci bătrânul vorbi mai departe:

— La noi o să găsești câte nu gândești și toate din plin; du-te afară la vatră și pregătește-ne ceva pentru cină!

În bucătărie, fata găsi atâtea, c-ar fi avut cu ce să îndestuleze o omenire întreagă. Se apucă ea de găti o mâncare să-ți lingi degetele, nu alta, dar la cele trei făpturi nu se gândi defel. Aduse după aceea la masă o strachină plină vârf cu bucate, se așeză lângă bătrânul cel coliliu și măncă până ce-și potoli foamea. După ce se sătură de-a binelea, îl întrebă pe bătrân:

— Ei, acu' îs obosită; unde găsesc un pat să mă culc?
Cele trei făpturi răspunseră într-un glas:

*Cu el ai mâncat,
Cu el ai băut,
Dar gândul la noi nu ți-a fost.*

Cată-ți dar singură loc de-adăpost!

Atunci bătrânul grăi:

— Urcă treptele astea și o să dai de-o odaie cu două paturi; scutură-le bine și așterne pe el cearșafuri curate, că viu și eu îndată să mă culc.

Fata urcă treptele și după ce scutură paturile și le primeni se întinse într-unul, fără să-l mai aștepte pe bătrân. După puțin veni și bătrânul cel alb ca neaua. Și când văzu că fata e cufundată într-un somn adânc, deschise o ușiță în podea și-i dădu drumul în pivniță.

Seara, târziu, tăietorul de lemne se întoarse acasă și-o luă la rost pe nevastă-sa că l-a lăsat să flămânzească toată ziua.

— Nu-s vinovată cu nimica, răspunse femeia. Fata a plecat cu prânzul, așa cum ne-am înțeles, dar pesemne că s-o fi rătăcit; mâine o să se înapoieze acasă, n-ai grijă!

A doua zi, tăietorul se sculă înainte de revărsatul zorilor și când fu să plece îi spuse nevastă-sii să-i trimită mâncarea cu fata cea mijlocie.

— O să iau cu mine o pungă cu linte, o liniști el; boabele de linte sunt mai mari decât cele de mei, așa că fata o să le poată vedea mai ușor și n-o să mai rătăcească drumul, ca soru-sa.

Când veni vremea prânzului, fata cea mijlocie porni și ea cu mâncarea în pădure, dar nu găsi pe drum nici urmă de linte. Ca și-n ajun, o ciuguliseră păsările codrului, de nu mai rămăsese măcar un bob. Fata rătăci în pădure, până se înnoptă, și nimeri și ea la căsuța bătrânului. Acesta o pofti să intre înăuntru și, de cum păși pragul, fata îl rugă pe unchiaș să-i dea ceva de mâncare și s-o adăpostească peste noapte.

Bătrânul cu barba albă se adresă din nou celor trei făpturi:

*Găinușa mea bălaie,
Cocoșel cu mândre straie,
Și tu, vaca mea bălțată,
Răspundeți fetei pe dată!*

Cele trei făpturi răspunseră iarăși „Ducs!” și toate se petrecură ca și cu o seară înainte: fata găti niște bucate să-ți lingi degetele, nu alta; mănă și bău cu bătrânul, după pofta inimii, dar nu se îngriji câtuși de puțin de animale. Când întrebă unde ar putea să-și găsească un culcuș pentru noapte, ele îi strigară drept răspuns:

*Cu el ai mâncat,
Cu el ai băut,
Dar gândul la noi nu ți-a fost.
Cată-ți dar singură loc de-adăpost!*

De îndată ce fata adormi, intră și bătrânul în odaie; o privi cu luare-aminte, clătină din cap și, deschizând ușița cea tainică, o lăsă și pe ea să cadă în pivniță.

A treia zi dimineața, tăietorul de lemne îi spuse nevestii:

— Astăzi să-mi trimiți mâncarea cu fata cea mică; ascultătoare și cuminte cum o știu, sunt sigur c-o s-o țină numai pe drumul drept, nu ca surorile ei, care nu pot să stea o clipă locului, de parc-ar fi niște zvăpăiați de bondari!

Dar nevastă-sa nici nu voi să audă:

— Vrei să-mi pierd și copilul cel mai drag?

— Fii fără grijă, îi răspunse el; fata n-o să se rătăcească, căci e cuminte și deșteaptă. Dar vorba cea: „Paza bună trece primejdia rea”, așa că tot am să iau niște mazăre, s-o presar pe drum; boabele de mazăre sunt mai mari decât cele de linte și-i vor arăta calea adevărată.

Dar când mezina ajunse în pădure, nu găsi nici măcar

un bob de mazăre, căci porumbeii își umpluseră de mult gușile cu ele, așa că nici ea nu mai știe încotro s-o apuce. Rătăcea de colo-colo și nu-și găsea o clipă de liniște, gândindu-se că bietul taică-său o să flămânzească din pricina ei și că maica-sa o să se tânguie amarnic dacă s-o întâmpla ca nici ea să nu se mai întoarcă acasă.

Când se înnopta de-a binelea, numai ce zări și ea luminița scânteind printre pomi și, luându-se după ea, ajunse la căsuța din pădure. Se rugă frumos de bătrân să-i dea adăpost peste noapte și omul cu barba albă se adresă și de astă dată celor trei făpturi:

*Găinușa mea bălaie,
Cocoșel cu mândre straie,
Și tu, vaca mea bălțată,
Răspundeți fetei pe dată!*

„Ducs!”, răspunseră ele. Atunci fata se apropie de vatra lângă care stăteau animalele și le dezmierdă drăgăstos; mângâie găinușa și cocoșelul, netezindu-le penele lucioase, iar pe vaca cea bălțată o scărpină între coarne.

Și după ce, ascultând de îndemnul bătrânului, găti o ciorbă strașnică și aduse castronul pe masă, își zise: „Oare se cade ca eu să mă îndestulez cu de toate, iar bieteile animale să nu capete nimic? Că doar în casa asta găsești câte nu gândești, și toate din plin. Nu s-ar cuveni ca mai întâi să mă îngrijesc de animale?” Ieși afară, după orz, și-l presără pe dinaintea găinușei și a cocoșelului, iar pentru vacă aduse un braț bun de fân aromat.

— Mâncați cu plăcere, dragele mele animale, le îmbie fata, și dacă vi-e sete, o să vă aduc și apă proaspătă.

Aduse apoi o găleată plină cu apă și găinușa și cocoșelul se cocoțară îndată pe marginea găleții; își afundară ciocurile în apă și cât ai clipi își ridicară capul drept în sus, așa cum beau păsările, iar vaca cea bălțată

trase și ea o înghițitură zdravănă. După ce animalele se săturară, fata se așeză la masă lângă bătrân și mănca ceea ce-i lăsase el. După puțină vreme, găinușa și cocoșelul își vârâră căpșorul sub aripi și vaca cea bălțată începu să clipească din ochi, semn că-i era somn. Atunci fetița întrebă:

— N-ar fi timpul să mergem la culcare?

Omul cu barba albă se adresă și de astă dată celor trei făpturi:

*Găinușa mea bălaie,
Cocoșel cu mândre straie,
Și tu, vaca mea bălțată,
Răspundeți fetei pe dată!*

Și ele răspunseră „Ducs!”. Apoi, către fetiță:

*Cu noi ai mâncat,
Setea ne-ai astâmpărat
Și te-ai îngrijit cu drag de fiecare,
Somn ușor! E timpul de culcare...*

Fata urcă treptele, scutură bine pernele și abia isprăvi de întins așternutul proaspăt, că și veni bătrânul; se lungi în pat și barba lui cea albă îi ajungea până la călcâie. Fata se urcă în patul celălalt și adormi pe dată.

Dormi ea liniștită, până pe la miezul nopții, când se iscă în casă o asemenea hărmălaie, că fata se trezi deodată din somn. Pârâia și scârțâia prin toate ungherele; ușa se deschidea cu zgomot și se izbea de perete, grinzile trosneau ca și cum ar fi fost smulse din încheieturi, iar treptele păreau că sunt gata-gata să se prăbușească. În cele din urmă se auzi o bubuitură asurzitoare ca și când s-ar fi năruit întreg acoperișul. După ce zgomotele se potoliră, și cum nu i se întâmplase nimic, fata continuă să

stea liniștită în patul ei și adormi din nou.

Dar când se trezi a doua zi, soarele răsărise de mult și ce-i văzură ochii? Se afla într-o sală mare și-n jurul ei toate se scâldau într-o strălucire nemaivăzută; pereții erau zugrăviți cu flori de aur, pe un câmp de mătase verde, iar patul era de fildeș și plapuma de catifea purpurie. Foarte aproape de ea, pe un scaun, se afla o pereche de pantofi brodați cu mărgăritare. Fetei i se păru că totul e un vis, dar trei servitori îmbrăcați în straie bogate intrară în iatac și o întrebară ce le poruncește.

— Căutați-vă de treabă, răspunse fata. Mă scol îndată, să-i găsesc bătrânului o ciorbă și, după aia, o să-mi satur găinușa cea frumoasă, cocoșelul cel frumușel și frumoasa vacă bălțată.

Fata gândea că bătrânul trebuie să se fi sculat de mult, dar când aruncă o privire spre patul lui moșneagul dispăruse și-n locul moșneagului în pat se afla un străin. Îl privi mai cu luare-aminte și-și dădu seama că e tânăr și frumos. Tocmai atunci se trezi și flăcăul și, ridicându-se în capul oaselor, zise:

— Sunt fecior de împărat și am fost blestemat de-o vrăjitoare afurisită să trăiesc în pădurea asta, sub chipul unui om bătrân, albit de ani. Nimănui nu i s-a îngăduit să mă însoțească, în afară de cei trei servitori, care au luat unul înfățișare de găinușă, altul de cocoșel și altul de vacă bălțată. Și-mi era dat să zac sub puterea blestemului până ce s-ar fi ivit o fată cu inimă atât de bună, încât bunătatea ei să se reverse nu numai asupra oamenilor, ci și asupra animalelor... Ție ți-a fost hărăzit aceasta și-n miez de noapte ne-ai izbăvit de cruntul blestem. Și casa cea veche din pădure s-a prefăcut iarăși în palatul meu împărătesc...

După ce se sculară, feciorul de împărat porunci celor trei servitori să se gătească de drum, pentru a da de urma tăietorului de lemne și a nevestei sale și să-i poftească la nuntă.

— Dar unde sunt cele două surori ale mele? întrebă fata.

— Le-am încuiat în pivniță și mâine dimineață vor fi duse în adâncul pădurii, la un cărbunar, ca să-l slujească până ce s-or face mai bune și nu vor mai lăsa să flămânzească bieteile animale.

Prințul fermecat

A fost odată ca niciodată, a fost un împărat care avea mai multe fete și toate erau frumoase ca niște zâne. Dar cea mai mică era atât de frumoasă, că până și soarele, care văzuse atâtea, se oprea în loc, uitându-se la dânsa și minunându-se de atâta frumusețe.

La o mică depărtare de palatul împărătesc se întindea o pădure adâncă și întunecoasă, iar în pădure, la umbra unui tei bătrân, se putea vedea o fântână. În zilele cu prea mare zăduf, cea mai mică dintre fetele împăratului se ducea în pădure și se așeza pe ghizdurile fântânii răcoroase. Stătea așa fără să facă nimic și când o prindea urâtul scotea dintr-un buzunar o minge de aur; o arunca în sus, o prindea din zbor în căușul palmelor și-apoi o arunca iar. Țasta era jocul care-i bucura cel mai mult inima.

S-a întâmplat însă odată ca mingea să-i scape din palme și căzând pe pământ să se ducă de-a rostogolul de-a dreptul în fântână. Fata de împărat o urmări cu privirea, dar mingea pieri de parcă n-ar fi fost și fântâna era tare adâncă, atât de adâncă, de nu-i putea zări fundul! Se porni atunci domnița pe plâns și plânse în hohote, neputând în nici un chip să-și ostoiască amărăciunea. Și cum se jelea ea, numai ce aude că-i strigă cineva din apropiere:

— Ce ți s-a întâmplat, domniță, de ce te bocești așa?

Plângi că s-ar muia și pietrele de mila ta!

Fata cătă în jur, să afle cine anume îi vorbește, și văzu un broscoi ce taman atunci scosese din apă capul lătăreț și buburos și privea la ea cu niște ochi cât cepele!

— Ah, tu erai, moș Bălăcilă! se miră ea. Iaca, plâng că mi-a căzut mingea de aur în fântână.

— Șterge-ți lacrimile și nu mai plânge, o mângâie broscoiul, că-mi stă în putință să te ajut. Dar vorba e: ce-mi dai tu dacă-ți aduc din apă jucăria?

— Orice dorești, dragul meu broscoi; rochiile mele, pietrele nestemate, mărgăritarele, chiar și coroana de aur, pe care o port pe cap, de-o poftești cumva!

Broscoiul o ascultă pe gânduri, apoi grăi:

— Nu-mi trebuie nici rochiile, nici mărgăritarele, nici pietrele nestemate, nici coroana ta de aur, dar dacă ai începe să mă iubești, dacă ai îngădui să-ți fiu prieten și tovarăș de joacă, să stau lângă tine, la măsuța ta, să mănânc din talerul tău de aur, să beau din cupa ta și să dorm în pătuceanul tău, dacă-mi făgăduiești toate astea, acu' mă cobor în fântână și-ți aduc mingea.

— Îți făgăduiesc, îți făgăduiesc tot ce vrei, numai să-mi aduci mingea!

Dar în aceeași vreme, fata își zicea în sinea ei: „Ce tot îndrugă nerodul ăsta de broscoi! Că doar i-e sortit să se bălăcească în apă cu cei de-o ființă cu el și să orăcăie într-una; cum poate unul ca el să lege prietenie cu oamenii?!”

Cum o auzi pe domniță făgăduindu-i tot ce dorea, broscoiul se dădu afund în fântână și, cât ai bate din palme, ieși iar deasupra apei, cu mingea de aur în gură, și-o zvârli în iarbă. Fata de împărat să sară în sus de bucurie, nu altceva, când își revăzu jucăria ei dragă. O ridică și, fără să-i spună broscoiului un singur cuvânt, o luă la fugă.

— Stai, stai, nu fugi! strigă în urma ei broscoiul. Ia-mă și pe mine, că nu pot s-alerg atât de repede!

Dar în zadar orăcăia broscoiul cât îl țineau puterile, că fata de împărat nu se sinchisea de el și, cu cât se apropia mai mult de casă, cu atât fugea mai tare. Își uitase cu desăvârșire de bietul moș Bălăcilă, iar acesta, neavând încotro, se înapoie și se lăsă din nou să cadă în fundul fântânii.

A doua zi, domnița nici nu apucase bine să se așeze la masă împreună cu împăratul și cu toți curtenii și nici nu începuse să ia o bucătură din talerul ei de aur, că și auzi deodată niște pași, lipăind afară, pe scara de marmură... Și pașii făceau: „plici-pleosc, plici-pleosc!” Ascultă ea un răstimp și numai ce se pomeni c-o bătaie în ușă și desluși un glas strigând:

— Fată de împărat, tu cea mai mică dintre domnițe, vino de-mi deschide ușa!

Domnița alergă într-un suflet la ușă să vadă cine era și, când o întredeschise, se și trezi cu broscoiul în fața ei. Trânti repede ușa și, luând-o la fugă înapoi, se așeză din nou la masă, tremurând toată de spaimă. Împăratul băgă de seamă că fetei îi bătea tare inima, mai-mai să-i spargă coșul pieptului, și-o întrebă:

— De ce te-ai îngrozit așa, copilă dragă? Au nu cumva ai zărit la ușă un zmeu, care a venit să te răpească?

— Da' de unde, tată, n-am văzut nici un zmeu, răspunse fata, cu silă în glas. La ușă e un broscoi buburos!

— Un broscoi? Și ce vrea broscoiul ăsta de la tine?

— Nu îndrăznesc, tată, a-ți spune cum a fost! Ieri, pe când mă jucam lângă fântâna din pădure, mi-a căzut mingea de aur în apă. Și fiindcă plângeam după ea de nu mai puteam, a ieșit din fântână un broscoi și pocitania asta, cum a făcut, cum n-a făcut, mi-a scos mingea tocmai de la fund. Iar mai înainte îmi ceruse să-i făgăduiesc că dacă mi-o aduce mingea o să legăm prietenie și o să fim tovarăși de joacă. Atâta m-a bătut la cap, că i-am făgăduit,

ce era să fac! Dar nu mi-a trecut nici o clipă prin minte că broscoiul și-ar putea face veacul și altundeva decât în apă! Și-acum stă proțap afară și ține morțiș să vină la mine!

În timpul ăsta, broscoiul bătea cu înverșunare la ușă și striga:

*Hai, deschide ușa,
Fată de-mpărat!
Ai uitat cuvântul
Care mi l-ai dat
Ieri, când la fântână
Mi te-am ajutat?
Hai, deschide ușa, fată de-mpărat!*

Auzind acestea, împăratul grăi:

— Acu', dac-ai apucat să făgăduiești, ține-ți făgăduiala. Du-te de-i deschide!

Fata se duse să-i deschidă ușa și broscoiul sări pe dată pragul în sala împărătească; și se ținu scai după domniță până ce ajunse în dreapta scaunului ei. Acolo se opri și, când fata dădu să se-așeze, glasul broscoiului se-auzi poruncitor:

— Da' pe mine cui mă lași? Ia-mă lângă tine!

Se codi ea ce se codi, se făcu a nu fi auzit, dar împăratul îi porunci să îndeplinească voia broscoiului. Cum se văzu broscoiul pe scaun, gata ceru să-l urce și pe masă... Și dintr-o săritură se pofti singur între blide. Și ceru de-acolo:

— Ia trage talerul mai aproape, să mâncăm amândoi din el!

Biata copilă se văzu silită să facă așa cum îi poruncea broscoiul, cu toate că îi era scârbă și n-avea nici o tragere de inimă. Broscoiul mâncă cu mare poftă, dar fetei de împărat i se opreau bucăturile în gât și nu se atinse aproape de nimic. La urmă, broscoiul zise:

— M-am ospătat cum se cuvine, dar mă simt ostenit, rău. Du-mă în odăița ta și vezi de înfașă pătuceanul cu așternuturi de mătase, ca să ne culcăm.

Domnița începu să plângă: tare se mai teme de broscoi! De frică și de silă, nu-i venea nici să-l atingă, c-avea o piele umedă și rece ca gheața...

Și când te gândești că de-aici înainte trebuia să doarmă cu el în pătuceanul ei curat și frumos... Parcă ar fi vrut să se împotrivească, dar împăratul se mânie și-i spuse:

— Când te-ai aflat la ananghie, ți-a plăcut să te bucuri de ajutorul broscoiului! Iar acum crezi că se cade să-l disprețuiești, nu-i așa?! Nu-ți mai face plăcere tovărășia lui!

Nemaiavând încotro, domnița apucă broscoiul cu două degete și, ducându-l cu ea sus, îl zvârli într-un ungher al iatacului. Dar când dădu să se întindă și ea în pat, broscoiul țopăi până aproape de marginea patului și-i strigă de-acolo:

— N-ai auzit că-s ostenit rău? Vreau să dorm și eu la fel de bine ca și tine; ia-mă sus în pat că, de nu, te spun împăratului!

Domnița se făcu foc și pară când îl auzi cum o amenință; îl ridică de jos, de unde se oțăra la ea, și, izbindu-l cu toată puterea de perete, strigă:

— Na ce ți-a trebuit, broscoi buburos! Acu' ai și tu liniște, am și eu...

Și ce să vezi? De îndată ce căzu jos, broscoiul se prefăcu într-un fecior de împărat, că ți-era mai mare dragul să te uiți la el: chipeș la înfățișare, cu privirea ochilor blândă și c-un farmec în ei cum nu se mai poate...

Împăratul își dădu cu mare bucurie încuviințarea ca tânărul crai s-o ia de nevastă pe fiică-sa. Iar acesta îi povesti domniței cum fusese blestemat de o vrăjitoare rea să se prefacă în broască și că nimănui, în afară de dânsa, nu i-ar fi stat în putință să-l scape de sub povara cea grea

a blestemului.

Apoi luară hotărârea ca a doua zi să pornească împreună spre împărăția feciorului de împărat. Mai povestiră ei ce mai povestiră și-apoi se culcară. Când se treziră din somn, în revărsatul zorilor, băgară de seamă că la poartă îi aștepta o caleașcă trasă de opt cai albi, împodobiți cu panașe albe de struți și având hamuri cu totul și cu totul de aur. Iar în spatele caleștii ședea Heinrich, sluga credincioasă a feciorului de împărat. Într-atât se întristase sluga asta credincioasă că stăpânul său fusese prefăcut în broască, încât umblase năuc câțeva vreme și de teamă ca nu cumva să-i plesnească inima de durere și-o strânsese în cercuri de fier.

Caleașca aștepta la scara palatului să-i ducă pe tânărul crai și pe aleasa inimii lui în împărăția părintească. Heinrich cel credincios, care pregătise totul după cum cerea cuviința, îi ajută pe amândoi să urce în caleașcă, iar după aceea se sui și el în locul din spate. Și inima-i tresălta de bucurie că-i fusese dat să-și revadă stăpânul. Merseră ei o bucată bună de drum și numai ce auzi feciorul de împărat o trosnitură înapoia lui de parcă s-ar fi rupt ceva. Și cum nu-și putu da seama ce poate fi, îi strigă slujitorului său:

*Heinrich, auzi trosnitura?
Nu cumva s-a rupt trăsura?*

Iar Heinrich se grăbi să răspundă:

*Fii, stăpâne, liniștit,
Ia, un cerc, ici, a plesnit,
Ce-mi ținea inima strâns
Să nu mor de-atâta plâns;
Că un biet broscoi erai
Și sub vrajă grea zăceai...*

Și se auzi trosnind încă o dată, și apoi iar o dată... Iar feciorul de împărat din nou crezu că trosnește caleașca și că-i gata să se rupă. Dar nu caleașca se rupea, ci cele două cercuri de fier care se desprindeau din jurul inimii lui Heinrich cel credincios, care nu mai putea de bucurie că stăpânul său scăpase de sub urgia blestemului și că era acum fericit cu aleasa inimii lui.

Prichindel

A fost odată un țăran sărac și țăranul ăsta sta într-o seară în fața vetrei și dregea focul alături de nevasta lui care torcea. Și-n tăcerea ce se așternuse în odaie se auzi deodată glasul bărbatului:

— Ce rău e că n-avem și noi copiii! Casa noastră e atât de pustie și de tristă, pe câtă vreme în casele altora e numai

forfotă și veselie...

— Asta așa-i, răspunse femeia, oftând. De-am avea măcar unul singur și chiar de-ar fi micuț cât degetul cel mare de la mână și încă aş fi mulțumită și l-aș iubi din toată inima.

La câtăva vreme după aceea, se întâmplă că femeia rămase grea și, după șapte luni, dădu naștere unui prunc. Copilul, cum să vă spun, avea înfățișare omenească la fel ca orice copil, numai că era tare mic, cât un deget... Dar altfel era bine făcut, ca un voinic de-o șchioapă.

Părinții nu-și mai încăpeau în piele de bucurie și-și ziceau mereu:

— S-a nimerit s-avem un copil taman după cum ne-a fost dorința; flăcăul ăsta o să fie bucuria vieții noastre și ne-o fi drag mai mult decât orice pe lume!

Și din pricină că era așa micuț de statură îi ziseră Prichindel. Copilașul nu ducea lipsă de nimic, dar cu toate că i se dădea să mănânce din belșug, nu crescuseră deloc, nici un piculeț, ci rămase ca-n ceasul când s-a născut. Dar după cum căta la toate cu ochișorii lui vioi și

neastâmpărați, se vedea cât colo că era isteț nevoie mare și pe ce pune a mână îi ieșea din plin, fiind cuminte și îndemnativ la toate.

Într-o zi, taică-său tocmai se pregătea să se ducă în pădure să taie niște lemne. Și cum ascuțea securea, nu știu cum zise el, mai mult pentru sine:

— Eh, bine-ar fi fost de-aș fi avut pe cineva care să vină cu căruța după mine!

— De asta nu-ți fie grijă, taică, strigă Prichindel, că-ți aduc eu căruța. Și să știi că la vremea hotărâtă sunt cu ea în pădure.

Auzindu-l ce zice, țăranul începu să râdă.

— Ei drăcie, dau cum ar fi cu puțință o treabă ca asta?! se miră el. Că doar ești prea micșor ca să poți ține hățurile...

— Păi asta nu-i nici o piedică, taică. Mama o să-mi înhame calul, iar eu o să mă vâr în urechea lui și de-acolo o să-i poruncesc tot timpul încotro s-o ia.

— Dacă zici tu așa, așa să fie! se învoi taică-său. O dată om putea încerca...

Când socoti c-ar fi tocmai timpul potrivit pentru plecare, femeia înhămă calul la căruța și-l așeză pe Prichindel în urechea acestuia.

Și băiatul prinse a striga întruna, îndemnând bidiviul: „Hi, hi, murgule!”, ca s-o ia numai încotro trebuia. Și calul se îndemna la drum și gonea întins spre pădure, de parcă ar fi fost condus de un vizitiu priceput.

După câtăva vreme, Prichindel ajunsese cu căruța la marginea pădurii. În clipa când fu să cotească la capătul unei cărării și-n timp ce striga din toți rărunchii: „Hi, hi, murgule!” îi ieșiră în cale doi străini.

— Măi, ce-o mai fi și asta! strigă unul din ei, mirându-se strașnic. Ia te uită: căruța merge singură, dar cineva trebuie că mână calul, numai că de văzut nu se vede nimeni... Unde o fi căruțașul, naiba să-l ia?!

— Să știi că ăsta nu-i lucru curat! răspunse celălalt. Ia hai să ne luăm după căruța, să vedem unde are să se oprească.

Căruța se afundă în pădure și se opri într-un luminiș, taman pe locul unde era stivuită o grămadă de lemne tăiate. Și de cum îl zări pe taică-său, Prichindel îi strigă:

— Vezi, tată, c-am venit cu căruța, după cum ne-a fost vorba? Acu' vino de mă dă jos!

Tată-său apucă cu mâna stângă calul de căpăstru, în timp ce cu dreapta îl scoase pe Prichindel din urechea calului. Flăcăul se așeză vesel pe un pai, să se mai hodiească nițeluș. Când îl văzură pe Prichindel, cei doi străini rămaseră încremenți de uimire și nu mai știură ce să spună. Dar într-un târziu își veniră în fire și unul dintre ei îl luă pe celălalt deoparte și-i șopti la ureche:

— Ascultă, frățioare, știi tu cum ne-am pricopsi cu prichindelul ăsta, de l-am arăta mulțimii pe la bâlciuri, în târgurile mari? Hai să vedem de nu-l putem cumpăra, că bună afacere ar fi...

Se îndreptară apoi spre tatăl băiatului și, intrând în vorbă cu el, îi ziseră:

— Ia ascultă, omule, n-ai vrea să ne vinzi nouă prichindelul ăsta? Și să n-ai nici o grijă, c-o s-o ducă mai bine ca acasă.

— Nici prin gând nu-mi trece, răspunse țăranul, că doar un singur copil am și mi-e drag ca sufletul. Nu-l dau pentru tot aurul din lume!

În această vreme, auzind spusele drumeților, Prichindel se urcă în pripă pe cutele hainelor lui taică-său, până ce-i ajunse pe umeri și-i șopti la ureche:

— Vinde-mă, tătucă, și nu-ți fie teamă, că mă întorc eu degrabă înapoi!

Taică-său ascultă de flăcău, că-l știa isteț, și, vânzându-l celor doi străini, luă părăluțe bune pe el.

— Unde vrei să șezi, ca să-ți fie mai la îndemână? îl

întrebară ei, după ce se încheie târgul.

— Așezați-mă pe pălăria unuia din voi, da' așa, mai înspre margine, că acolo am loc destul să mă preumblu și-o să privesc la locurile pe unde treceam, fără teamă c-am să pic jos.

Îi făcură pe plac omulețului și, după ce Prichindel își luă rămas bun de la taică-său, porniră la drum. Merseră ei așa până începu a se lăsa amurgul și, după o vreme, numai ce-l auziră pe Prichindel că le strigă cât îl țineau puterile:

— Dați-mă jos, dați-mă jos degrabă, că m-au apucat nevoile!

— Ba rămâi colo sus unde ești și fă-ți treaba liniștit, răspunse omul pe pălăria căruia ședea. Nu te sinchisi de fel, că n-am să mă supăr pentru un fleac ca ăsta; doar se întâmplă ca și păsările cerului să scape câte ceva pe pălăria mea, și ce, mă supăr de asta?!

— Nu, nu vreau! strigă Prichindel. Știu eu singur ce se cade și ce nu. Dați-mă repede jos!

Omul își scoase pălăria și-l lăsă pe Prichindel pe un ogor, la marginea cărării ce tăia câmpul. Prichindel începu să sară printre brazde și să se preumblă printre bulgării de pământ, despicați de tăișul plugului. Și deodată, pe nesimțite, se strecură într-o gaură de șoarece, pe care o dibuise de cum fusese dat jos.

— Noapte bună, boierilor! le aruncă Prichindel în bătaie de joc... Și mai duceți-vă acasă și fără mine...

După ce-o ștersese, își mai râdea și de ei! Cei doi pișicheri erau cătrăniți rău și alergară într-acolo, într-un suflet. Vârără un băț în gaura de șoarece ca să dea de el; scotociră-ncoace, scotociră-ncolo, dar truda le fu zadarnică. Prichindel se vâra tot mai afund și cum între timp se întunecase de-a binelea, oamenii trebuiră să se lase păgubași și să-și caute de drum. Și rămaseră cu punga goală, dar cu sufletul plin de obidă...

Când Prichindel băgă de seamă c-au plecat, ieși îndată afară din ascunzătoare.

„Mare primejdie te paște de mergi pe ogor pe întunecimea asta! își zise el. Lesne îți poți frânge gâtul în vreo hârtoapă...”

Dar, spre norocul lui, în drum dădu peste o găoace de melc.

— Slavă ție, Doamne, că am unde să mân peste noapte fără nici o grijă! strigă el, bucuros, și se cuibări în găoace.

Când era aproape să-l fure somnul, numai ce auzi doi oameni trecând pe acolo. Și unul din ei zicea:

— Cum am putea face noi ca să punem mâna pe banii și argintăria popii, că-i putred de bogat?

— Las' că te-nvăț eu cum! îi răspunse Prichindel, întrerupându-l din vorbire.

— Ce fu și asta, frate-miu? strigă speriat unul din hoți. Parcă am auzit pe cineva vorbind!

Hoții se opriră pe loc și ascultară cu luare-aminte. Atunci Prichindel grăi iarăși:

— Luați-mă cu voi și n-o să vă pară rău, c-o să vă ajut.

— Da' unde ești, mă, omule?

— Căutați cu atenție pe jos, răspunse Prichindel, da' numai înspre partea de unde mi se aude glasul.

În cele din urmă cei doi hoți dădură peste voinicelul nostru și-l ridicară în sus.

— Bine, mă, nichipercea, te lauzi tu c-ai putea să ne-ajūți pe noi! Păi în ce chip anume?

— Ba nu mă laud deloc! Și uite cum am să fac: o să mă strecur printre gratiile de fier, în cămara popii, și-apoi o să vă dau de-acolo tot ce-o să vă poftească inima.

— Aferim! încuviințară cu bucurie hoții. Și acu' hai la treabă, să te vedem ce poți!

Când ajunseră ei la casa popii, Prichindel se strecură în cămară și începu să strige cât îl ținea gura:

— Mă, vreți să vă dau tot ce e pe-aici?

Hoții se înspăimântară rău și căutară să-l domolească:

— Ci vorbește, bre, mai încetișor, nu cumva să trezești pe cineva!

Dar Prichindel se prefăcu că nu-i înțelesese și începu să strige cu și mai multă tărie:

— Ce vreți, mă? Vreți tot ce e pe-aici?

Bucătăreasa, care se odihnea în odaia de alături, auzind tot ce spusese flăcăul, se ridică în capul oaselor și ascultă mai departe cu luare-aminte.

Când îl auziră răcnind, pe hoți îi cuprinse iar frica și, luându-și picioarele la spinare, fugiră o bună bucată de drum, pe unde se nimeri. Dar în cele din urmă prinseră iar inimă și-și ziseră că omulețul e un ghiduș și că-i place pesemne să glumească în felul ăsta. Se întoarseră și-i șoptiră printre dinți:

— Hai, lasă-te de șotii și aruncă afară ceva de pe-acolo!

Atunci Prichindel începu să strige din răspuțeri:

— Vă dau tot ce e pe-aici, da' întindeți numai mâinile!

Bucătăreasa, care trăgea cu urechea, desluși de data asta fiecare cuvânt și, sărind din pat, dădu buzna în cămară. Auzind lipăit de pași, hoții o luară la sănătoasa de parcă i-ar fi gonit Scaraoțchi din urmă.

Slujnica nu se dumerea defel ce se întâmplase, și cum orbecăia și nu deslușea nimic din pricina întunericii, se grăbi să aducă din camera ei o lumânare aprinsă. Când veni îndărăt cu lumina, Prichindel se furișă în șură, fără ca femeia să-l fi putut zări. Biata slugă se culcă din nou, socotind că poate a visat cu ochii deschiși...

Prichindel urcă pe grămezile de fân și-și căută un loc potrivit pentru culcuș. Gândea să-și odihnească oasele, cuibărit în pătuceanul ăsta moale, până-n revărsatul zorilor, și-apoi să se reîntoarcă acasă, la părinții lui. Dar vezi că i-a fost hărăzit să mai pătimească și să mai treacă prin nenumărate belele, că multe necazuri și nenorociri trebuie să întâmpine omul pe lumea asta... Cum se crăpă

de ziuă, slujnica se sculă să dea de mâncare la vite. Mai întâi intră în șură, de unde luă un braț de fân, și se nimeri ca tocmai în fânul acela să-și fi aflat Prichindel culcușul. Dar flăcăiașul nostru era atât de adâncit în somn încât nu prinse de veste și nu se trezi decât când fu în gura unei vaci, care-l înghițise o dată cu fânul.

— Ah, Doamne, se minună el, cum de ajunsei în moara asta!?

Dar își dădu numaidecât seama unde se află și se feri cu grijă, să nu-l macine vaca între măsele. Dar în cele din urmă se pomeni alunecând în pânțelele vacii.

„Ce întuneric e în încăperea asta! Pesemne că a uitat să facă ferestre, își zise Prichindel, și d-aia n-are pe unde pătrunde soarele... Și barem de-aș avea la îndemână vreo lumânare, dar de unde să-ți faci rost pe aici de așa ceva!”

De altfel adăpostul nu-i era cătuși de puțin pe plac și ceea ce îl supăra și mai mult era fânul care venea în grămezi, sporind neconținut, astfel că locul cu pricina se strâmtora din ce în ce mai mult. De frică, Prichindel începu să strige cât îl ținea gura:

— Nu-mi mai dați fân! Nu-mi mai dați fân!

În clipa aceea slujnica tocmai mulgea vaca și auzind glas de om și nevăzând pe nimeni și fiindcă recunoscuse că era tot glasul care o trezise din somn peste noapte, se înspăimântă într-atât că alunecă de pe scăunel și răsturnă laptele, care se risipi pe jos. Alergă ea apoi în fugă la stăpânul său și-i zise, abia trăgându-și sufletul:

— Văleu, părinte, vaca noastră vorbește!

— Pesemne că ți-ai pierdut mințile, femeie, o înfruntă popa. Totuși se duse în grajd, să vadă ce s-o fi petrecând pe acolo. Dar de îndată ce ajunse în prag, Prichindel începu să strige din nou:

— Nu-mi mai dați fân! Nu-mi mai dați fân!

Popa încremeni de spaimă și, crezând c-a intrat necuratul în vacă, porunci să fie tăiată numaidecât. După

ce-o tăiară, slugile aruncară burta vacii la gunoi. Și Prichindel izbuti cu mare greutate să-și facă drum de ieșire, ca să scape de acolo. Dar abia își scoase capul la lumină, că o altă nenorocire se abătu asupra lui. Un lup hămesit de foame, care se furișase prin ogradă în căutarea unei bucături, zări tocmai atunci ceea ce căuta și înghiți pe dată toată burta, dintr-o hăpăitură. Dar Prichindel nu-și pierdu curajul.

„Poate c-o fi vreo făptură de înțeles lupul ăsta!”, gândi el. Și din bezna în care se afla, începu să strige din toate puterile:

— Dragă lupușorule, știu eu un loc unde ai putea găsi un ospăț pe cinste, să te-nfrupți numai cu bunătați!

— Așa?! Și unde e locul cu pricina? întrebă lupul.

— În cutare și cutare loc, îi desluși pe îndelete glasul. Și n-ai alta de făcut decât să te vâri în cămară printr-o bortă din perete. O să dai acolo peste ce nici nu gândești: cârnați, slănină și cozonaci și totul din belșug, să mănânci cât îți pofteste inima!

Dar lupul de unde era să știe că Prichindel gândea să-l ducă tocmai la casa tatălui său?! Nu se lăsă mult rugat și o porni în goană într-acolo. Peste noapte se strecură prin bortă în cămară și începu să înfulece bucuros din toate bunătațile. După ce se sătură, vru să-și ia talpășița tot pe unde venise, dar de mult ce se ghiftuise, i se umflase burduhanul, încât nu-i mai fu cu putință să iasă prin bortă.

Pe asta își bizuise și Prichindel socoteala, din capul locului, și începu de îndată să facă o larmă strașnică din burta lupului, țipând și urlând cât îl țineau puterile.

— Da' mai astâmpără-te și taci o dată, c-ai să scoli lumea din somn! se răsti la el lupul.

— Ce-mi pasă, de s-or trezi! răspunse flăcăul. De ospătat tu te-ai ospătat pe îndestulate, acum e rândul meu să petrec, și petrec după cum mi-e voia!

Și începu iar să strige cât îl lua gura.

În vremea asta, de atâta zarvă, părinții lui Prichindel se treziră din somn și alergară spre cămara de unde venea glasul. Se uitară înăuntru printr-o crăpătură și, când văzură lupul, deteră fuga de luară omul, toporul, iar femeia, coasa.

— Rămâi tu în urmă! zise bărbatul către nevastă-sa în clipa când se pregătea să intre pe ușă. Dacă nu moare, după ce l-oi izbi eu în moalele capului cu toporul, înfige și tu coasa în el și caută de-i spintecă burta.

Auzind glasul lui taică-său, Prichindel începu să strige:

— Taică dragă, eu sunt aici, în burta lupului!

— Slavă Domnului că ne-am regăsit copilul, că ne e mai drag decât sufletul!, rosti omul, nemaîncăpându-și în piele de bucurie.

Apoi îi spuse femeii să lase coasa deoparte, ca nu cumva să-l vatăme pe Prichindel și, ridicând toporul, îl izbi pe lup drept în moalele capului, de căzu acesta trăsmit la pământ. După aceea aduseră un cuțit și-o foarfecă și, spintecându-i burta, îl scoaseră de acolo pe fiul lor cel iubit.

— De-ai ști cât de mult ți-am dus grija! zise taică-său.

— Mult mi-a fost dat să mai colind și eu prin lume, da' acu', slavă Domnului, pot răsufli în voie, că mi-e îngăduit să văd iarăși lumina zilei!

— Da' pe unde-ai tot umblat, dragu' tatii?

— Mai bine întreabă-mă pe unde n-am fost... Ah, tată, am nimerit mai întâi într-o gaură de șoareci, apoi în pântecetele unei vaci și-n cele din urmă am ajuns în burta lupului. Dar de-acu' rămân pentru totdeauna cu voi.

— Iar noi n-o să te mai vindem nici pentru toate bogățiile din lume! ziseră părinții lui Prichindel și prinseră să-l sărute și să-l drăgălească.

Îl ospătară apoi cu ce aveau ei mai bun în casă și-i făcură îmbrăcăminte nouă, că cea veche se ponosise de cât

o purtase pe drumurile cele lungi și grele.

Gâsca de aur

A fost odată un om și omul ăsta avea trei feciori. Pe cel mai mic dintre ei îl porecliseră Prostilă și-l lua în răs și-l umpleau de ocări ori de câte ori aveau prilejul. Într-o bună zi, cel mai mare dintre frați vru să se ducă în pădure să taie lemne și, mai înainte de a pleca, maică-sa îi puse-n traistă un cozonac bine

rumenit și tare gustos și-o sticlă cu vin, ca să aibă cu ce-și potoli foamea și setea. Și de cum ajunse în pădure, flăcăul nostru se și întâlnește cu un omuleț bătrân și tare cărunt. După ce-i dădu binețe, omulețul prinse a se ruga de el:

— Măi, băiete, dă-mi și mie o bucată din cozonacul tău și lasă-mă să sorb o înghițitură de vin, că nu mai pot de foame și sete și mă simt sleit!

Vezi însă că flăcăul se ținea că-i deștept și se răsti la omuleț:

— Da' știi că n-ai pretenții mari! Păi dacă ți-oi da din cozonacul și din vinul meu, mie ce-mi mai rămâne? Vezi-ți de drum și nu mai supăra oamenii cerșind!

Și lăsându-l în plata Domnului pe omuleț, își văzu de drum mai departe. Ajunse la locul cu pricina și se apucă imediat de lucru. Dar în timp ce se căznea să doboare un copac, loviturile cădeau anapoda; și, ca un făcut, îi scăpă securea din mână și nimeri cu tăișul în braț, de trebui s-o pornească din nou spre casă să-și lege rana. Vezi că pătărania asta i se trăsese de la omulețul cel cărunt.

Când fu să plece în pădure cel de-al doilea fecior,

maică-sa îi puse-n traistă, ca și celuilalt, un cozonac gustos și-o sticlă cu vin. Omulețul cel bătrân și cărunt îndată îi ieși în cale și-i ceru și lui o bucată de cozonac și o înghițitură de vin. Dar mijlociul se răsti la el, ca și fratele său mai mare:

— Ei, asta-i bună! Păi dacă ți-oi da și ție, n-o să-mi mai rămână nici pe-o măsea, așa că vezi-ți de drum și nu mai supăra degeaba oamenii!

Și lăsându-l în plata Domnului pe omuleț, nici că se mai sinchisi de el și-și văzu de drum mai departe.

Dar pedeapsa nu întârzie să vină: după ce izbi de câteva ori cu securea în trunchiul unui copac, se vătămă așa de rău la un picior, că trebui să fie dus acasă. Văzând ce se întâmplase cu frații săi, Prostilă își puse în gând să încerce și el. Și începu a se ruga de taică-său:

— Taică, lasă-mă și pe mine o dată să mă duc în pădure la tăiat lemne!

Și taică-său îi răspunse:

— N-ai văzut cât au pățimit frații tăi de pe urma asta? Lasă-te păgubaș, băiete, că n-ai tu cap pentru astfel de treburi!

Dar Prostilă nu și nu, că el vrea să se ducă. Stărui atâta, că până la urmă taică-su trebui să încuviințeze:

— Ei, atunci du-te! Că de câte-i pățimi, poate c-o să-ți vină și ție mintea la cap!

Maică-sa îi dădu și lui un cozonac, dar vezi că fusese plămădit numai cu apă și copt în spuză! Și-i mai puse-n traistă și-o sticlă cu bere înăcrită... Când ajunse prâslea în pădure, se întâlni și el cu omulețul cel bătrân și cărunt. După ce-i dădu binețe, moșneagul prinse a se ruga de el:

— Măi, flăcăiaș, măi, dă-mi și mie o bucată din cozonacul tău și lasă-mă să sorb o înghițitură de vin din sticla ta, că nu mai pot de foame și de sete!

Prostilă luă aminte la vorbele omulețului și-i răspunse cu blândețe:

— Moșnegelule dragă, n-am în traistă decât un cozonac copt în spuză și-o sticlă cu bere acră, da' dacă-ți sunt pe plac bucatele astea, n-ai decât să te-așezi colea, lângă mine, să ne ospătăm împreună. Se așezară ei pe iarbă și când scoase Prostilă merindele din traistă, o dată-mi făcu niște ochi... și cum să nu facă dacă văzu dinainte-i un cozonac galben galben, de parcă ar fi fost plămădit numai cu ouă, și dacă băgă de seamă că berea se preschimbase în vinul cel mai de soi! Mâncară ei și băură până ce se săturară și la sfârșit omulețul zise:

— Fiindcă mi-ai dovedit că ai inimă bună și din puținul tău ești gata să împarți bucuros cu alții, să știi c-am să te fac fericit! Uite, vezi copacul cel bătrân de colo? Apucă-te de doboară-l și vei găsi ceva la rădăcina lui.

Acestea zicând, omulețul își luă rămas bun și-și văzu de drum. Prostilă doborî copacul și găsi la rădăcina lui o găscă cu penele numai și numai de aur. O luă sub braț și se îndreptă spre hanul unde gândea să rămâie peste noapte. Hangiul avea trei fete, care, de îndată ce văzură găscă, nu-și mai aflară locul de curioase ce erau. Ardeau de nerăbdare voind să afle cât mai degrabă ce șart are pasărea asta minunată și de ce soi o fi. Și ar fi dat tustrele orice numai să se aleagă fiecare cu câte-o pană de aur!

Fata cea mare privea la găscă cu jind și-și zicea în sinea ei:

„Las' că găsesc eu un prilej să pot smulge o pană!” Și când Prostilă ieși afară pentru o clipă, fata își luă inima-n dinți și apucă găscă de-o aripă. Dar vezi, drăcie: degetele îi rămaseră prinse de pene!

Puțin după aceea veni și cea mijlocie, cu gândul să smulgă și ea o pană de aur. Dar abia se atinse de soru-sa, că și rămase agățată de ea.

Când o văzură venind și pe cea de-a treia, care nutrea și ea același gând, cele două surori mai mari strigară la ea:

— Nu te apropia, pentru numele Domnului, nu te

apropia!

Dar fata nu pricepu defel de ce-i tot strigau surorile ei să nu se apropie de găscă și gândea în sinea ei: „Dacă ele sau putut duce, de ce nu m-aș duce și eu?” și se repezi spre găscă.

Dar abia o atinse pe una din surorile ei, că și rămase agățată de ea. Astfel, câteșitrele trebuiră să-și petreacă noaptea alături de zburătoarea cu pene de aur.

A doua zi, Prostilă își luă găscă la subsuoară și-o porni întins la drum, fără să se sinchisească de cele trei fete care erau agățate de ea. Și bieteles fiice ale hangiului trebuia s-o țină tot într-o fugă după Prostilă, fie c-o lua la dreapta, fie c-o lua la stânga, oriñcotron il duceau picioarele... Când ajunseră în mijlocul unei câmpii, numai ce se întâlniră c-un popă care tocmai trecea și el pe acolo. Zărind popa o asemenea blestemăție, începu să strige ca din gură de șarpe:

— Necuviincioaselor, nu vă e rușine să vă țineți scai după un flăcău? Oare se cuvine să faceți una ca asta?!

Și după ce le muștrului în lege, o apucă pe cea mai mică de mână, cu gândul s-o oprească. Dar de îndată ce-o atinse, rămase și el agățat și, de voie, de nevoie, trebui să alerge și el în rând cu câteșitrele. Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult, și iată că-n calea lor se ivi dascălul, care se minună grozav când îl văzu pe popă alergând cât îl țineau picioarele în urma a trei fete...

— Ei, părinte, da' încotron grăbești așa tare?! îi strigă el. Nu cumva să te iei cu altele și să uiți că mai avem azi un botez!

Acestea zicând, se repezi la popă și dădu să-l tragă de mânecă, dar rămase și el agățat...

Cum alergau ei așa toți cinci, agățati unul de altul de parcă ar fi fost înșirați pe-o sfoară, numai ce le trecură pe dinainte doi țărani, care veneau de pe câmp, cu sapele pe umeri. Popa îi strigă încă de departe, rugându-i să-i scape

pe el și pe dascăl de pacostea asta. Dar de-ndată ce-l atinseră țăranii pe dascăl, rămaseră și ei agățați. Ei, comedie mare; șapte inși se înșirau acum după Prostilă, care zorea cu găscă la subsuoară! Merseră ei ce mai merseră și-ntr-un sfârșit ajunseră într-o cetate mare, unde domnea un împărat care avea o fiică, numai bună de măritat. Și era fiica împăratului atât de sanchie și de ursuză din fire, că nimeni până atunci n-o putuse face să râdă. Din această pricină, împăratul dăduse o pravilă în care sta scris că acela care o va face pe domnița să râdă o va lua de nevastă.

Auzind acestea, Prostilă se înfățișă înaintea fetei, cu găscă la subsuoară și cu tot alaiul cel năstrușnic după el. Și când îi văzu domnița pe toți șapte alergând în urma lui Prostilă, de parcă ar fi fost înșirați pe-o sfoară, o dată izbucni într-un hohot de râs și cu atâta poftă râse, că nu-i mai fu chip să se oprească. Și dacă văzu Prostilă că împlinise porunca împăratului, cuteză să-i ceară fata de nevastă, precum sta scris în pravilă. Numai că împăratului nu prea îi era pe plac ginerele și născocia fel și fel de chichițe ca să scape de el. Până la urmă îi zise că i-o va da de nevastă pe fie-sa numai atunci când i-o aduce pe cineva care să fie în stare să bea tot vinul care ar încăpea într-o pivniță.

Prostilă se gândi că numai omulețul cel cărunt din pădure i-ar putea veni în ajutor cu-n sfat de folos. Porni deci într-acolo și când ajunse zări un om care ședea jos, taman pe locul unde doborâse copacul, și părea să fie tare amărât. Prostilă îl întrebă ce tot are pe inimă de stă cătrănit și omul răspunse:

— Cum aș putea să fiu altfel dacă mă chinuiește o amarnică de sete și n-am cu ce-o stinge?! Iar de apă, cât o fi ea de rece, nu mă pot atinge, că nu-mi priește defel! E drept ca adineauri am golit un butoi cu vin, dar ce înseamnă o picătură la setea care mă frige pe mine? E

taman cât o picătură de apă pe o piatră înfierbântată, zău așa!

— Păi dacă-i numai asta, atunci află că mi-e în puțință să-ți astâmpăr setea, îi zise Prostilă. Hai, frățioare, cu mine și o să bei până n-o să mai poți!

Îl duse apoi în pivnița împăratului și omul nostru se înfipse lângă butoaiele cele mari și, luându-le la rând, bău de stinse, până ce începură a-l dura șalele, nu alta... Nici nu trecuse bine ziua și secase vinul din toate butoaiele.

Prostilă se duse la curte și-i ceru din nou împăratului să-i dea fata de nevestă. Dar ți-ai găsit să i-o dea! Ședea cătrănit toată vremea și nu se putea hotărî în ruptul capului să-și mărite odrasla după un neisprăvit ca ăsta, căruia toată lumea îi zicea Prostilă. Și ca să scape de el, îl mai puse la o încercare. Cică trebuia să găsească un om care să fie-n stare să mănânce un munte de pâine... Prostilă nu stătu multă vreme pe gânduri, ci porni imediat la drum. Când ajunse în pădure, în același loc unde doborâse copacul, zări un om cu o mutră tare necăjită, care-și tot strângea cureaua peste burtă, văicărindu-se întruna:

— Vai de măiculița mea, am înfulecat un cuptor întreg de pâine, da' ce-mi poate ajunge doar un cuptoraș când sunt lihnit de foame?! Prin burtă-mi fluieră vântul și trebuie să-mi strâng tot mereu cureaua ca să nu cad de-a-n picioarele!

Auzind acestea, Prostilă se bucură tare mult și-i zise:

— Mă, frate-miu, hai de te scoală și vino cu mine, c-o să-ți dau să mănânci până te-i ghiftui!

Ajunseră ei în cetatea împărătească și ce să vezi acolo: din făina care fusese strânsă în întreaga împărăție, împăratul dăduse poruncă să se facă un munte uriaș de pâine.

Pădurețul cel hămesit de foame se așeză la poalele muntelui de pâine și începu să înfulece din el, de parcă se

băteau turcii la gura lui. Într-o singură zi n-avu ce alege din muntele de pâine; și când se lăsă seara, nu mai rămăsese din el nici măcar o fărâmiță...

Dacă văzu asta Prostilă, îi ceru pentru a treia oară împăratului să-i dea fata de nevastă, dar acesta căută și de astă dată să umble cu fofârlica, doar-doar o scăpa de el.

Și, în cuvinte mieroase, îl îndemnă să-i aducă la curte o corabie care să fie așa de năzdrăvană, încât să plutească și pe apă, și pe uscat.

— Când te-oi vedea venind cu corabia la curtea palatului, îi mai zise el, voind să dea vorbelor un anume înțeles, să știi că nu voi mai avea nici o pricină de împotrivire și ți-oi da fata de nevastă, pe loc.

Prostilă porni iar în pădure spre locul cu pricina și aici îl găsi pe omulețul cel bătrân și cărunt pe care-l ospătase din puținele lui bucate. Și bătrânul, ascultându-i păsul, îi grăi astfel:

— Am mâncat și am băut și acu' o să-ți dau și corabia! Acestea toate ți s-au convenit pe drept, fiindcă n-am putut să-ți uit bunătatea și mila pe care mi-ai arătat-o la nevoie.

Și omulețul cel bătrân și cărunt îi dăruie corabia năzdrăvană, care, pasămite, plutea și pe apă, și pe uscat. În clipa când Prostilă i-o aduse peșcheș împăratului, acesta nu mai avu ce să zică, vezi bine că i se duseseră pe apa sâmbetei toate șiretlicurile... și-i dădu fata de nevastă.

Și se făcu o nuntă ca-n povești; iar după moartea împăratului, Prostilă urcă în scaunul domnesc și trăi în fericire, până la adânci bătrâneți, alături de nevasta lui.

Darul piticilor

A fost odată un croitor și un giuvaergiu și au pornit ei împreună la drum, că aveau amândoi cam aceeași țintă.

Și mergând ei așa, într-o seară, după ce soarele apuse în dosul munților, numai ce le veniră în auz sunetele unui cântec îndepărtat, care se deslușea din ce în ce mai mult. Și cum cântecul suna ciudat

dar și deosebit de plăcut, își uitară de orișice oboseală și-o luară repede înspre partea de unde venea cântecul.

Luna răsărise de-acum pe cer și lumina drumul ca ziua, așa că cei doi călători putură să meargă fără de nici o opreliște. Și-n curând, ajunseră la o colină. Și pe colina aceasta zăriră o mulțime de omuleți care se țineau de mână și dănțuiau plini de voieșie, învârtindu-se în cerc. Și-n timp ce jucau de mama focului, cântau cu toții o melodie tare duioasă. Păsămite, asta era cântecul pe care-l deslușiseră cei doi călători. În mijlocul piticilor se afla un bătrân, care era mai mare de stat decât ceilalți și omulețul ăsta purta un veșmânt împestrițat cu toate culorile și-avea o barbă cenușie, care-i atârna până la glezne.

Croitorul și giuvaergiu se opriră să privească la dănțuiala piticilor și se minunară de frumuseștea jocului și de dulceața cântecului.

La un moment dat, bătrânul le făcu semn să intre și ei în joc și omuleții desfăcură cercul cu dragă inimă, îmbiindu-i la rându-le să se prindă în horă.

Cum era îndrăzneț din fire, giuvaergiu se și apropie dar

vezi că croitorul se sfii la început și rămase pe loc. Dar când văzu cum se veselesc cu toții, își luă inima în dinți și se prinse și el în joc. Cât ai clipi, cercul se închise din nou și prichindeii se prinseră să cânte și să topăie ca niște apucați, făcând sărituri de doi coți. În acest timp, bătrânul scoase un paloș care-i atârna la cingătoare și începu să-l ascută.

Și când fu de ajuns de ascuțit, aruncă o privire înspre cei doi străini că li se făcu la amândoi inima cât un purice. Dar până să se gândească bine la ce aveau de făcut, bătrânul îl apucă pe giuvaergiu de chică și, cu cea mai mare iuțeala, îi tăie părul de pe cap și mândrețea de barbă stufoasă. Și la fel păți și croitorul.

După ce-i sluți astfel, bătrânelul îi bătu pe umăr, de parcă ar fi vrut să le spună că e bucuros că nu s-au împotrivit și, dacă văzură asta, celor doi le mai veni inima la loc.

Moșneagul le arătă cu degetul o grămadă de cărbuni și le dădu de înțeles să-și umple cu ei buzunarele. Și cu toate că nu pricepeau la ce le-ar putea folosi niște cărbuni, amândoi îl ascultară. Apoi plecară mai departe, să-și găsească un culcuș peste noapte, că picau de somn.

Merseră ei ce merseră, dar nu prea mult și când ajunseră în vale, clopotele de la biserică băteau de miezul nopții. Și pe dată cântecul amuți. Tot alaiul piticilor se făcu nevăzut și colina rămase pustie în lumina lunii. Cei doi călători găsiră adăpost la un gospodar care se îndură de ei să-i lase în grajd. Și făcându-și culcușul pe-un maldăr de paie, amândoi se culcară, învelindu-se cu țoale, că se lăsase frigul. Vezi însă că din pricina oboselii, uitaseră să-și scoată cărbunii din buzunar și o greutate care-i înghioldea și-i apăsa îi făcu să se trezească mai devreme ca de obicei. Băgară ei mâna în buzunar, să vadă ce-i supără, și când o scoaseră, nu le veni să-și creadă ochilor că în loc de cărbuni era plină de aur! Și ce crezi,

părul de pe cap și barba le crescuseră la loc, din belșug.

Acu' erau oameni avuți, dar vezi că giuvaergiul, care din fire era mai hrăpăreț, își umpluse mai vârtos buzunarele decât croitorul și avea de două ori mai mult aur decât acesta. Dar parcă era mulțumit! Un hrăpăreț, când are mult jinduiește după și mai mult... Cum era lacom de avere, giuvaergiul îi propuse croitorului să mai zăbovească pe acele locuri și, când s-o întuneca, să meargă iarăși la colina unde-i găsisse pe pitici și să ia cu ei o comoară și mai mare. Vezi însă că croitorul nici nu vru să audă de așa ceva.

— Eu sunt mulțumit cu ce am. Peste puțin o să ajung meșter și-o să mă însor cu aleasa inimii. Și pot spune că o să fiu un om fericit... La ce m-aș lăcomi?

Dar ca să-i facă pe plac, mai rămase încă o zi în satul unde mănaseră peste noapte. Către seară, giuvaergiul își atârnă pe umăr câteva traiste ca să poată îndesa în ele cât mai mulți cărbuni și-o porni la drum către colina piticilor. Și ca și în noaptea trecută, îi află pe toți acolo, jucând de mama focului și cântând. Moșneagul îl mai tunse o dată chilug și după asta îl îndemnă să ia din grămada de cărbuni. Giuvaergiul doar atâta aștepta și începu să-și umple traistele cât încăpea în ele. Apoi se întoarse fericit în satul unde aștepta croitorul și, culcându-se, se acoperi cu haina. Și mai înainte de a adormi, își spuse: „Chiar dacă m-o înghioldi aurul de mi-o scoate sufletul, o să strâng din dinți și-o să rabd!” Și dormi el legănat de dulcea presimțire că a doua zi va fi un om putred de bogat.

În zori, de cum deschise ochii, se sculă să-și cerceteze buzunarele, dar nu mică-i fu mirarea când scoase de acolo doar cărbuni. Și oricât de mult căuta, nu găsi decât tot cărbuni. „Nu-i mare pagubă, se mângâie el, că tot mi-a mai rămas aurul pe l-am dobândit în noaptea trecută!” Și se duse să-l ia de unde îl ascunsese, ca să-și mai bucure ochii cu strălucirea lui. Și ce crezi, odată rămase

încremenit de spaimă, că-n locul aurului erau acum doar cărbuni! De amar, se bătu peste frunte cu palma plină de negreală și pe loc simți că tot capul îi este neted ca în palmă, și la fel și bărbia.

Vezi însă că nenorocirea lui nu luase încă sfârșit... Abia acum băgă de seama că pe lângă cocoașa din spate, îi mai crescuse o cocoașă la fel de mare și-n față. Abia atunci pricepu că fusese pedepsit pentru lăcomia lui și, de mâhnit ce era, începu să se jelească amarnic. La țipetele lui, croitorul cel cumsecade se trezi din somn și găsi o mulțime de vorbe bune ca să-i ogoiască durerea:

— Ai fost tovarășul meu de drum și-o să rămâi la mine cât oi trăi. Și-o să împărțim averea frățeste.

Croitorașul se ținu de cuvânt, dar bietul giuvaerghiului trebui să poarte toată viața cele două cocoașe. Și cum rămăsese chelbos, trebui să-și acopere capul cu o căciulă, ca să nu i se vadă beteșugul ăsta.

Bunicul și nepotul

A fost odată un bătrân împovărat de ani. Și de bătrân ce era, privirea i se tulburase, auzul îi slăbise și-i tremurau genunchii la orice mișcare. Când ședea la masă să mănânce, abia mai putea să țină lingura în mână: vărsa ciorba pe masă, iar uneori îi scăpau chiar bucăturile din gură.

Și văzând până unde ajunsese bătrânul cu nevolnicia, fiul și noră-sa se umplură de scârbă. Nu-i mai așezară să mănânce cu ei la masă, ci-l puseră într-un colț, lângă vatră.

Și din ziua aceea îi dădeau mâncarea într-o strachină de lut, și nici măcar atât cât să se sature. Bătrânul căta cu jind la masa încărcată cu bucate, și ochii lui lăcrimau de amărăciune.

Într-o zi, strachina de lut îi scăpă din mâinile cuprinse de tremur; căzu pe jos și se făcu cioburi. Când văzu asta, nora apucă să-l certe de zor, dar bătrânul se închisese în amărăciunea lui și nu scotea o vorbă. Din când în când, numai, scăpa câte-un oftat adânc.

„Asta e prea de tot!” își spuseră în sinea lor bărbatul și nevasta. Și-i cumpărară din târg o strachină de lemn, pe câteva părăluțe. Bietul bătrân trebui să mănânce de aici înainte doar din strachina de lemn.

Și iată că odată, înspre seară, cum ședea cu toții în odaie, nepotulul, să tot fi avut găgălicea de copil vreo patru

anișori, începu a-și face de joacă cu niște scândurele.

— Ce faci tu acolo? îl întrebă taică-său.

— Fac și eu o covățică, îi răspunse copilașul, din care să mănânce tata și mama, când n-or mai fi în putere, ca bunicul!

Amândoi cătară mult timp unul la altul și de amar și de rusine îi podidi plânsul. Îl poftiră de îndată pe bătrân să se așeze la masa lor și, din ziua aceea, mâncară iarăși cu toții împreună. Și din când în când se mai întâmpla ca bătrânul să verse din mâncare, acum însă nu-l mai lua nimeni la rost...

Croitorașul cel isteț

A fost odată ca niciodată o domniță și domnița asta era atât de fudulă, că nu-i mai intra nimeni în voie. Și de se întâmpla să vie vreun flăcău în pețit, îl punea numaidecât să-i ghicească vreo ghicitoare și de n-o putea dezlega, îl arunca fără milă, batjocorindu-l în fel și chip. Trecură așa nenumărate rânduri de pețitori

pe la curtea împărătească și-n cele din urmă, văzând că n-o scoate cu nici unul la capăt, domnița porunci să se dea sfară-n țară că se va mărita cu acela care va fi în stare să-i dezlege o ghicitoare și că n-are decât să poftească oricine-o vrea, fie el de neam, fie el om de rând.

Se gândiră mulți să-și încerce norocul și-ntre ei iată că s-au nimerit să fie și trei croitori, pe care întâmplarea îi adusese pe același drum. Când plecaseră în pețit, doi dintre ei, care erau mai mărișori de ani, își făcuseră socoteală că așa cum nu dăduseră niciodată greș cu acul, și doar era vorba de împunsături iscusite, nu jucărie! n-aveau să dea greș nici acum, când trebuia să dezlege doar o ghicitoare. Cel de-al treilea își dădu cu ideea că de aici o să-i vie și lui norocul, că din altă parte, știa el bine, n-avea de unde să-l aștepte...

Cei doi, văzând câte parale face, încercară să-l povățuiască:

— Măi flăcăule, mai bine ți-ai vedea de treabă și-ai sta frumușel acasă, că așa, fără minte cum ești, tot n-ai s-

ajungi la nimic!

Dar te pui cu el! Avea inima ușoară, de parcă i-ar fi adus laude că e cine știe ce isteț, și le zise că, de vreme cea clocit în minte gândul ăsta, n-o să-l lase nici în ruptul capului și că de găsit o să găsească într-un fel cum s-o scoată la capăt. Și-o porni la drum, plin de voioșie, de parcă toată lumea era a lui.

Când ajunseră la curtea împărătească, cei trei croitorași trimiseră vorbă domniței că așteaptă să-i pună și pe ei la încercare cât mai degrabă, întrucât ei sunt tocmai oamenii potriviți s-o dezlege, având o minte atât de subțirică, c-ar putea-o trece cu ușurință prin urechea unui ac.

În clipa când se înfățișară înaintea-i, domnița întrebă:

— Am două feluri de păr în cap: de câte culori or fi?

— Păi dacă-i vorba numai p-atât, se grăbi să răspundă cel mai în vârstă dintre croitori, apoi trebuie să fie negru și alb, ca postavul care bate-n culoarea piperului și-a sării, de se cheamă chiar așa: sare și piper.

După ce-i ascultă răspunsul, domnița-i zise:

— N-ai ghicit; să vedem ce spune mijlociul.

Al doilea fu incredințat c-o brodește sigur și zise:

— De nu e nici alb, nici negru, atunci de bună seamă că-i roșu și cafeniu, ca surtucul pe care-l poartă taica la sărbători.

— N-ai ghicit nici tu, răspunse domnița. Ia să-l auzim pe prâslea, că, după nas, mi s-ar părea că știe el ceva...

Croitorașul nu luă în seamă batjocura și, înaintând fără sfială, grăi:

— Domnița are pe dup-o ureche un fir de păr ca argintul și altul ca aurul și astea sunt cele două feluri de păr.

Auzindu-l, domnița se îngălbeni ca șofranul și fu cât pe-aci să leșine de spaimă, căci croitorașul ghicise ceea ce ea credea că nici un om de pe fața pământului n-ar putea

să știe. Totuși, cercă să se stăpânească și, după ce-și mai veni în fire, zise:

– Dac-ai ghicit, ai ghicit, nu mă pot împotrivi... Dar vorba e că doar cu atât n-o să mă poți lua de nevastă și se cade să te mai supun la o încercare! Jos în grajd am un urs. Să dormi la noapte cu el și dacă mâine-n zori, când m-oi trezi eu, te mai afli în viață, să știi că te iau de bărbat. Dar în sinea ei se gândea așa: „Las' că mă descotorosesc eu de tine, procopsitul, că din ghearele ursului până acum n-a scăpat nimeni cu zile!”

Dar croitorașul nu se înspăimântă defel, ci, dimpotrivă, grăi cu veselie:

– Ciocul și norocul! Că ăl de îndrăznește și încearcă înseamnă că pe jumătate a și câștigat.

De îndată ce se lăsă inserarea, îl duseră pe croitoraș în grajd, unde-și avea ursul culcușul. Cum îl văzu, dihania vru să se năpustească asupra-i și să-i dea una zdravănă cu laba, de bun venit.

– Hei, mai încet, mai încet, ursule, strigă croitorașul. Ce te pripești așa? Că te-oi potoli eu, să mă pomenești!

Și ca și când n-ar fi avut nici o grijă și nu l-ar fi așteptat nici o primejdie, scoase domol din buzunar niște nuci și spărgându-le între dinți începu să le ronțăie miezul. Când văzu asta ursul, i se făcu poftă să mănânce nuci. Croitorașul, care era un pișicher cum nu s-a mai văzut, băgă mâna-n buzunar și făcându-se, pasămite, că-și uitase cum l-a primit ursul, îi întinse un pumn plin, dar nu de nuci, ci de pietre...

Ursul le vârî în gură la iuțea, dar nu le putu sparge, oricât încleștă el din măsele, și se căzni de-l trecură zeci de sudori.

„Poftim, gândi el despre dânsul, ditamai namila și mi s-au muiat balamalele, de nu mai pot sparge nici o nucă!” Iar croitorașul îi zise, ca și când n-ar fi fost de rangul lui o asemenea treabă:

— Na, sparge-mi și nucile mele! Vai de tine, măi, ursule, îl înfruntă croitorașul, ai o gură cât o șură și niște măsele cât dinții greblei, da' degeaba, că nu ești în stare să spargi niște nuci... Luă pietrele și se prefăcu că le bagă-n gură, dar cum era iute de mână, le schimbă c-o nucă și, trosc! o sparse între dinți...

— Ia să mai încerc și eu o dată, zise atunci ursul, înciudat și rușinat în același timp. Când mă uit la tine cum le spargi, mi se pare că-i lucru lesne, dar mai adineauri era cât pe-aci să-mi iasă falca din loc de-atâta caznă.

Croitorașul îi întinse iar o mână de pietre și ursul crâșca din măsele, dând să le spargă, de săreau scânteii, dar tot degeaba...

Flăcăul nostru nu lua în seamă de era ursul supărat ori ba, că vesel nu prea cred eu să fi fost după o asemenea ocară, și-și vedea de treaba lui.

Mai lăsă el să treacă un timp și după aceea își scoase o scripcă de sub haină și și-o potrivii în bârbie, să cânte din ea nițeluș. Când auzi ursul cântecul nu se mai putu stăpâni, de parcă îi ardea jar sub tălpi, și începu să-i tragă o bătută, că sărea cojocul pe el, nu altceva. Și cum îi plăcuse tare mult cântecul, îl întrebă pe flăcău:

— Ia ascultă, bre, e greu să cânți la drăcia asta?

— Da' de unde, i-o jucărie, îi răspunse croitorașul. Ia uită-te ici: cu stânga plimbi degetele pe coarde, iar cu dreapta tragi arcușul peste ele... Și după aia cântecul izvorăște singur din scripcă, să-ți ciulești urechile și să-l tot auzi: Trai-lai-la-la! Trai-lai-la-la!

— Tare mult mi-ar place să deprind și eu meșteșugul ăsta, zise ursul, ca să nu mai am nevoie de-un scripcar, când mi-o veni chef să joc, ci să-mi cânt singur... N-ai vrea să mă-nveți?

— Cum să nu, bucuros, se grăbi să-i răspundă croitorașul, dar, mai înainte de toate, trebuie să-mi dau

seama de ai îndemânare. Și îndemânarea asta după labe se vede; ia arată-mi-le! Olio, câta mai unghiile! Trebuie să ți le mai scurtez nițeluș, că altfel vatămi strunele...

De unde aduse o menghină, nu știu, destul că-l momi pe urs să-și pună labele-n ea și strânse șurubul, că i se învinețiră degetele de atâta strâns. Apoi îi spuse ursului, râzându-și de el:

— Acu' așteaptă până ce-oi veni cu o foarfecă, că doar nu-i zor!

Ursul începu să mormăie și să se zvârcolească de durere și ciudă, dar croitorașul nu-l luă în seamă și-l lăsă să mormăie cât i-o plăcea, de parcă n-ar fi fost lângă el să-l audă. Își potrive într-un colț o mână de paie și, culcându-se pe ea, dormi fără grijă până a doua zi dimineața.

Când îl auzi domnița pe urs mormăind, crezu că mormăie și nu-și mai găsește astâmpăr de bucurie că-i făcuse croitorașului de petrecanie. A doua zi, în revărsatul zorilor, se sculă veselă și fără griji, dar când dădu să se apropie de grajd, ce-i văzură ochii? Ghiujul de croitoraș se hlizea la ea, teafăr și nevătămat, de parcă toată lumea era a lui și nu l-ar fi amenințat nicicând vreo primejdie. Acu', biata domniță ce putea să mai zică?! Apucase de fâgăduise în fața oamenilor c-o să-l ia de bărbat și n-avea cum să-și mai calce cuvântul.

Împăratul dete poruncă să se aducă o caleașcă și domnița se urcă în ea, alături de croitoraș. Vezi însă că cei doi tovarăși ai croitorașului erau negri la inimă și-l pizmuiau pe flăcău pentru că dăduse peste un asemenea noroc și, mai înainte ca alaiul să pornească spre biserică, alergară în cea mai mare grabă să desfacă labele ursului din strânsoare și-l lăsară slobod.

Ursul abia aștepta clipa asta; turbat de mânie, o luă la fugă, gâfâind de sforțarea pe care o făcea, ca să ajungă din urmă caleașca. Și mormăia atât de grozav, că domnița îl auzi încă de departe și începu să țipe îngrozită:

— Vai de mine și de mine, s-a luat ursul după noi și vrea să te mănânce!

Dar croitorașului nostru ce-i veni în gând? Sprinten cum era și ușor, se lăsă cu capu-n jos și întinzând picioarele afară, prin fereastră, și le împreună de-ai fi zis că sunt menghină. Și strigă la urs, din goana cailor:

— Uite, vezi menghina? Șterge-o, ori de nu, acu' îți prind labele într-însa!

Când văzu ursul cum stă treaba, îl apucă un cărcel la inimă și-o luă la fugă înapoi de-i sfârâiau călcâiele...

Iar croitorașul nostru se duse în tihnă la biserică, unde se cunună cu domnița. Și trăiră fericiți împreună, până la adânci bătrâneți.

Cine nu crede ce vă zisei, să dea pe loc un pitac, să-i cumpăr o poveste mai adevărată...

Fata moșului cea cuminte și harnică și fata babei cea haină și urâtă

A fost odată un moș și moșului ăstuia îi murise nevasta, și-a mai fost și-o femeie bătrână, și femeii ăsteia îi murise bărbatul. Și moșneagul avea o fată și băbuța avea și ea o fată. Fetele se cunoșteau de când erau micșoare și totdeauna le vedeai preumblându-se împreună. Și după fiecă plimbare veneau de

braț la casa văduvei. Și iată că-ntr-o zi, baba îi spuse fetei moșneagului:

— Fată, hăi, ia ascultă aici: spune-i lui tată-tău să mă ia de nevastă, și de s-o învoi, o să te țin ca-n puf și-o să-ți dau în fiecare dimineață numai lapte, ca să-ți speli fețișoara, iar de băut, numai vin dă-l bun, iar fetei mele o să-i dau apă de spălat și apă de băut.

Fata se duse acasă și-i spuse lui taică-său vorbele femeii. Omul rămase pe gânduri și tot chibzuia:

— Oare ce să fac? Că însurătoarea e și desfătare, dar și chin!

Și pentru că nu se putea hotărî nici într-un fel, nici într-altul, își scoase în cele din urmă cizma din picior și-i spuse fetei:

— Uite, cizma asta are o gaură în talpă. Du-te cu ea în pod și atâr-n-o de cuiul cel mare din grindă și vezi de toarnă apă în carâmb. Dacă apa nu s-o scurge din cizmă,

să știi că mă-nsor, iar de n-o ține apa, nu mă mai însor, asta-i hotărât!

Fata făcu așa cum îi spusese taică-său, dar gaura din talpă se strânse de apă și cizma rămase plină până-n marginea carâmbului. După ce văzu cum stă treaba, fata se duse degrabă la taică-său de-i spuse ce s-a întâmplat cu apa din cizmă. Se miră el de cele ce-i spusese fata și, până la urmă, se urcă în pod să se încredințeze cu ochii lui de-i adevărat ori ba. Și văzând el că fata-i spusese numai adevărul, se duse la văduvă și-o luă de nevastă.

Dis-de-dimineată, când se sculară fetele din așternut, fata unchiașului găsi lapte de spălat și vin de băut, iar fata babei, apă de spălat și apă de băut. A doua zi însă, amândouă fetele nu găsiră decât apă de spălat și apă de băut. Și așa a rămas să fie în toate zilele de aici înainte...

Maștera o dușmănea de moarte pe fata moșului și, pe zi ce trecea, nu știa ce să mai scornească pentru a o obidi și a o face să se scârbească de viață.

Și în același timp o și pizmuia pe fată, fiindcă era frumoasă și bună, pe câtă vreme a ei era urâtă și haină la suflet.

Într-o iarnă, pe vremea când crăpau și ouăle corbului de ger și zăpada se așternuse atât de înaltă peste dealuri și văi că trebuia să înoți prin ea, nu alta, baba făcu o rochie de hârtie și, chemând-o pe fata unchiașului, îi zise:

— Îmbracă-te cu rochia asta și du-te chiar acu' în pădure de-mi culege un coșuleț cu fragi, că mi s-a făcut poftă!

— Doamne, Dumnezeuule, spuse fata, dar unde s-au mai pomenit fragi pe timp de iarnă!? Pământul e înghețat bocnă și-i atâta zăpadă, că a acoperit totul... Și-apoi, cum o să umblu numai în rochia asta de hârtie?! Că afară e un ger de-ți taie suflarea și te-ngheață. Și-o să sufle crivățul prin rochie și mi-or sfâșia-o mărăcinii!

— Cum, îndrăznești să mi te pui împotriva? se stropși la

ea maștera. Mișcă-te de aici cât mai iute și nu care cumva să-mi vii fără fragi!

Îi dete apoi o fărâmă de pâine uscată și-i zise:

— Asta o să-ți fie de ajuns pentru toată ziua și încă prea mult!

Dar în sinea ei gândi: „Las' că o să îngheți tu de frig și o să mori de foame și n-o să te mai văd înaintea ochilor!”...

Fata n-avu încotro, îmbracă rochia de hârtie, luă coșulețul și porni în pădure. Cât cuprindeai cu ochiul nu se zărea decât zăpadă și iar zăpadă, și nici un firicel de iarbă nu-și arăta pe nicăieri săbiuța-i verde. Când ajunse fata în pădure, văzu o căsuță la fereastra căreia priveau trei pitici bărboși. Fata le dădu binețe și bătu cu sfială la ușă. Piticii, care o văzuseră încă de pe drum, rostiră cu toții-ntr-un glas:

— Intră, fetiță, intră!

Fata păși pragul, se așeză pe lavița de lângă vatră, ca să se încălzească și începu să muște din codrul de pâine uscată.

— Dă-ne și nouă o bucățică, o rugară piticii, că n-am luat nimic în gură pe ziua de azi!

— Cu dragă inimă! le răspunse fata, rupse în două bucata de pâine și le dădu jumătate.

— Ce cauți în pădure pe-o vreme căinoasă ca asta, copilă dragă? o întrebară piticii. Și cum se face că pe un ger ca ăsta de crapă până și pietrele umbli atât de subțirel îmbrăcată?!

— Ce-s eu de vină dacă pe asta mi-a dat-o s-o îmbrac mama vitregă! zise fata, oftând cu obidă. Mi-a poruncit să umplu cu fragi coșulețul de-l vedeți aici și m-a amenințat că de nu l-oi putea umple nu mai am ce căuta acasă!

După ce fata își sfârși bucățica de pâine, piticii îi dădură o mătură și-i ziseră:

— Ia du-te de mătură zăpada de la ușa din dosul casei! Cum ieși din odaie, piticii începură să se sfătuiască între

ei:

— Ce să-i dăruim noi fetei, pentru că a fost cuminte și bună și a împărțit pâinea cu noi?

Primul dintre pitici grăi:

— Eu îi menesc să fie din zi în zi mai frumoasă.

Al doilea urmă:

— Iar eu, ca de câte ori deschide gura să rostească o vorbă, să-i cadă câte-un galben din gură.

Iar al treilea zise:

— Iar eu, ca să vină un fecior de împărat și s-o ia de nevastă.

Fata făcu precum îi spusese răpiticii. Mătură zăpada din dosul căsuței și ce credeți că-i fu dat să vadă? O mulțime de fragi își arătau căpșoarele deasupra zăpezii, toate roșii ca sângele, de coapte ce erau! Cu inima plină de bucurie, fata se grăbi să-și umple coșulețul și, după ce mulțumi piticilor și-și luă rămas bun de la fiecare, porni în fugă spre casă să ducă fragii.

Cum intră pe ușă și dădu bună seara, numai ce se pomeni că-i pică un ban de aur din gură. Povesti apoi ce i s-a întâmplat în pădure și de câte ori spunea o vorbă îi cădea câte-un ban de aur, astfel că-n scurtă vreme se umplu întreaga odaie.

— Ia te uită ce nesocotință, să arunci așa cu banii...? făcu soră-sa vitregă și-n sufletul ei era neagră de pizmă.

Și pe dată se hotărî să plece și ea în pădure. Dar mamă-sa căută s-o oprească zicându-i:

— Nu te las, fata mamei, că mă tem să nu-mi degeri pe drum de frig, că suflă crivățul cum nu s-a mai pomenit.

Dar fata nici nu voi să audă de așa ceva și stăruie morțiș în hotărârea ei. Dacă văzu baba că nu e chip s-o înduplece, îi făcu o scurteică bună, căptușită cu blană, și-i pregăti, să aibă de drum, pâine cu unt și cozonac.

Fata se încotoșmână cu blana și-o porni apoi spre pădure. Și nu se opri decât când ajunse în dreptul căsuței

piticilor. Piticii se aflau tot la geam și priveau afară, dar fata nici nu-i luă în seamă și nu le dădu binețe. Și intră buzna pe ușă, fără s-o poftască nimeni. Ajunsă în casă, își căută un loc lângă vatră și începu să înfulece cu poftă.

— Dă-ne și nouă puțin, o rugară piticii.

Dar fata răspunse cu gura plină:

— Da' știți c-aveți haz! Abia de-mi ajunge mie; de unde să vă mai dau și vouă?!

După ce sfârși de mâncat, piticii îi ziseră:

— Ia mătura asta și du-te de mătură zăpada la ușa din dos!

— Căutați-vă pe altul să vă măture zăpada, ori de nu, măturați singuri, le răspunse fata mânioasă, că doar n-am slugărit la ușa voastră!

Stătu ea o bucată de vreme pe lavița de lângă cuptor și, văzând că piticii n-au de gând să-i dăruiască nimic, ieși pe ușă afară, supărată foc.

După ce o văzură plecată, piticii începură să se sfătuiască între ei:

— Ce să-i menim pentru că-i atât de pizmașă și haină la suflet și nu se îndură să dea nimănui nimic?

Primul pitic grăi:

— Eu îi menesc să fie din zi în zi mai urâtă!

Cel de-al doilea urmă:

— Iar eu, ca de câte ori o rosti o vorbă, să-i sară câte-o broască din gură!

Al treilea grăbi să-i ureze și el:

— Iar eu, să-i cadă pe cap atâtea nenorociri și să îndure atâtea suferințe câte i se cuvin pentru căinoșenia ei!

Fata căută ce căută prin pădure și, negăsind fragi, porni mânioasă spre casă. Și cum păși pragul, vru să-i povestească maică-sii ce-a văzut în pădure, dar n-apucă să rostească o vorbă, că-i și sări din gură o broască. Și tot așa, de câte ori da să spună ceva, lepăda câte-o broască, că toată lumea se ferea din calea ei, cuprinsă de scârbă.

Când văzu ce pacoste a dat peste capul fiică-sii, baba se învenină de necaz și nu știu ce blestemății să mai scornească pentru a o pierde pe fata unchiașului, care din zi în zi se făcea tot mai frumoasă. În cele din urmă luă o căldare și o puse pe foc, iar când apa începu să dea în clocot, aruncă înăuntru mai multe caiere de in, pe care le lăsă să fiarbă bine. Când socoti c-au fiert de ajuns, i le puse fetei pe umeri și, dându-i un topor, o trimise la gărlă să facă o copcă în gheață și să înălbească tortul.

Fata se supuse, că n-avea încotro, și, ducându-se la gărlă, începu să spargă gheața cu toporul. Și cum spârgea ea așa, numai ce vede venind o caleașcă trasă de patru cai albi, în care se afla împăratul. Caleașca opri drept în fața ei și împăratul, scoțându-și capul pe fereastră, o întrebă cu blândețe:

— Fata mea, cine ești și ce faci aici?

— Sunt o fată sărmană și înălbesc tortul, răspunse ea.

Împăratului i se făcu milă de dânsa și când văzu cât e de frumoasă o întrebă din nou:

— N-ai vrea să vii cu mine?

— Ba aș vrea cu dragă inimă! grăi fata, care nu mai putea de bucurie că-n sfârșit avea să scape de babă și de sora ei vitregă.

Fata se urcă apoi în caleașcă și porni la drum în tovărășia împăratului. Și de-ndată ce sosiră la palat, făcură nuntă mare, după cum ursiseră piticii din pădure.

După un an împărăteasa născu un fecior. Când auzi maștera de norocul care dăduse peste fată, veni împreună cu fiică-sa la palatul împărătesc, chipurile s-o vadă, că li-era dor.

Dar planul lor era ticluit dinainte și, când împăratul ieși din iatac pentru câțeva vreme, zgripturoaica o și apucă pe împărăteasă de cap, iar fiică-sa de picioare și, ridicând-o din pat, o zvârliră pe fereastră în râul care curgea pe lângă zidurile palatului. Fata cea urâtă se grăbi să se culce în

locul împărătesei și baba îi trase așternutul până peste cap, ca să nu fie cumva recunoscută. Când se întoarse împăratul și vru să stea de vorbă cu împărăteasa, baba îl opri zicându-i:

— Dă-i pace, măria ta, că acum nădușește și nu i-e gândul să stea la taclale!

Împăratul nu bănuia nimic rău și veni a doua zi. Dar de cum intră în vorbă cu nevastă-sa, băgă de seamă că la fiecare vorbă de-a ei îi sare câte-o broască din gură, pe câtă vreme, înainte, îi săreau numai bani de aur.

Se minună el de schimbarea asta și-o întrebă pe babă dacă nu știe care-i pricina, dar ea îl liniști spunându-i că așa li se întâmplă câteodată lăuzelor; că totul se trage din pricina fierbințelii de ieri și că-n scurtă vreme avea să-i treacă...

Dar peste noapte, ajutorul de bucătar își aruncă privirea pe fereastră și văzu cum venea pe gârlă o rață, înotând de zor și întrebând cu grai omenesc:

— Ce faci, împărate luminate? Dormi, ori veghezi pe înnoptate?

Văzând că cel întrebat nu răspunde, rața mai zise:

— Dar oaspeții mei s-au culcat?

Și atunci ajutorul de bucătar îi răspunse:

— Dorm de mult, de când s-a înserat!

Rața întrebă apoi:

— Da' copilașul meu ce mai face?

Și ajutorul de bucătar răspunse:

— În leagăn de mătase doarme-n pace!

De cum auzi vorbele astea, rața își recăpătă înfățișarea împărătesei, intră în palat, îi dădu copilului să sugă, îi potrivea așternuturile și apoi, prefăcându-se iar în rață, o porni înot în susul gârlei.

Veni așa două nopți de-a rândul, iar în cea de-a treia noapte îi spuse ajutorului de bucătar:

— Du-te și-i dă de veste împăratului să ia paloșul și să-l

învârtească pe prag, de trei ori, deasupra capului meu!

Ajutorul de împărat alergă și-i spuse împăratului tot ce văzuse și auzise. Împăratul scoase paloșul din teacă și, oprindu-se în prag, îl învârti de trei ori deasupra raței. Și la a treia învârtitură, numai ce văzu că se preface rața iarăși în împărăteasă: și era voinică, sănătoasă și plină de voioșie ca atunci când o văzuse ultima oară. Când auzi haina de mașteră că s-au schimbat lucrurile și că împărăteasa cea adevărată e din nou în palat, se grăbi să-i spună fiică-sii:

— Hai s-o ștergem de-aici cât mai e timp, până ce nu pune împăratul slujitorii să ne prindă și să ne pedepsească!

Și chiar în noaptea aceea reușiră să se strecoare din palat și, mergând pe drumuri lăturalnice, ieșiră din oraș și trecură de hotarele împărăției. Dar pe oriunde treceau ori căutau să facă popas, oamenii le întorceau cu scârbă spatele, și nu e de mirare: că de cum dădea fata cea urâtă să spună o vorbă, îi și sărea câte-o broască din gură. Și tot așa se făcu că nimeni nu se mai îndură de ele să le ajute în vreun fel. Și pe drept cuvânt gândeau oamenii în sinea lor: „Numai peste un om rău la suflet și căinos din cale afară poate să cadă așa pacoste!”

Rătăciră ele așa din loc în loc, din țară-n țară, ca niște pribegi fără căpătâi, și nimeni nu voia să audă de ele și să le dea adăpost.

Iar împărăteasa cea tânără trăi de aci înainte în bucurie și fericire împreună cu împăratul și feciorul lor.